

Briuselis, 2022 m. spalio 31 d.
(OR. en)

14223/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0345 (COD)

ENV 1088
SAN 580
COMPET 848
CONSOM 274
AGRI 596
CODEC 1634

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. spalio 27 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 541 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl komunalinių nuotekų valymo (nauja redakcija)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 541 final.

Pridedama: COM(2022) 541 final

Briuselis, 2022 10 26
COM(2022) 541 final

2022/0345 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl komunalinių nuotekų valymo (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2022) 541 final} - {SWD(2022) 541 final} - {SWD(2022) 544 final}

TURINYS

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS	2
1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS	2
2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI	5
3. <i>EX POST</i> VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI.....	6
4. POVEIKIS BIUDŽETUI	12
5. KITI ELEMENTAI.....	12

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

1991 m. buvo priimta Miesto nuotekų valymo direktyva¹ (MNVD). Šios direktyvos tikslas – apsaugoti aplinką nuo neigiamo iš miesto šaltinių ir konkrečių pramonės sektorių išleidžiamų nuotekų poveikio. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad nuotekos iš visų aglomeracijų, kuriose gyvena daugiau kaip 2 000 gyventojų, būtų surenkamos ir valomos laikantis ES būtiniausių standartų. Valstybės narės pagal direktyvoje nustatytus kriterijus taip pat turi nustatyti „jautrias zonas“, kurioms taikomi griežtesni standartai ir terminai. Be to, valstybės narės kas dvejus metus teikia direktyvos įgyvendinimo ataskaitas. Šią informaciją Komisija skelbia kas dvejus metus rengiamose ataskaitose.

2019 m. baigtas išsamus direktyvos vertinimas pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT)² (toliau – vertinimas), kuriuo patvirtinta, kad įgyvendinus šią direktyvą pavyko gerokai sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Visoje ES centralizuotose sistemose valomos nuotekos iš maždaug 22 000 miestų, kurių keliama tarša sudaro apie 520 mln. gyventojų ekvivalentų (GE)³. Poveikis ES ežerų, upių ir jūrų kokybei yra akivaizdus ir apčiuopiamas.

Viena iš pagrindinių direktyvos veiksmingumo priežasčių yra jos reikalavimų paprastumas, kuris leidžia užtikrinti paprastą vykdymą. Šiuo metu 98 proc. ES nuotekų yra tinkamai surenkamos, o 92 proc. – tinkamai valomos, nors kai kurios valstybės narės vis dar susiduria su sunkumais siekdamos visiškos atitikties reikalavimams. Europos fondai teikia esminę paramą, padedančią valstybėms narėms įgyvendinti reikiamas investicijas. Kasmet investicijoms į vandentieką ir sanitariją ES vidutiniškai skiriama 2 mlrd. EUR. Vertinime teigiama, kad šis metodas, pagal kurį derinamas vykdymo užtikrinimas ir finansinė parama, pasiteisino ir padėjo užtikrinti laipsniškai **aukštą direktyvos laikymosi lygį**.

Nuotekų tvarkymo subjektai daugiausia (60 proc.) yra viešosios įmonės, priklausančios kompetentingoms valdžios institucijoms. Tai taip pat gali būti privačios įmonės, veikiančios kompetentingos valdžios institucijos naudai, arba mišrios įmonės. Jos priklauso uždarajai rinkai, nes prie viešojo tinklo prisijungę žmonės ir įmonės negali pasirinkti tvarkymo subjektų. Tiek vertinimas, tiek konsultacijos patvirtino, kad šis sektorius daugiausia reaguoja į teisinius reikalavimus.

Vertinimo metu buvo nustatytos trys pagrindinės likusių uždavinių grupės, kuriomis remiantis buvo apibrėžtos poveikio vertinimo problemos:

1. Likusi tarša iš miesto šaltinių. Direktyvoje daugiausia dėmesio skiriama taršai iš buitinių šaltinių, kuri surenkama ir tvarkoma centralizuotuose įrenginiuose. Mažiau dėmesio skiriama kitiems miestų taršos šaltiniams, kurie šiuo metu tampa dominuojantys (mažesnio kaip 2 000 GE dydžio miestai, decentralizuoti įrenginiai, tarša lietaus vandeniu). Kai kurių teršalų

¹ OL L 135, 1991 5 30.

² Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SWD(2019) 700 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo vertinimas.

³ Standartinis taršos matavimo vienetas yra gyventojų ekvivalentas (GE). Juo apibūdinama vidutinė vieno žmogaus per dieną išmetama tarša. Be ES piliečių išleidžiamų nuotekų, centralizuotuose valymo įrenginiuose taip pat valomos prie viešųjų surinkimo tinklų prijungtų MVĮ nuotekos.

valymo ribinės vertės, palyginti su technikos pažanga, pasiekta nuo 1991 m., yra pasenusios, be to, atsirado naujų teršalų, pavyzdžiui, mikroplastikų ar mikroteršalų, kurie gali būti kenksmingi aplinkai ar visuomenės sveikatai esant net ir labai mažai jų koncentracijai.

2. Direktyvos suderinimas su Europos žaliuoju kursu⁴. Priėmus direktyvą, iškilio naujų visuomenės iššūkių. Europos žaliuoju kursu nustatyti plataus užmojo politikos tikslai kovoti su klimato kaita, didinti ES ekonomikos žiedžiškumą ir mažinti aplinkos būklės blogėjimą. Nuotekų sektoriuje reikia papildomų pastangų, siekiant: sumažinti išmetamą ŠESD kiekį (34,45 mln. tonų CO₂ ekv. per metus – apie 0,86 proc. viso ES išmetamo kiekio), sumažinti energijos suvartojimą (apie 0,8 proc. viso ES suvartojamo energijos kiekio) ir padidinti sektoriaus žiedžiškumą gerinant dumblo tvarkymą (visų pirma geriau išgaunant azotą ir fosforą bei galbūt vertingas organines medžiagas) bei didinant išvalyto vandens saugų pakartotinį naudojimą.

3. Nepakankamas ir nevienodas valdymo lygis. Vertinimas ir EBPO tyrimai parodė, kad tvarkymo subjektų veiklos rezultatai ir skaidrumo lygis labai skiriasi. Be to, Audito Rūmų ataskaitoje⁵ pabrėžta, kad principas „teršėjas moka“ taikomas nepakankamai. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo metodus būtų galima patobulinti, ypač toliau juos skaitmeninant. Galiausiai, pastarojo meto COVID-19 krizė parodė, kad nuotekos yra labai greitas ir patikimas visuomenės sveikatai naudingos informacijos šaltinis, jei kompetentingų sveikatos ir nuotekų tvarkymo institucijų veiksmai yra gerai koordinuojami.

Direktyvos peržiūra yra vienas iš Nulinės taršos veiksmų plano rezultatų. Pagrindinis jo tikslas – ekonomiškai efektyviai spręsti pirmiau minėtus uždavinius, kartu išlaikant direktyvą kuo paprastesnę, kad būtų užtikrintas tinkamas jos reikalavimų įgyvendinimas ir vykdymas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Tikimasi, kad peržiūrėjus MNVD bus dar labiau sumažinta miesto šaltinių sukeliamą taršą. Šiuo atžvilgiu ši peržiūra tiesiogiai susijusi su Aplinkos kokybės standartų direktyvoje⁶ ir Požeminio vandens direktyvoje⁷ – dviejose antrinėse Vandens pagrindų direktyvos⁸ (VPD) direktyvose, kuriomis reglamentuojamas leistinas teršalų kiekis paviršinio ir požeminio vandens telkiniuose, – numatytų teršalų sąrašą peržiūra. MNVD peržiūra turės teigiamą poveikį būsimoms Jūrų strategijos pagrindų direktyvos⁹ (JSPD) ir Maudyklų vandens direktyvos¹⁰ (MVD) peržiūroms. Ši peržiūra taip pat susijusi su Pramoninių išmetamų teršalų direktyvos¹¹ (PITD) peržiūra ir su ja susijusia EIPTR reglamento¹² peržiūra, nes kai kurie pramoniniai išmetamieji teršalai surenkami į viešuosius surinkimo tinklus. Papildomi veiksmai, įtraukti į MNVD peržiūrą, siekiant toliau mažinti mikroteršalų kiekį, ypač dėl vaistų ir asmens higienos produktų naudojimo, padės tinkamai įgyvendinti Cheminių medžiagų strategiją tvarumui užtikrinti ir Vaistų strategiją¹³.

⁴ COM(2019) 640 *final*.

⁵ Specialioji ataskaita Nr. 12/2021 *ES aplinkos politikos srityse ir veiksmuose principas „teršėjas moka“ taikomas nenuosekliai*.

⁶ OL L 348, 2008 12 24.

⁷ OL L 372, 2006 12 27.

⁸ OL L 327, 2000 12 22.

⁹ OL L 164, 2008 m. birželio 25 d.

¹⁰ OL L 64, 2006 m. kovo 4 d.

¹¹ OL L 334, 2010 12 17.

¹² OL L 33, 2006 2 4.

¹³ COM(2020) 761 *final*.

Žiedinės ekonomikos veiksmų plane¹⁴ aiškiai nurodyta, kad komunalinių nuotekų sektorių reikia geriau integruoti į žiedinę ekonomiką. Tai ypač aktualu Nuotekų dumblo direktyvos¹⁵ atžvilgiu, nes ja reglamentuojamas nuotekų dumblo naudojimas žemės ūkyje ir ji turi įtakos ES 2030 m. dirvožemio strategijoje pateiktam pasiūlymui dėl geros dirvožemio būklės.

Tai tiesiogiai susiję su Biologinės įvairovės strategija, nes vandens taršos mažinimas daro tiesioginį teigiamą poveikį ekosistemoms. Žalinant miestus, pavyzdžiui, pagal Gamtos atkūrimo įstatymą¹⁶, galima ne tik sukurti tinkamas buveines apdulkintojams, paukščiams ir kitoms rūšims, bet ir tiesiogiai padėti kontroliuoti lietaus vandenį ir su juo susijusią taršą, kartu gerinant bendrą gyvenimo kokybę. Geresniu vandens kokybės ir kiekio valdymu miestuose taip pat bus padedama prisitaikyti prie klimato kaitos.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Turint omenyje naująją geopolitinę realybę, reikia, kad ES iš esmės paspartintų perėjimą prie švarios energijos ir panaikintų priklausomybę nuo nepatikimų tiekėjų ir nepastovaus iškastinio kuro. Atsižvelgiant į plano „REPowerEU“¹⁷ tikslus ir 2022 m. pasiūlymą dėl teisės akto (COM(2022) 222), kuriuo iš dalies keičiama Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva, kurioje nuotekų valymo įrenginiai jau įvardijami kaip „atsinaujinančiųjų išteklių energijai gaminti tinkamos vietos“, tikimasi, kad direktyvos peržiūra bus tiesiogiai prisidedama prie šių tikslų, nustatant aiškų ir išmatuojamą tikslą – iki 2040 m. pasiekti energinį neutralumą nuotekų valymo sektoriuje. Iš pažangiausių valstybių narių patirties matyti, kad tai galima pasiekti derinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmus pagal principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir gaminant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, visų pirma iš dumblo gaunamas biogujas, kurios gali pakeisti importuojamas gamtines dujas.

Šis tikslas visiškai suderinamas su ES poveikio klimatui neutralumo tikslu, kaip numatyta Europos klimato teisės akte¹⁸ ir Pastangų pasidalijimo reglamente¹⁹, pagal kurį reikalaujama, kad valstybės narės mažintų išmetamą ŠESD kiekį ne ATLPS sektoriuose pagal nacionalinius tikslus. Jis taip pat suderinamas su naujausiu pasiūlymu dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos²⁰ (EVED) naujos redakcijos, kuriame numatytas metinis 1,7 proc. energijos suvartojimo mažinimo tikslas visoms viešosioms įstaigoms, 2021 m. pasiūlymu dėl Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos²¹ (AIED II) peržiūros ir planu „REPowerEU“, kuriame numatytas didesnis tikslas – iki 2030 m. pasiekti, kad 45 proc. energijos būtų pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių. Inicatyva taip pat būtų galima prisidėti prie plano „REPowerEU“ tikslo 2030 m. padidinti biometano gamybą ES iki 35 mlrd. kubinių metrų ir prie 2021 m. [Komisijos pasiūlymo COM\(2021\) 805 dėl reglamento, kuriuo siekiama sumažinti išmetamą metano kiekį.](#)

Šios direktyvos peržiūra taip pat visiškai suderinama su galutiniais Konferencijos dėl Europos ateities pasiūlymais, visų pirma pasiūlymais dėl kovos su tarša, konkrečiai 2.7 pasiūlymu „Saugoti vandens šaltinius ir kovoti su upių ir vandenynų tarša, įskaitant taršos mikroplastiku tyrimus ir kovą su šia tarša“.

¹⁴ COM(2020) 98 *final*.

¹⁵ OL L 181, 1986 m. liepos 4 d.

¹⁶ COM(2022) 304 *final*.

¹⁷ COM(2022) 108 *final*.

¹⁸ OL L 243, 2021 7 9.

¹⁹ OL L 156, 2018 6 19.

²⁰ OL L 315, 2012 11 14.

²¹ COM(2021) 557 *final*.

Galiausiai šiuo pasiūlymu bus tiesiogiai prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio²² 20 principo įgyvendinimo. ES taip pat yra įsipareigojusi įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir joje nustatytus darnaus vystymosi tikslus (DVT), visų pirma 6-ąjį DVT – visiems užtikrinti tinkamas ir teisingas sanitarijos ir higienos sąlygas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Dabartinė MNVD grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)²³ 192 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad *Sąjungos aplinkos politika siekiama aukšto apsaugos lygio atsižvelgiant į skirtingų Sąjungos regionų būklės įvairovę. Ši politika yra grindžiama atsargumo principu bei principais, kad reikia imtis prevencinių veiksmų, kad žala aplinkai pirmiausia turėtų būti atitaisoma ten, kur yra jos šaltinis, ir kad atlygina teršėjas.* Todėl veiksmų nuotekų tvarkymo srityje turi būti imamasi vadovaujantis šiomis pagrindinėmis nuostatomis ir atsižvelgiant į pasidalijamąją kompetenciją su valstybėmis narėmis. Tai reiškia, kad ES gali priimti teisės aktus tik tinkamai atsižvelgdama į būtinumo, subsidiarumo ir proporcingumo principus.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

ES veiksmai tebėra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad visi ES gyventojai galėtų gauti naudos iš geresnės upių, ežerų, požeminių vandenų ir jūrų vandens kokybės. Kadangi 60 proc. ES vandens telkinių yra tarpvalstybiniai, būtina užtikrinti vienodą apsaugos lygį visur ir tuo pačiu ritmu, kad būtų išvengta rizikos, jog kai kurių valstybių narių pastangoms kils pavojus dėl nepakankamos kitų valstybių narių pažangos. Vertinimas parodė, kad daugumoje valstybių narių direktyva buvo vienintelė paskata investuoti į reikiamą infrastruktūrą.

Vertinime taip pat patvirtinta, kad ES veiksmais galima toliau užtikrinti **vienodą aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos lygį** visose valstybėse narėse. Per pastaruosius 30 metų, kai buvo įgyvendinama MNVD, maudyklų (taigi ir turistinių bei pasilinksminimo vietų), geriamajam vandeniui gaminti naudojamo žaliavinio vandens ir apskritai vandens telkinių kokybė išliko tokia pati arba kai kuriais atvejais pagerėjo. Neseniai prasidėjusi COVID-19 pandemija atskleidė valstybių narių tarpusavio priklausomybę viruso plitimo požiūriu. Veiksmingas, greitas ir suderintas patogeninių veiksnių nuotekose stebėjimas gali būti naudingas visai ES. Nesant ES suderintų ir integruotų veiksmų, naujų tipų virusų ir kitų svarbių **sveikatos parametrų** stebėjimo nuotekose galimybės būtų užtikrintos tik keliose, veikusiai pažangiausiose valstybėse narėse.

Visiems ES gyventojams turėtų būti užtikrintos geresnės galimybės **naudotis sanitarijos paslaugomis**. Taip pat visiems turėtų būti užtikrintos vienodos galimybės **gauti svarbiausią informaciją** (apie nuotekų tvarkymo subjektų ekonominės ir aplinkos srities veiklos rezultatus). Visos valstybės narės susiduria su **klimato kaitos** padariniais, ypač jų hidrologiniams režimams. Pasikeitė lietaus kritulių režimas, todėl, be potvynių, didėja taršos pavojus dėl nevalyto lietaus vandens (paviršinių nuotekų išlaja ir komunalinės paviršinės nuotekos). Be to, visose valstybėse narėse yra naujų susirūpinimą keliančių teršalų, pavyzdžiui, mikroteršalų ar mikroplastikų. Tai pasakytina ir apie didžiąją dalį likusių apkrovų

²² COM(2021) 102 final.

²³ OL C 326, 2012 10 26.

iš miesto šaltinių, kurios turi įtakos visų valstybių narių vandens kokybei. Be to, nustatytų problemų priežastys įvairiose valstybėse narėse yra labai panašios.

Galiausiai, atlikus vertinimą paaiškėjo, kad ES standartai yra esminis veiksnys, lemiantis pasauliniu mastu **konkurencingos ES vandens pramonės** plėtrą. Priėmus direktyvą, atsirado kelios didelės pasaulinės nuotekų valymo lyderės, kurios eksportuoja savo paslaugas į visą pasaulį. Tolesnis ES standartų modernizavimas, pavyzdžiui, nustatant naujus reikalavimus dėl mikroteršalų ar energijos vartojimo, skatintų **inovacijas** ir galiausiai **masto ekonomiją**.

- **Proporcingumo principas**

Tinkamiausia galimybė apima **proporcingą priemonių rinkinį**, kuris iš visų įmanomų galimybių yra ekonomiškai naudingiausias (daugiau informacijos žr. poveikio vertinimo 7.1 skirsnį). Didelis dėmesys buvo skiriamas tinkamiausio sprendimo paieškai, remiantis:

- sąnaudų ir naudos analize (arba sąnaudų veiksmingumo analize mikroteršalų atveju, jei nėra patikimo naudos įvertinimo pinigais metodo): visose valstybėse narėse **pinigais įvertinta nauda yra sistemingai didesnė** už kiekvienos atskiros tinkamiausios galimybės priemonės sąnaudas;
- **administracinės naštos mažinimu ir įgyvendinamumu**: taikant priemones tik ribotam įrenginių ar aglomeracijų skaičiui, galima pasiekti reikšmingų rezultatų, susijusių su pagrindiniais parametrais, pavyzdžiui, taršos mažinimu, energijos vartojimu ir išmetamu ŠESD kiekiu, kartu išlaikant proporcingą administracinę naštą ir užtikrinant aukštą įgyvendinamumo lygį;
- **rizika grindžiamo požiūrio** taikymu daugumai siūlomų priemonių, kuris padės užtikrinti, kad investicijos būtų vykdomos ten, kur jų reikia.

Kai reikėjo priimti tinkamiausius vietos sprendimus, nacionalinėms arba vietos valdžios institucijoms buvo palikta lankstumo. Taip yra, pavyzdžiui, siekiant energinio neutralumo tikslo arba mažinant su lietaus vandeniu susijusių išmetamųjų teršalų kiekį pagal integruotus vandentvarkos planus.

- **Priemonės pasirinkimas**

Iniciatyvos tikslo geriausiai būtų galima pasiekti nauja redakcija išdėsčius direktyvą, kuri, kaip parodyta vertinime pagal programą REFIT, yra tinkamiausia teisinė priemonė komunalinių nuotekų surinkimui ir valymui reglamentuoti.

Taikant direktyvą reikalaujama, kad valstybės narės pasiektų savo tikslus ir įdiegtų priemones nacionalinėse materialinės ir proceso teisės sistemose. Vadovaujantis tokiu požiūriu, įgyvendinant ES priemonę valstybėms narėms suteikiama daugiau laisvės, nei taikant reglamentą, nes valstybės narės gali pasirinkti tinkamiausias priemones direktyvoje numatytoms priemonėms įgyvendinti.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2019 m. buvo atliktas MNVD vertinimas pagal programą REFIT. Be trijų pagrindinių vertinime nurodytų uždavinių (žr. pirmiau), atlikus direktyvos veiksmingumo vertinimą paaiškėjo, kad ją taikant **sėkmingai sumažintos tikslinių teršalų** iš miestų taškinių šaltinių **apkrovos** (buitinės ar komunalinės nuotekos ir panaši pramoninė tarša). Biocheminio deguonies suvartojimo, azoto ir fosforo apkrovos išvalytose nuotekose 1990–2014 m. visoje

ES sumažėjo atitinkamai 61 proc., 32 proc. ir 44 proc. Tai akivaizdžiai pagerino ES vandens telkinių kokybę.

Atlikus nuoseklumo vertinimą nustatyta, kad apskritai direktyva yra nuosekli vidaus lygmeniu. MNVD iš esmės veikia kartu su kitais ES teisės aktais ir labai padeda siekti **Vandens pagrindų direktyvos, Maudyklų vandens direktyvos ir Geriamojo vandens direktyvos**²⁴ tikslų. Palyginti su Pramoninių išmetamų teršalų direktyva, yra tam tikrų nedidelių sutapimų, susijusių su veikla, kuriai taikoma MNVD. Apskritai problemų dėl suderinamumo su naujesnėmis ES politikos sritimis nėra; vis dėlto gali būti tam tikrų galimybių pagerinti MNVD ir klimato bei energetikos politikos nuoseklumą.

Atlikus tinkamumo ir veiksmingumo analizę paaiškėjo, kad būtina tęsti intervencinius veiksmus, nes netinkamai valomos arba nevalomos komunalinės nuotekos vis dar yra viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių ES vandenys nepasiekia bent jau geros būklės pagal Vandens pagrindų direktyvą. Be to, mokslininkų bendruomenė, politikos formuotojai ir plačioji visuomenė pastebi, kad vandens telkiniuose daugėja **vis didesnę susirūpinimą keliančių teršalų**, įskaitant mikroteršalus, pavyzdžiui, vaistus ir mikroplastikus, ir tai tampa vis svarbesne problema.

Kalbant apie žiedinės ekonomikos potencialą, MNVD yra nedaug nuostatų dėl nuotekų ir dumblo pakartotinio naudojimo ar vertingų komponentų išgavimo. Šios nuostatos niekada nebuvo griežtai įgyvendinamos, iš dalies dėl to, kad nėra griežtų suderintų ES lygmens standartų ir galimo pavojaus žmonių sveikatai.

Atlikus Europos pridėtinės vertės vertinimą, į kurį buvo įtraukta ir tai, ar MNVD atitinka subsidiarumo principą, paaiškėjo, jog suinteresuotosios šalys plačiai pripažįsta, kad direktyva vis dar reikalinga ir kad jos panaikinimas turėtų neigiamą poveikį. Direktyva padeda apsaugoti apie 60 proc. ES tarpvalstybinių vandens baseinų nuo neigiamo išleidžiamų nuotekų poveikio. Galiausiai, atliekant vertinimą nustatytos įvairios galimybės supaprastinti ir geriau panaudoti skaitmeninį ir jos įtrauktos į direktyvos peržiūrą.

Vertinimas patobulintas atsižvelgiant į Reglamentavimo patikros valdybos pasiūlymus (2019 m. liepos 17 d. nuomonė), visų pirma dėl to, kas susiję su pagrindinėmis priežastimis, dėl kurių kai kuriose valstybėse narėse kyla sunkumų laikytis reikalavimų, platesniu kontekstu, darančiu įtaką ES vandenų kokybei, kovos su naujais teršalais svarba. Išvados buvo sugriežtintos ir pateikta daugiau informacijos apie kiekvienos valstybės narės padėtį.

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Atliekant vertinimą, o vėliau ir poveikio vertinimą, vyko išsamios konsultacijos, kurios apėmė įvairią konsultacinę veiklą, kaip nurodyta konsultacijų strategijoje. Konsultacijoms su suinteresuotosiomis šalimis buvo pasirinkti šie metodai: pusiau struktūruoti pokalbiai, interaktyvūs praktiniai seminarai, plataus masto viešos konsultacijos internetu, kad įvairiomis temomis būtų pasiektas platus suinteresuotųjų šalių ratas, ir rašytinės konsultacijos dėl faktinės informacijos ir modeliavimo prielaidų. Galutinė suinteresuotųjų šalių konferencija buvo surengta siekiant išsiaiškinti nuomones apie įvairias Komisijos pasiūlytas politikos galimybes.

Viešos konsultacijos internetu vyko 12 savaitių, nuo 2021 m. balandžio 28 d. iki liepos 21 d. Iš viso gauti 285 atsakymai, pateikti 57 pozicijų dokumentai. Vykdančias konsultacijas

²⁴ OL L 435, 2020 12 23.

internetu buvo surinktos respondentų nuomonės apie problemas, susijusias su nuotekų tarša, ir apie tai, kaip geriausia spręsti šias problemas. Atsakydami į klausimus dalyviai turėjo įvertinti teiginius arba siūlomas priemones nuo vieno balo (mažiausiai pritaria / mažiausiai veiksminga) iki penkių balų (labiausiai pritaria / veiksmingiausia).

Su valstybėmis narėmis buvo konsultuojamasi keletą kartų. Specialus susitikimas su valstybių narių ekspertais padėjo nustatyti geriausią praktiką ir galimas alternatyvas proceso pradžioje. Visa tai buvo užbaigta 2020 m. surengtomis specialiomis konsultacijomis su kiekviena valstybe nare, kad būtų sukurtas tvirtas atskaitos scenarijus (žr. toliau). Be to, 2021 m. internetu surengti keturi teminiai praktiniai seminarai i) stebėsenos ir ataskaitų teikimo, ii) nuotekų ir dumblo, iii) sąnaudų ir naudos ir iv) integruotos vandens stebėsenos klausimais. 2021 m. spalio 26 d. įvyko virtuali suinteresuotųjų šalių baigiamoji konferencija, kurioje buvo pristatytos pagrindinės galimybės ir pirmieji poveikio vertinimo rezultatai (312 dalyvių iš 226 organizacijų 27 valstybėse narėse).

Apskritai suinteresuotosios šalys iš esmės sutarė dėl būtinybės peržiūrėti ir modernizuoti direktyvą ir dėl pagrindinių galimybių, kurias reikėtų apsvarstyti atliekant poveikio vertinimą nurodytą analizę. Priemonėms, susijusioms su tinkamiausia galimybe, suinteresuotosios šalys iš esmės pritarė, tačiau, atsižvelgiant į galimybes ir suinteresuotųjų šalių grupes, būta tam tikrų niuansų.

Pavyzdžiui, suinteresuotosios šalys iš esmės sutarė dėl būtinybės spręsti mikroteršalų iš nuotekų problemą. Išskyrus kai kurias verslo suinteresuotąsias šalis (chemijos ir farmacijos pramonės dalis), visos suinteresuotosios šalys, įskaitant su vandeniu susijusias įmones, pritarė reikalavimui pašalinti mikroteršalus. Dauguma suinteresuotųjų šalių taip pat primygtinai pabrėžė, kad svarbu, jog priemonių būtų imtasi ne tik teršalų susidarymo vietoje, bet ir kad reikia geriau taikyti principą „teršėjas moka“, nustatant, kad gamintojai būtų finansiškai atsakingi už sąnaudas, susijusias su papildomu valymu, kurio reikia mikroteršalams pašalinti. Dauguma suinteresuotųjų šalių plačiai pritarė požiūriui dėl didesnės gamintojo atsakomybės, išskyrus farmacijos ir chemijos pramonės atstovus, kurie apskritai nepitaria tokiai sistemai, visų pirma dėl to, kad finansinę atsakomybę turėtų prisiimti visi grandinės dalyviai (nuo pramonės iki vartotojų) arba valdžios institucijos.

Energijos vartojimo auditai sulaukė plataus pritarimo, o ES pagrįstus tikslus ir uždavinius dėl energinio neutralumo valstybės narės arba vietos valdžios institucijos palaikė mažiau nei kitos suinteresuotosios šalys. Iš svarbiausių vandens pramonės atstovų gautų papildomų atsiliepimų matyti, kad jie norėtų, jog būtų įtraukti ir energijos vartojimo, ir poveikio klimatui neutralumo tikslai, nustatant trumpesnį terminą (2030 m.), nei numatyta šioje ataskaitoje. Pažangiausios valstybės narės aiškiai pritarė, kad ES masto tikslas būtų panašus į jų pačių tikslą. Galiausiai suinteresuotosios šalys taip pat paprašė geriau paaiškinti kai kuriuos aspektus, pavyzdžiui, kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatomos eutrofikacijai jautrios zonos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Be konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis, atliekant poveikio vertinimą naudotasi šiais pagrindiniais informacijos šaltiniais:

JRC sukurtais modeliais: per kelerius metus JRC sukūrė vandens kokybės ir kiekio ES modelius. Šie modeliai buvo pritaikyti politikos klausimams, susijusiems su vertinimu ir poveikio vertinimu.

Konsultacijomis su *ad hoc* ekspertais: vadovaujant JRC ir Aplinkos generaliniam direktoratui (ENV GD), buvo konsultuojamasi su ekspertų minikonsorciu dėl konkrečių politikos klausimų (individualių tinkamų sistemų (ITS), atsparumo antimikrobinėms medžiagoms, centralizuotos kanalizacijos nuotekų ir komunalinių paviršinių nuotekų, maisto medžiagų, mikroplastikų ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio). Kiekvienu klausimu buvo parengta ataskaita, kuri tiesiogiai panaudota atliekant poveikio vertinimą arba tobulinant JRC modelį. Visas ataskaitas numatoma paskelbti artimiausiais mėnesiais.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) parama: ENV GD bendradarbiavo su EBPO, kad parengtų poveikio vertinimui skirtą naudos metodiką. EBPO taip pat parengė keletą ataskaitų, skirtų vertinimui pagal programą REFIT pagrįsti. Be to, EBPO pateikė su skaidrumu ir valdymu susijusių klausimų analizę.

Išsamiomis konsultacijomis su valstybėmis narėmis: 2020 m. buvo surengtos specialios konsultacijos su kiekviena valstybe nare, kad būtų parengtas patikimas atskaitos scenarijus ir surinkti geriausios praktikos įrodymai. Kiekvienos šalies atveju iš anksto buvo užpildytas aprašas su hipotezėmis, kurias JRC ketino naudoti modeliuodamas. Per šias konsultacijas visos valstybės narės pateikė *ad hoc* indėlį.

Siekiant pagrįsti poveikio vertinimą, buvo sudarytos dvi paramos sutartys su **išorės konsultantais**: viena – dėl bendro poveikio vertinimo, kita – dėl didesnės gamintojo atsakomybės už mikroteršalus sistemos tinkamumo.

- **Poveikio vertinimas**

Buvo atliktas poveikio vertinimas. Su santrauka ir 2022 m. birželio 3 d. Reguliavimo patikros valdybos teigiama nuomone galima susipažinti spustelėjus šią nuorodą: [Komisijos dokumentų registras \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1111).

Remiantis geriausią valstybių narių praktika ir išsamiai konsultuojantis su suinteresuotosiomis šalimis, buvo nustatytos kiekvienai vertinime iškeltai problemai spręsti skirtos politikos galimybės. Galimybės, kurioms trūko suinteresuotųjų šalių paramos arba kurios buvo per sudėtingos įgyvendinti, buvo atmetos ankstyvame etape. Buvo nustatyti skirtingi užmojų lygiai – nuo mažų užmojų (priemonės taikomos tik didesniems įrenginiams) iki didelių užmojų (tos pačios priemonės, bet taikomos ir mažesniems įrenginiams)²⁵ su tarpiniu užmojų lygiu, pagrįstu rizika grindžiamu požiūriu (priemonių imamasi tik tais atvejais, kai kyla pavojus aplinkai ar visuomenės sveikatai).

Konsultacijos parodė, kad kai kuriais klausimais galimybės yra ribotos, pavyzdžiui, dėl necentralizuotų įrenginių (t. y. ITS), skaidrumo ar sveikatos parametrų stebėsenos. Kitų problemų (gausaus lietaus vandens ar energijos vartojimo) atveju, laikantis subsidiarumo principo, buvo palikta pakankamai lankstumo, kad būtų galima vietos lygmeniu parengti ekonomiškai efektyviausius sprendimus.

Galimybių poveikis įvertintas taikant JRC sukurtą modelį, jau parengtą ir naudotą atliekant vertinimą pagal programą REFIT. Palyginimui buvo parengtas **atskaitos scenarijus** (darant

²⁵ Nustatyta didesnių įrenginių riba – 100 000 GE, atsižvelgiant į tai, kad 46 proc. susidarančios apkrovos valoma palyginti nedideliame didesnių įrenginių skaičiuje (974). Kita 10 000 GE riba buvo nustatyta atsižvelgiant į tai, kad 81 proc. apkrovos valoma 7 527 įrenginiuose, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE.

prilaidą, kad bus visiškai laikomasi galiojančios direktyvos su papildomais terminais kai kurioms valstybėms narėms) ir **labiausiai įmanomas scenarijus**.

Kiekvienai problemai spręsti tinkamiausia galimybė buvo pasirinkta remiantis keliais kriterijais: sąnaudomis ir nauda, sąnaudomis ir veiksmingumu, indėlio į Europos žaliojo kurso tikslus lygiu, vandens taršos mažinimu, įgyvendinamumu ir administracinės naštos mažinimu. Tinkamiausia galimybė apima **proporcingą priemonių rinkinį**, kuris iš visų įmanomų galimybių yra **ekonomiškai naudingiausias**.

Iki 2040 m. palaipsniui bus taikomos toliau nurodytos pagrindinės priemonės.

Direktyvos **taikymo sritis** bus išplėsta, įtraukiant **didesnio kaip 1 000 GE dydžio aglomeracijas**.

Bus parengti decentralizuotiems įrenginiams (**ITS**) taikomi **nauji standartai**, o valstybės narės privalės įdiegti **veiksmingą šių įrenginių tikrinimo tvarką**.

Siekiant sumažinti lietaus vandens keliamą taršą, valstybės narės turės parengti ir įgyvendinti **integruotus vandentvarkos planus** visose didelėse aglomeracijose ir didesnio nei 10 000 GE dydžio aglomeracijose, jei kyla pavojus aplinkai. Pirmenybė bus teikiama **prevencinėms priemonėms**, įskaitant žaliąją infrastruktūrą, ir esamų surinkimo, laikymo ir valymo sistemų **optimizavimui**, geriau panaudojant skaitmeninimą, pagrįstą aiškiai apibrėžtais standartais ir specifikacijomis.

Išleidžiamų maisto medžiagų kiekis bus dar labiau sumažintas nustačius **griežtesnes** azoto ir fosforo tvarkymo **ribines vertes**. Šie nauji standartai bus sistemingai taikomi visiems didesniems įrenginiams, kuriuose valoma apkrova viršija 100 000 GE, taip pat visiems įrenginiams, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE, esantiems tose zonose, kuriose eutrofikacija tebėra problema.

Bus nustatytos **naujos ribinės vertės mikroteršalams**, kuriuos reikia **papildomai tvarkyti**. Pirmiausia jos bus taikomos visiems dideliems įrenginiams, o vėliau, remiantis aiškiais ir paprastais kriterijais, – įrenginiams, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE, jei kyla pavojus aplinkai ar visuomenės sveikatai.

Bus nustatyta **gamintojo atsakomybės** sistema, skirta farmacijos ir asmens higienos produktams – dviem pagrindiniams kenksmingų mikroteršalų šaltiniams, kad būtų padengtos **papildomos mikroteršalų tvarkymo sąnaudos** ir **skatinama ES rinkai tiekti mažiau kenksmingus produktus**²⁶.

Valstybės narės privalės geriau stebėti ir **sekti nebuitinę taršą jos susidarymo vietoje**. Taip siekiama padidinti dumblo ir išvalyto vandens pakartotinio naudojimo galimybes ir sumažinti nevalomų medžiagų patekimo į aplinką ir valymo įrenginių gedimo riziką.

Iki 2040 m. nacionaliniu lygmeniu bus nustatytas **energinio neutralumo** tikslas visiems nuotekų valymo įrenginiams, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE, atsižvelgiant į kai kuriose valstybėse narėse jau taikomą geriausią praktiką; konkrečiai, šiame sektoriuje suvartojamos energijos kiekis turės būti lygus šiame sektoriuje pagamintos atsinaujinančiųjų

²⁶ Numatoma sistema būtų panaši į kietųjų atliekų tvarkymo sistemas: importuotojai ir gamintojai būtų finansiškai atsakingi už jų produktų keliamos taršos tvarkymą. Šiuo atveju pagrindiniai mikroteršalų šaltiniai yra vaistai ir asmens higienos produktai.

išteklių energijos kiekiui; taip bus prisidedama prie šio tikslo įgyvendinimo; bus reikalaujama atlikti visų didesnių įrenginių, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE, **energijos vartojimo auditus**²⁷.

Siekiant **pagerinti sektoriaus valdymą**, nuotekų tvarkymo subjektų bus prašoma stebėti ir **padaryti skaidrius pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius**.

Galimybės **naudotis sanitarijos paslaugomis** bus didinamos taip, kad būtų visiškai suderinamos su neseniai priimta peržiūrėta Geriamojo vandens direktyva, kurioje taip pat buvo pagerintos galimybės naudotis vandens tiekimo paslaugomis.

Stebėsena ir ataskaitų teikimas bus patobulinti, kad būtų geriau išnaudotos **skaitmeninio** teikiamos galimybės.

Valstybės narės privalės organizuoti savo **kompetentingų sveikatos ir nuotekų srities institucijų** bendradarbiavimą, kad būtų vykdoma nuolatinė pagrindinių visuomenės sveikatos parametrų, pavyzdžiui, kai kurių virusų, tokių kaip SARS-Covid-2, paplitimas, stebėsena.

2040 m. laikotarpis pasirinktas siekiant **suteikti valstybėms narėms pakankamai laiko** reikiams investicijoms atlikti. Siekiant laipsniškai įgyvendinti direktyvą ir užtikrinti, kad būtų imtasi veiksmų ankstyvajame etape tuo atveju, jei kai kuriose valstybėse narėse vėluojama, bus įtraukti tarpiniai tikslai.

Iki 2040 m., kai numatoma įgyvendinti visas priemones, pagrindinį tinkamiausios galimybės poveikį galima apibendrinti taip:

- Palyginti su atskaitos scenarijumi, bendra **vandens tarša** BDS atveju sumažėtų 4,8 mln. GE (arba 105 014 t), azoto atveju – 56,4 mln. GE (arba 229 999 t), fosforo atveju – 49,6 mln. GE (arba 29 678 t), toksiškos mikroteršalų apkrovos atveju – 77,4 mln. GE, o *E. Coli* atveju – 24,8 mln. GE. Išmetamas mikroplastikų kiekis sumažėtų 9 proc., daugiausia dėl geresnio lietaus vandens tvarkymo veiksmų.
- Įgyvendinus planuojamas energinio neutralumo užtikrinimo priemones ir papildomai tvarkant azotą, **išmetamas ŠESD kiekis** sumažėtų 4,86 mln. t (**37,32 proc. sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio, kurio būtų galima išvengti**), o tai atitinka Europos klimato teisės akto ir Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio tikslus.
- Nuo 2040 m. **bendros sąnaudos** sudarytų 3,848 mlrd. EUR per metus, t. y. **mažiau nei numatoma pinigine nauda** (6,643 mlrd. EUR per metus iki 2040 m.). Ši išvada galioja ne tik ES lygmeniu, bet ir kiekvienos valstybės narės atveju. Tikimasi, kad šios papildomos sąnaudos bus padengtos derinant vandens tarifus (51 proc.), valstybės biudžetą (22 proc.) ir naują gamintojo atsakomybės už mikroteršalų tvarkymą sistemą (27 proc.).

Kalbant apie tai, kam tai turės įtakos, **nuotekų tvarkymo subjektai** yra atsakingi už įvairių atliekų srautų surinkimą, valymą, stebėseną ir tinkamą išleidimą. MNVD pakeitimai jiems turės tiesioginės įtakos. Reikės papildomų investicijų, visų pirma siekiant geriau valdyti

²⁷

Atliekant auditus bus sistemingai nustatomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimo ar gamybos ekonominio efektyvumo potencialas, atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymo dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos naujos redakcijos (COM(2021) 558 *final*) VI priede nurodytus kriterijus.

maisto medžiagas, taip pat tvarkyti mikroteršalus. Investicijų taip pat prireiks, kad būtų užtikrintas energinis neutralumas, net jei šios investicijos bus pelningos vidutinės trukmės ar ilguoju laikotarpiu.

Tai turės įtakos **gyventojams**, nes gyventojai moka vandens tarifus ir mokesčius nuotekų valymo sektoriui remti. Iki 2040 m. numatomas vidutinis **vandens tarifų padidėjimas ES lygmeniu sieks 2,3 proc.**, tačiau skirtumai tarp valstybių narių priklausys nuo jų finansavimo strategijų. Kaip išsamiai aprašyta poveikio vertinime, šis numatomas padidėjimas **neturės įtakos** bendram vandens paslaugų **įperkamumui** nė vienoje valstybėje narėje. Labai svarbu užtikrinti skaidrią galimybę susipažinti su informacija apie nuotekų valymo veiklą, įskaitant informaciją apie vandens, energijos ir klimato sąsajas. Visuomenė gaus naudos iš švaresnio geriamojo ir maudyklų vandens, geresnės vandenų ekologinės būklės, išsaugotos biologinės įvairovės ir geresnės visuomenės sveikatos reakcijos į galimus protrūkius.

Griežtesni standartai ir priemonės, kuriomis siekiama išplėsti direktyvos taikymo sritį, įtraukiant mažesnes aglomeracijas, optimizuoti veiklą ir sumažinti energijos vartojimą bei išmetamą ŠESD kiekį, duos tiesioginės naudos **vandens ir valymo technologijų pramonei**. Pasirinkus tinkamiausią galimybę, atsiras **naujų verslo galimybių** kurti naujus valymo metodus, kartu mažinant energijos vartojimą ir išmetamą ŠESD kiekį. Bus skatinamos inovacijos ir išlaikomas ES vandens pramonės lyginamasis pranašumas. **Asmens higienos produktų ir farmacijos pramonė** turės įsteigti naujas gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas ir finansuoti jų veiklą. Šie pramonės sektoriai galės rinktis: arba perkelti šias naujas sąnaudas į savo produktų kainą (didžiausias padidėjimas – 0,59 proc.), arba sumažinti savo pelno maržas (vidutinis didžiausias poveikis – 0,7 proc.).

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Atsižvelgiant į vertinimo pagal programą REFIT išvadas, peržiūroje direktyvoje bus pateikta keletas **paaškinimų ir supaprastinimų**. Pavyzdžiui, tai pasakytina apie lietaus vandenį ir ITS, kurių atžvilgiu naujaisiais reikalavimais bus paaškinta, ko tikimasi iš valstybių narių. Iš teksto bus išbraukti kai kurie **pasenę straipsniai**, pavyzdžiui, galimybė nustatyti „mažiau jautrias“ zonas arba sumažinti reikalavimus pakrančių zonose – dvi galimybės, kuriomis naudojamosi tik vienos valstybės narės regione. Taip pat stengtasi **apriboti ataskaitų teikimą iki esminių elementų**, jie vėliau bus naudojami vertinant atitiktį arba stebint išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo pažangą. Tikimasi, kad šios pastangos ir skaitmeninių priemonių naudojimas sumažins administracinę naštą ir kartu pagerins surinktų duomenų kokybę ir spartą.

- **Pagrindinės teisės**

Tikimasi, kad pasiūlymu bus sustiprintos pagrindinės teisės, nes bus pagerintas sanitarijos paslaugų prieinamumas, ypač marginalizuotiems ir pažeidžiamiems asmenims, ir tai visiškai atitiks neseniai peržiūrėtą Geriamojo vandens direktyvą (įskaitant panašias nuostatas dėl galimybės gauti vandens).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Finansinė pažyma, susijusi su poveikiu biudžetui ir žmogiškaisiais bei administraciniais ištekliais, reikalingais šiam pasiūlymui įgyvendinti, yra įtraukta į finansinę teisės akto pasiūlymo pažymą dėl nulinės taršos dokumentų rinkinio, kuris pateikiamas kaip pasiūlymo peržiūrėti paviršinius ir požeminius vandenis teršiančių medžiagų sąrašus dalis.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Toliau 2 lentelėje apibendrintai pateikti pagrindinių į tinkamiausią galimybę įtrauktų veiksmų įgyvendinimo planai. Iki 2025 m. būtų vykdoma papildoma stebėsenos veikla: ji susijusi su nebutiniais išmetamaisiais teršalais, su sveikata susijusiais parametrais, pagrindiniais tvarkymo subjektų rezultatų rodikliais ir skaidrumo didinimo veiksmams. Bus sukurtos nacionalinės ir ES duomenų bazės, apimančios visus atitikties patikrai reikalingus elementus, taip pat bus nustatyti pažeidžiami ir marginalizuoti asmenys ir imtasi veiksmų, kad būtų pagerinta galimybė naudotis sanitarijos paslaugomis.

Iš valstybių narių ataskaitų galima gauti įvairių **sėkmės vertinimo** rodiklių:

- esamas atitikties lygis ir kelias iki tikslo kiekvienoje valstybėje narėje ir kiekvienu valymo lygmeniu, iš kurių galima susidaryti puikią direktyvos įgyvendinimo apžvalgą;
- įrenginių, kuriuose įrengta papildomo azoto ir fosforo bei mikroteršalų valymo sistema, skaičius ir susijęs išleidžiamo azoto ir fosforo kiekio ir toksiškos apkrovos sumažėjimas;
- valstybių narių suvartojamos energijos kiekis ir susijęs išmetamas ŠESD kiekis;
- aglomeracijų, kurioms taikomi integruoti paviršinių nuotekų išlajos ir komunalinių paviršinių nuotekų tvarkymo planai, skaičius ir jų atitiktis ES tikslui;
- priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi, kad padidintų sanitarijos paslaugų prieinamumą ir geriau kontroliuotų ITS, ir pagrindinių sveikatos rodiklių, ištirtų valstybėse narėse, santrauka.

Kiti duomenys bus naudojami siekiant įvertinti konkrečiai MNVD poveikį. Tai visų pirma duomenys, gauti pagal Vandens ir Jūrų pagrindų direktyvas dėl nuotekų priimtųjų (upių, ežerų ir jūrų) vandens kokybės. Išsamesnės informacijos apie galimus parametrus, kuriuos reikia nurodyti vertinant atitiktį ir nustatant direktyvos įgyvendinimo sėkmę, pateikiama poveikio vertinimo 10 priede.

Pirmojo išsamaus peržiūrėtos direktyvos vertinimo galima tikėtis iki 2030 m., kai turėtų būti atlikta didžioji dalis investicijų į didesnius įrenginius. Atlikus šį pirmąjį vertinimą būtų galima įvertinti peržiūrėtos direktyvos sėkmę ir likusias su jos įgyvendinimu susijusias problemas. Prireikus būtų galima numatyti taisomąsias priemones, kad būtų užtikrintas visiškas peržiūrėtos direktyvos įgyvendinimas. Kitą vertinimą būtų galima numatyti iki 2040 m., kad būtų pasirengta galimai direktyvos peržiūrai.

	2025 m.	2030 m.	2035 m.	2040 m.
Paviršinių nuotekų išlaja ir komunalinės paviršinės nuotekos (lietaus vanduo)	Vykdoma stebėseną	Integruoti planai didesnio kaip 100 tūkst. GE dydžio aglomeracijoms + nustatytos rizikos zonos	Integruoti planai 10–100 tūkst. GE dydžio aglomeracijoms, kurioms kyla rizika	Orientacinis ES tikslas, galiojantis visoms didesnio kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijoms

Individualios tinkamos sistemos	Reguliarus tikrinimas visose valstybėse narėse + ataskaitų teikimas valstybėse narėse, kuriose taikomos griežtos ITS	ITS skirti ES standartai		
Mažos aglomeracijos	Naujos 1 000 GE ribinės vertės	Visos didesnės kaip 1 000 GE dydžio aglomeracijos atitinka reikalavimus		
Azotas ir fosforas	Rizikos zonų nustatymas (10–100 tūkst. GE dydžio aglomeracijos)	Tarpinis azoto ir fosforo šalinimo iš įrenginių, kuriuose valoma apkrova viršija 100 000 GE, tikslas + nauji standartai	Azoto ir fosforo šalinimas visuose įrenginiuose, kuriuose valoma apkrova viršija 100 tūkst. GE, + tarpinis tikslas rizikos zonose	Azoto ir fosforo šalinimas visose rizikos zonose (10–100 tūkst. GD)
Mikroteršalai	Didesnės gamintojo atsakomybės sistemų kūrimas	Nustatytos rizikos zonos (10–100 tūkst. GE) + tarpinis tikslas įrenginiams, kuriuose valoma apkrova viršija 100 tūkst. GE	Įrengti visi įrenginiai, kuriuose valoma apkrova viršija 100 tūkst. GE, + tarpiniai tikslai rizikos zonoms	Visuose įrenginiuose, kuriems kyla rizika, įrengta pažangiojo valymo sistema
Energija	Įrenginių, kuriuose valoma apkrova viršija 100 tūkst. GE, energijos vartojimo auditai	Įrenginių, kuriuose valoma apkrova viršija 10 tūkst. GE, auditai + tarpinis tikslas	Tarpinis energinio neutralumo tikslas	Pasiektas energinis neutralumas ir sumažintas susijęs išmetamas ŠESD kiekis

2 lentelė. Pagrindinių tinkamiausios galimybės priemonių įgyvendinimo planavimas

- Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Dalykas

Direktyvos tikslai buvo išplėsti, įtraukiant ne tik aplinkos apsaugą, bet ir žmonių sveikatos apsaugą, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, sektoriaus valdymo ir skaidrumo gerinimą, geresnes galimybes naudotis sanitarijos paslaugomis ir – po neseniai įvykusios COVID krizės – reguliarią visuomenės sveikatai svarbių parametrų stebėseną komunalinėse nuotekose.

2 straipsnis. Terminų apibrėžtys

Atsižvelgiant į vertinimo pagal programą REFIT išvadas, esamos apibrėžtys buvo šiek tiek patikslintos. Įtrauktos kelių terminų, susijusių su naujais direktyvoje nustatytais įpareigojimais, apibrėžtys, pavyzdžiui, „komunalinės paviršinės nuotekos“, „paviršinių nuotekų išlaja“, „centralizuota kanalizacija“, „autonominė kanalizacija“, „tretinis valymas“,

„ketvirtinis valymas“, „mikroteršalas“, „sanitarija“, „atsparumas antimikrobinėms medžiagoms“ ir kt.

3 straipsnis. Nuotakynai

Įpareigojimas įrengti komunalinių nuotekų nuotakynus taikomas visoms ne mažesnėms kaip 1 000 GE dydžio aglomeracijoms. Nustatomas naujas įpareigojimas užtikrinti, kad namų ūkiai būtų prijungti prie nuotakynų ten, kur jie yra.

4 straipsnis. Individuali ar kita tinkama sistema (ITS) (naujas)

Tai naujas straipsnis, kuriuo iš dalies pakeičiamas buvęs 3 straipsnis. Išlaikoma galimybė naudoti ITS, tačiau tik išimtiniais atvejais. Šiuo tikslu buvo nustatyti nauji įpareigojimai:

ITS turi būti tinkamai suprojektuotos, patvirtintos ir kontroliuojamos;

turi būti pateiktas išsamus jų naudojimo pagrindimas, kai jos sudaro daugiau kaip 2 proc. visos praneštos apkrovos, tvarkomos 2 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose.

5 straipsnis. Integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatomas įpareigojimas parengti vietos integruotus komunalinių nuotekų tvarkymo planus, skirtus kovai su lietaus vandens (komunalinių paviršinių nuotekų ir paviršinių nuotekų išlajos) keliama tarša. Orientacinis planų turinys ir orientaciniai tikslai, kuriuos reikia koreguoti atsižvelgiant į vietos aplinkybes, grindžiami esama gerąja praktika ir išsamiai išdėstyti V priede. Planai turės būti parengti visoms 100 000 GE dydžio ir didesnėms aglomeracijoms, taip pat visoms 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijoms, kai paviršinių nuotekų išlaja arba komunalinės paviršinės nuotekos kelia pavojų aplinkai ar žmonių sveikatai.

6 straipsnis. Antrinis valymas (buvęs 4 straipsnis)

Įpareigojimas atlikti antrinį komunalinių nuotekų valymą prieš išleidžiant jas į aplinką taikomas visoms ne mažesnėms kaip 1 000 GE dydžio (palyginti su galiojančioje direktyvoje nustatytu 2 000 GE) aglomeracijoms.

7 straipsnis. Tretinis valymas (buvęs 5 straipsnis)

Pagrindiniai šiame straipsnyje nustatyti įpareigojimai buvo iš dalies pakeisti taip, kad dabar tretinį valymą privaloma atlikti visuose didesniuose įrenginiuose, kuriuose valoma 100 000 GE arba didesnė apkrova. Tretinis valymas taip pat turės būti taikomas 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų išleidžiamoms nuotekoms tose zonose, kurias valstybės narės nustatė kaip jautrias eutrofikacijai.

Valstybės narės savo teritorijoje turės nustatyti esančias eutrofikacijai jautrias zonas ir atnaujinti dabartinį jautrių zonų sąrašą, sudarytą pagal buvusį 5 straipsnį. Kiti šiame straipsnyje nustatyti įpareigojimai išliko ir buvo atnaujinti.

8 straipsnis. Ketvirtinis valymas (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatomas įpareigojimas papildomai valyti komunalines nuotekas, kad būtų pašalinta kuo daugiau įvairių mikroteršalų. Toks valymas bus atliekamas visuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose ne vėliau kaip 2035 m. gruodžio 31 d. bus valoma 100 000 GE arba didesnė apkrova. Iki 2040 m. gruodžio 31 d. jis taip pat bus taikomas visose 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijose, tose zonose, kuriose mikroteršalų koncentracija ar kaupimasis kelia pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai. Valstybės narės turės nustatyti šias zonas savo teritorijoje pagal šiame straipsnyje nurodytus kriterijus.

9 straipsnis. Didesnė gamintojo atsakomybė (naujas)

Šiuo nauju straipsniu gamintojai (įskaitant importuotojus) įpareigojami prisidėti prie direktyvos 8 straipsnyje numatyto ketvirtinio valymo išlaidų padengimo tais atvejais, kai jie valstybių narių nacionalinei rinkai pateikia produktus, kurie pasibaigus jų naudojimo laikui mikroteršalais užteršia komunalines nuotekas. Šis finansinis įnašas bus nustatomas remiantis rinkai pateiktų produktų kiekiu ir toksiškumu.

10 straipsnis. Minimalieji gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms keliami reikalavimai (naujas)

Šiame straipsnyje nustatomi minimalieji gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms keliami reikalavimai, kurių reikalaujama pagal 9 straipsnio 5 dalį.

11 straipsnis. Komunalinių nuotekų valymo įrenginių energinis neutralumas (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatomas įpareigojimas nacionaliniu lygmeniu užtikrinti visų valymo įrenginių, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE, energinį neutralumą. Iki 2040 m. gruodžio 31 d. valstybės narės turės užtikrinti, kad bendras metinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pagamintos nacionaliniu lygmeniu visuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kiekis atitiktų bendrą metinį visų tokių komunalinių nuotekų valymo įrenginių suvartojamos energijos kiekį. Siekiant šio tikslo, reguliariai bus atliekami komunalinių nuotekų valymo įrenginių energijos vartojimo auditai, ypatingą dėmesį skiriant biodujų gamybos potencialo nustatymui ir panaudojimui, kartu mažinant išmetamą metano kiekį.

12 straipsnis. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas (buves 9 straipsnis)

Šis straipsnis buvo šiek tiek iš dalies pakeistas: įtraukta nauja 2 dalis, kurioje reikalaujama, kad prireikus Komisija būtų kviečiama paremti valstybių narių diskusijas. 1 dalis buvo iš dalies pakeista įtraukiant įpareigojimą nedelsiant pranešti apie atsitiktinę taršą, kad būtų atsižvelgta į neseniai Oderio upėje įvykusį incidentą.

13 straipsnis. Vietos klimato sąlygos (buves 10 straipsnis)

Straipsnis atnaujintas tik dėl naujos straipsnių numeracijos.

14 straipsnis. Nebuitinių nuotekų išleidimas (buves 11 straipsnis)

Šis straipsnis iš dalies pakeistas siekiant užtikrinti, kad prieš išduodamos leidimą išleisti nebutines nuotekas į komunalinių nuotekų nuotakynus, kompetentingos institucijos konsultuotųsi su komunalinių nuotekų valymo įrenginių, kuriems šios nuotekos daro poveikį, valdytoju. Be to, turi būti užtikrinta reguliari nebutinės taršos stebėsena vandenų įtekėjimo į valymo įrenginius ir išleidimo iš jų vietose, kad būtų imtasi tinkamų priemonių galimos taršos šaltiniui (-iams) nustatyti ir pašalinti. Prireikus tai apima ir išduoto leidimo panaikinimą.

15 straipsnis. Komunalinių nuotekų išleidimas ir jų vandens pakartotinis naudojimas (buves 12 straipsnis)

1 dalis buvo iš dalies pakeista: valstybės narės turės sistemingai skatinti pakartotinį išvalytų nuotekų iš visų komunalinių nuotekų valymo įrenginių naudojimą.

3 dalyje įpareigojimas išduoti leidimą išleisti nuotekas iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių išplėstas ir dabar apima visas 1 000 GE dydžio ir didesnes aglomeracijas.

16 straipsnis. Biologiškai skaidžių nebutinių nuotekų išleidimas (buves 13 straipsnis)

Atnaujinta 1 dalis (nauja numeracija). 2 dalis iš dalies pakeista siekiant užtikrinti, kad nacionaliniu lygmeniu nustatyti reikalavimai šioms išleidžiamiems teršalams būtų bent jau lygiaverčiai direktyvos I priedo B dalyje nustatytiems reikalavimams.

17 straipsnis. Komunalinių nuotekų stebėseną (naujas)

Šiuo nauju straipsniu sukuriamą nacionalinę komunalinių nuotekų stebėsenos sistemą, skirtą atitinkamiems visuomenės sveikatos parametrams komunalinėse nuotekose stebėti. Tuo tikslu valstybės narės ne vėliau kaip iki 2025 m. sausio 1 d. turės sukurti už visuomenės sveikatą ir komunalinių nuotekų valymą atsakingų institucijų koordinavimo struktūrą. Ši struktūra nustatys, kokius parametrus reikia stebėti, kokių dažnumu ir kokius metodus taikyti.

Be to, kol kompetentingos visuomenės sveikatos priežiūros institucijos nenustatys, kad SARS-CoV-2 pandemija nekelia pavojaus gyventojams, bus stebimos ne mažiau kaip 70 proc. šalies gyventojų komunalinės nuotekos.

Galiausiai, visose ne mažesnio kaip 100 000 GE dydžio aglomeracijose valstybės narės taip pat turės reguliariai stebėti atsparumą antimikrobinėms medžiagoms vandenų išleidimo iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių vietose.

18 straipsnis. Rizikos vertinimas ir valdymas (naujas)

Tai naujas straipsnis. Valstybės narės privalo įvertinti išleidžiamų komunalinių nuotekų keliamą pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai ir prireikus imtis papildomų priemonių, kurios papildytų šioje direktyvoje nustatytus minimaliuosius šios rizikos pašalinimo reikalavimus. Šios priemonės prireikus turėtų apimti nuotekų iš mažesnio kaip 1 000 GE dydžio aglomeracijų surinkimą ir valymą, tretinio arba ketvirtinio valymo taikymą mažesnio kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijose ir papildomus veiksmus taršai lietaus vandeniu mažinti mažesnio kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijose.

19 straipsnis. Galimybė naudotis sanitarijos paslaugomis (naujas)

Tai naujas straipsnis. Valstybės narės privalės pagerinti ir išsaugoti galimybę naudotis sanitarijos paslaugomis visiems, ypač pažeidžiamiems ir marginalizuotiems asmenims.

Iki 2027 m. gruodžio 31 d. valstybės narės taip pat turės nustatyti žmonių, neturinčių galimybės naudotis sanitarijos paslaugomis arba turinčių ribotą galimybę jomis naudotis, kategorijas, įvertinti galimybes pagerinti tokių žmonių galimybę naudotis sanitariniais įrenginiais ir skatinti visose ne mažesnio kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijose įrengti laisvai ir saugiai prieinamus sanitarinius įrenginius viešosiose erdvėse.

20 straipsnis. Dumblas (buvęs 14 straipsnis)

Straipsnis buvo atnaujintas: dumblas turės būti apdorojamas, perdirbamas ir panaudojamas, kai tai tinkama, laikantis Atliekų pagrindų direktyvoje²⁸ apibrėžtos atliekų hierarchijos ir Dumblo direktyvos²⁹ reikalavimų, ir šalinamas pagal Atliekų pagrindų direktyvos reikalavimus. Siekiant užtikrinti aukštą ypač svarbių medžiagų, pavyzdžiui, fosforo, išgavimo lygį, Komisijai bus suteikti įgaliojimai nustatyti mažiausią išgavimo lygį.

21 straipsnis. Stebėseną (buvęs 15 straipsnis)

Nustatyti nauji įpareigojimai: nuo šiol valstybės narės turės stebėti taršą, nulemtą komunalinių paviršinių nuotekų ir paviršinių nuotekų išlajos, šioje direktyvoje reglamentuojamų teršalų koncentraciją ir apkrovas vandenų išleidimo iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių vietose, taip pat tai, ar esama mikroplastikų (įskaitant dumblę). Be to, pagal 13 straipsnį tam tikri nebuitiniai teršalai turės būti reguliariai stebimi vandenų įtekėjimo į nuotekų valymo įrenginius ir išleidimo iš jų vietose.

²⁸ OL L 312, 2008 11 22, p. 3–30.

²⁹ OL L 181, 1986 7 4, p. 6–12.

22 straipsnis. Informacija apie įgyvendinimo stebėseną (buvęs 16 straipsnis)

Tai naujas straipsnis. Su ataskaitų teikimu susijusios nuostatos supaprastintos ir pakeistos nauja sistema, kuri apima ne faktinį ataskaitų teikimą, o reguliarių nacionalinio duomenų rinkinio, prieinamo Europos aplinkos agentūrai ir Komisijai, atnaujinimą. Taip bus užtikrintas didesnis sistemos veiksmingumas, nes bus išvengta ilgo laiko tarpo tarp ataskaitinės duomenų pateikimo datos ir faktinės duomenų pateikimo datos.

Straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų duomenų rinkinius, kuriuose būtų kaupiami pagal šią direktyvą su komunalinėmis nuotekomis susiję duomenys. Tai galima pasiekti, pavyzdžiui, stebint šios direktyvos prieduose išvardytų parametrų, atsparumo antimikrobinėms medžiagoms, atitinkamų sveikatos parametrų ir kt. rezultatus, taip pat priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti galimybę naudotis sanitarijos paslaugomis, ir kt.

Šių duomenų rinkinių sukūrimas turi būti suderinamas su pagal naujos redakcijos Geriamojo vandens direktyvos³⁰ 18 straipsnį nustatytais duomenų rinkiniais. Taip pat numatyta, kad Europos aplinkos agentūra gali teikti paramą.

23 straipsnis. Nacionalinė įgyvendinimo programa (buvęs 17 straipsnis)

Straipsnis buvo iš dalies pakeistas. Toliau taikomas įpareigojimas parengti nacionalinę šios direktyvos įgyvendinimo programą ir nustatomas būtinasis tos programos turinys. Į šias programas turi būti įtraukta bent: i) direktyvos įgyvendinimo lygio įvertinimas, atsižvelgiant į įvairius joje nustatytus įpareigojimus; ii) tokiam įgyvendinimui būtinų investicijų nustatymas ir planavimas; iii) investicijų, reikalingų esamai komunalinių nuotekų valymo infrastruktūrai atnaujinti, įvertinimas, ir iv) galimų finansavimo šaltinių nustatymas.

Valstybės narės turės atnaujinti savo nacionalinius įgyvendinimo planus ne rečiau kaip kas penkerius metus ir pateikti juos Komisijai, išskyrus atvejus, kai jos gali įrodyti, kad laikosi šios direktyvos 3, 4, 6, 7 ir 8 straipsnių.

24 straipsnis. Informacija visuomenei (naujas)

Tai naujas straipsnis. Valstybės narės turės užtikrinti, kad tinkama ir naujausia informacija apie komunalinių nuotekų surinkimą ir valymą būtų prieinama internete. Pagrindinė informacija, pavyzdžiui, komunalinių nuotekų valymo infrastruktūros atitikties šios direktyvos reikalavimams lygis, namų ūkiui per metus surinktų ir išvalytų komunalinių nuotekų kiekis ir pan. taip pat turi būti prieinama bent kartą per metus visiems prie nuotakyno prisijungusiems asmenims tinkamiausia forma, pavyzdžiui, sąskaitose.

25 straipsnis. Teisė kreiptis į teismą (naujas)

Šis naujas straipsnis suderintas su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu ir juo įgyvendinama Orhuso konvencija, susijusi su teise kreiptis į teismą. Visuomenei ir NVO turėtų būti suteikta galimybė teisiškai peržiūrėti valstybių narių pagal šią direktyvą priimtus sprendimus.

26 straipsnis. Žalos atlyginimas (naujas)

Įtraukiamas naujas straipsnis dėl žalos atlyginimo, kuriuo siekiama užtikrinti, kad tais atvejais, kai žala sveikatai buvo visiškai ar iš dalies padaryta dėl to, kad buvo pažeistos pagal šią direktyvą priimtose nacionalinės priemonės, suinteresuota visuomenė galėtų reikalauti kompensacijos už šią žalą iš atitinkamų kompetentingų institucijų ir iš už pažeidimą atsakingų fizinių ar juridinių asmenų, jei jie nustatyti.

³⁰ OL L 435, 2020 12 23, p. 1–62.

27 straipsnis. Įgaliojimų delegavimas (naujas)

Tai naujas standartinis straipsnis, kuriuo nustatomas deleguotųjų aktų priėmimas.

28 straipsnis. Komiteto procedūra (buvęs 18 straipsnis)

Tai naujas standartinis straipsnis, kuriuo nustatomas įgyvendinimo aktų priėmimas.

29 straipsnis. Sankcijos (naujas)

Šiuo nauju straipsniu patikslinamas būtinas sankcijų turinys, kad jos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, nedarant poveikio Direktyvai 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę³¹.

30 straipsnis. Vertinimas (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatoma būsimų direktyvos vertinimų sistema (kaip numatyta Komisijos geresnio reglamentavimo gairėse). Pirmąjį vertinimą numatoma atlikti ne anksčiau kaip po 10 metų nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpio pabaigos.

31 straipsnis. Peržiūra (naujas)

Ne rečiau kaip kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą, prie kurios prireikus pridedami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

32 straipsnis. Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos (naujas)

Šis straipsnis yra naujas, juo nustatomos nuostatos, kuriomis siekiama atsižvelgti į specifinę Majoto padėtį ir išlaikyti pagal buvusį 5 straipsnį nustatytą aplinkos apsaugos lygį, kol bus pradėti taikyti nauji 7 straipsnio reikalavimai.

33 straipsnis. Perkėlimas į nacionalinę teisę (buvęs 19 straipsnis)

Šis straipsnis parengtas pagal standartinį šabloną.

34 straipsnis. Įsigaliojimas (naujas)

Šis straipsnis parengtas pagal standartinį šabloną. Nustatyta, kad direktyva įsigalioja praėjus 20 dienų po jos paskelbimo Oficialiajame leidinyje.

35 straipsnis. Adresatai (buvęs 20 straipsnis)

Šis straipsnis lieka nepakeistas.

Buvęs 6 straipsnis išbrauktas.

Šis straipsnis išbrauktas siekiant supaprastinimo, nes valstybės narės praktikoje retai naudojasi galimybe nustatyti „mažiau jautrias zonas“. Be to, palikus šią galimybę peržiūrėtame direktyvos tekste, sumažėtų bendras aplinkos apsaugos lygis, kurio siekiama peržiūrint direktyvą.

Buvęs 7 straipsnis išbrauktas.

Įpareigojimas prieš išleidžiant komunalines nuotekas jas tinkamai išvalyti reiškia, kad valstybės narės turi laikytis galiojančių ES teisės aktų, todėl šios nuostatos reikšmė yra

³¹ OL L 328, 2008 12 6, p. 28–37.

(teisiškai) ribota. Tikslas iki 2027 m. gruodžio 31 d. užtikrinti tinkamą komunalinių nuotekų valymą paliekamas tik Majotui kaip pereinamojo laikotarpio nuostata.

Buvęs 8 straipsnis išbrauktas.

Šis straipsnis išbrauktas, nes jis jau paseno – dabar valstybės narės turės laikytis 4 straipsnio reikalavimų. Šis straipsnis taip pat buvo susijęs su „mažiau jautriomis zonomis“ – ši sąvoka iš direktyvos išbraukta.

I priedas

A dalis. Nuotakynai

Išlieka nepakitusi.

B dalis. Išleidimas iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių į nuotekų priimtuvus

Papildyta naujomis nuorodomis ir minimaliaisiais antrinio (1 lentelė), tretinio (2 lentelė) ir ketvirtinio (nauja 3 lentelė) valymo reikalavimais.

C dalis. Išleidžiamos nebuitinės nuotekos

Ši dalis iš dalies pakeista ir dabar joje nustatytos būtiniausios sąlygos, kuriomis gali būti išduodami 13 straipsnyje nurodyti leidimai išleisti nebuitines nuotekas. Siejama su Pramoninių išmetamų teršalų direktyva³².

D dalis. Stebėsenai ir rezultatų vertinimui taikomi pamatiniai metodai

Atnaujinti iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių išleidžiamų nuotekų stebėsenos reikalavimai. 100 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose reikalaujama paimti bent vieną ėminį per dieną.

II priedas

Ši A dalis atitinka buvusio II priedo kriterijus, pagal kuriuos nustatomos „jautrios zonos“, – jie buvo išlaikyti ir atnaujinti. Taip pat pridėtas sąrašas teritorijų, kurias valstybės narės turi laikyti jautriomis eutrofikacijai.

III priedas. Gaminų, kuriems taikomas 9 straipsnis dėl didesnės gamintojo atsakomybės, sąrašas (naujas)

Gaminiai, kuriems taikomas 9 straipsnis dėl didesnės gamintojo atsakomybės, yra tie, kuriems taikomas vienas iš šiame priede išvardytų ES teisės aktų (vaistai ir kosmetikos gaminiai).

IV priedas. Pramonės sektoriai

Buvęs III priedas lieka nepakeistas.

V priedas. Integruoto komunalinių nuotekų tvarkymo plano turinys pagal 5 straipsnį (naujas)

Šiame priede išvardijamas būtinasis integruoto komunalinių nuotekų tvarkymo plano, parengto pagal 5 straipsnį, turinys. Šiuose planuose turi būti pateikta pradinės padėties komunalinių nuotekų valymo įrenginio drenažo zonoje analizė, nustatyti tos zonos paviršinių nuotekų išlajos ir komunalinių paviršinių nuotekų keliamos taršos mažinimo tikslai ir priemonės, kurių reikia imtis šiems tikslams pasiekti.

³² OL L 334, 2010 12 17, p. 17–119.

Tikslai turi apimti: i) orientacinį tikslą, kad paviršinių nuotekų išlaja nesudarytų daugiau kaip 1 proc. per metus surinktų komunalinių nuotekų kiekio ir apkrovos, skaičiuojant sausomis oro sąlygomis, ir ii) laipsnišką nevalytų komunalinių paviršinių nuotekų išleidimą per atskirus nuotakynus, nebent būtų įrodyta, kad jų kokybė yra pakankama, kad neturėtų neigiamo poveikio nuotekų priimtuvų kokybei.

VI priedas. Visuomenei skirta informacija (naujas)

Šiame priede išsamiai aprašoma informacija, kuri turi būti teikiama visuomenei pagal naują 24 straipsnį.

VII priedas (naujas)

Tai standartinis priedas, kuriame išvardijama panaikinta direktyva ir vėlesni jos pakeitimai, taip pat jų perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo datos.

VIII priedas (naujas)

Tai yra nauja Tarybos direktyvos 91/271/EEB ir naujojo pasiūlymo dėl direktyvos išdėstymo nauja redakcija atitikties lentelė.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl ~~komunalinių miesto~~ nuotekų valymo (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

atsižvelgdami į ~~Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo~~ ~~Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį~~, ypač į jos ~~192~~ ~~130~~ straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³³,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³⁴,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

↓ naujas

(1) Tarybos direktyva 91/271/EEB³⁵ buvo keletą kartų iš esmės keičiama³⁶. Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

↓ 91/271/EEB 1 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi Taryba savo 1988 m. birželio 28 d. rezoliucijoje dėl Šiaurės jūros ir kitų Bendrijoje esančių vandenų apsaugos³⁷ paragino Komisiją pateikti pasiūlymus dėl priemonių, kurios Bendrijos lygmeniu yra reikalingos miesto nuotekų valymui;~~

³³ OL C [...], [...], p. [...].

³⁴ OL C [...], [...], p. [...].

³⁵ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

³⁶ Žr. VII priedo A dalį.

³⁷ OL C 209, 1988 8 9, p. 3.

↓ 91/271/EEB 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi dėl nepakankamo nuotėkų valymo vienoje valstybėje narėje dažnai yra užteršiami kitų valstybių narių vandenys; kadangi pagal 130r straipsnį reikalinga imtis veiksmų Bendrijos lygmeniu;~~

↓ 91/271/EEB 3 konstatuojamoji dalis

~~kadangi tam, kad išleidžiant nepakankamai išvalytas nuotėkas nebūtų kenkiama aplinkai, paprastai būtina miesto nuotėkoms taikyti antrinį valymą;~~

↓ 91/271/EEB 4 konstatuojamoji dalis

~~kadangi jautriose zonose būtina reikalauti daug geresnio valymo; kadangi mažiau jautriose zonose galima pripažinti, kad pakanka ir pirminio valymo;~~

↓ 91/271/EEB 5 konstatuojamoji dalis

~~kadangi gamybinėms nuotėkoms, kurios patenka į nuotėkų surinkimo sistemas, ir išleidžiamoms iš miesto nuotėkų valymo įrenginių nuotėkoms bei dumblui turi būti taikomos bendrosios taisyklės ar nuostatos ir (arba) konkretūs leidimai;~~

↓ 91/271/EEB 6 konstatuojamoji dalis

~~kadangi išleidžiamoms iš tam tikrų pramonės sektorių biologiškai skaidomoms gamybinėms nuotėkoms, kurios prieš išleidžiamos į priimančiuosius vandenį nepatenka į miesto nuotėkų valymo įrenginius, turėtų būti taikomi atitinkami reikalavimai;~~

↓ 91/271/EEB 7 konstatuojamoji dalis

~~kadangi reikėtų skatinti po nuotėkų valymo likusio dumblo antrinį panaudojimą; kadangi reikėtų palaipsniui panaikinti praktiką, kai dumblas yra išleidžiamas į paviršinius vandenį;~~

↓ 91/271/EEB 8 konstatuojamoji dalis

~~kadangi, siekiant užtikrinti aplinkos apsaugą nuo išleidžiamų nuotėkų žalingo poveikio, būtina stebėti ir kontroliuoti nuotėkų valymo įrenginius, priimančiuosius vandenį ir dumblo šalinimą;~~

↓ 91/271/EEB 9 konstatuojamoji dalis

~~kadangi svarbu užtikrinti, kad visuomenė gautų informaciją apie nuotekų ir dumblo pašalinimą reguliarių ataskaitų forma;~~

↓ 91/271/EEB 10 konstatuojamoji dalis

~~kadangi valstybės narės turėtų priimti ir pateikti Komisijai nacionalines šios direktyvos įgyvendinimo programas;~~

↓ 91/271/EEB 11 konstatuojamoji dalis

~~kadangi reikėtų įsteigti komitetą, kuris Komisijai padėtų šios direktyvos įgyvendinimo ir jo derinimo su technikos pažanga klausimais;~~

↓ naujas

- (2) Direktyvoje 91/271/EEB nustatyta teisinė sistema, kuria reglamentuojamas komunalinių nuotekų surinkimas, valymas ir išleidimas bei biologiškai skaidžių tam tikrų pramonės sektorių nuotekų išleidimas. Jos tikslas – apsaugoti aplinką nuo neigiamo nepakankamai išvalytų komunalinių nuotekų išleidimo poveikio. Šia direktyva turėtų būti toliau siekiama to paties tikslo, kartu prisidedant prie visuomenės sveikatos apsaugos, kai, pavyzdžiui, komunalinės nuotekos išleidžiamos į maudyklų vandenį ar vandens telkinius, iš kurių imamas geriamasis vanduo, arba kai komunalinės nuotekos naudojamos kaip visuomenės sveikatai svarbių parametų rodiklis. Ji taip pat turėtų pagerinti sanitarijos paslaugų ir pagrindinės informacijos, susijusios su komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo veiklos valdymu, prieinamumą. Galiausiai, šia direktyva turėtų būti prisidedama prie laipsniško šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimo vykdant komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo veiklą mažinimo, visų pirma toliau mažinant išmetamą azoto kiekį, taip pat skatinant energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, taigi ir prie 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1119³⁸;
- (3) 2019 m. Komisija atliko Tarybos direktyvos 91/271/EEB vertinimą pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą³⁹ (toliau – vertinimas). Atlikus šį vertinimą paaiškėjo, kad tam tikras direktyvos nuostatas reikia atnaujinti. Buvo nustatyti trys svarbūs likusios komunalinių nuotekų keliamos taršos apkrovos šaltiniai, kurių būtų galima išvengti, t. y. paviršinių nuotekų išlaja ir komunalinės paviršinės nuotekos, galbūt netinkamai veikiančios individualios sistemos (t. y. sistemos, kuriose valomos į nuotakynus nepatenkančios buitinės nuotekos) ir mažos aglomeracijos,

³⁸ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

³⁹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo vertinimo santrauka (SWD(2019) 701 final).

kurios šiuo metu nevisiškai patenka į Direktyvos 91/271/EEB taikymo sritį. Šie trys taršos šaltiniai daro didelį neigiamą poveikį Sąjungos paviršinio vandens telkiniams. Be to, vertinimo ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad reikia didinti komunalinių nuotekų tvarkymo veiklos skaidrumą ir valdymą, pasinaudoti komunalinių nuotekų valymo sektoriaus teikiamomis galimybėmis išnaudoti jo potencialą atsinaujinančiųjų išteklių energijai plėtoti ir imtis apčiuopiamų veiksmų siekiant energinio neutralumo, taip prisidedant prie poveikio klimatui neutralumo, ir suderinti sveikatos parametrų, pavyzdžiui, COVID-19 viruso ir jo atmainų, stebėseną komunalinėse nuotekose, taip remiant visuomenės sveikatos srities veiksmus;

- (4) mažos aglomeracijos daro didelį neigiamą poveikį 11 proc. Sąjungos paviršinio vandens telkinių⁴⁰. Siekiant geriau spręsti tokių aglomeracijų keliamos taršos problemą ir užkirsti kelią nevalytų komunalinių nuotekų išleidimui į aplinką, į šios direktyvos taikymo sritį turėtų būti įtrauktos visos 1 000 gyventojų ekvivalentų (GE) dydžio ir didesnės aglomeracijos;
- (5) siekiant užtikrinti veiksmingą komunalinių nuotekų valymą prieš išleidžiant jas į aplinką, visos komunalinės nuotekos iš 1 000 GE dydžio ir didesnių aglomeracijų turėtų būti surenkamos centralizuotuose nuotakynuose. Jei tokie nuotakynai jau veikia, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad prie jų būtų prijungti visi komunalinių nuotekų šaltiniai;
- (6) išimtiniais atvejais, kai galima įrodyti, kad centralizuoto komunalinių nuotekų nuotakyno sukūrimas neduotų jokios naudos aplinkai arba pareikalautų pernelyg didelių išlaidų, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama naudoti individualias komunalinių nuotekų valymo sistemas, jei jomis užtikrinamas toks pat valymo lygis kaip antrinio ir tretinio valymo atveju. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų sukurti nacionalinius registrus, kuriuose būtų nurodytos jų teritorijoje naudojamos individualios sistemos, ir imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad tokių sistemų konstrukcija būtų tinkama, kad tos sistemos būtų tinkamai prižiūrimos ir kad būtų vykdoma reguliari jų atitikties kontrolė. Visų pirma valstybės narės turėtų užtikrinti, kad individualios sistemos, naudojamos komunalinėms nuotekoms surinkti ir laikyti, būtų nelaidžios ir sandarios, o sistemų stebėseną ir tikrinimą būtų atliekami reguliariai ir nustatytais intervalais;
- (7) lyjant susidaranti paviršinių nuotekų išlaja ir komunalinės paviršinės nuotekos yra didelis likęs į aplinką išleidžiamų teršalų šaltinis. Numatoma, kad tų teršalų kiekis didės dėl bendro urbanizacijos ir klimato kaitos nulemtu laipsniško lietaus kritulių režimo pasikeitimo poveikio. Sprendimai, kaip sumažinti šį taršos šaltinį, turėtų būti nustatomi vietos lygmeniu, atsižvelgiant į konkrečias vietos sąlygas. Jie turėtų būti grindžiami integruota kiekybine ir kokybine vandentvarka miestų teritorijose. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad vietos lygmeniu būtų parengti integruoti visų 100 000 GE dydžio ir didesnių aglomeracijų komunalinių nuotekų tvarkymo planai, nes iš šių aglomeracijų yra išleidžiama didelė dalis teršalų. Be to, reikėtų parengti ir integruotus 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų, kuriose paviršinių nuotekų išlaja arba komunalinės paviršinės nuotekos kelia pavojų aplinkai ar visuomenės sveikatai, komunalinių nuotekų tvarkymo planus;
- (8) siekiant užtikrinti, kad integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai būtų ekonomiškai efektyvūs, svarbu, kad jie būtų pagrįsti pažangiose miesto vietovėse taikoma geriausia praktika. Todėl svarstytinės priemonės turėtų būti grindžiamos

⁴⁰

EAA ataskaita „European waters: Assessment of status and pressures 2018“, Nr. 7/2018.

išsamia vietas sąlygų analize ir jomis pirmenybė turėtų būti teikiama prevenciniam požiūriui, kuriuo siekiama apriboti neužteršto lietaus vandens surinkimą ir optimizuoti esamos infrastruktūros naudojimą. Teikiant pirmenybę žaliajai plėtrai, nauja pilkoji infrastruktūra turėtų būti numatoma tik tais atvejais, kai tai tikrai būtina. Siekiant apsaugoti aplinką (ypač pakrančių ir jūros) ir visuomenės sveikatą nuo neigiamo nepakankamai išvalytų komunalinių nuotekų išleidimo poveikio, antrinis valymas turėtų būti taikomas visoms komunalinėms nuotekoms, išleidžiamoms iš 1 000 GE dydžio ir didesnių aglomeracijų;

- (9) atlikus vertinimą paaiškėjo, kad įgyvendinant Direktyvą 91/271/EEB pavyko gerokai sumažinti išmetamą azoto ir fosforo kiekį. Vis dėlto, kaip teigiama vertinime, komunalinių nuotekų valymo įrenginiai tebėra svarbus šių teršalų patekimo į aplinką kelias, tiesiogiai lemiantis Sąjungos vandens telkinių ir jūrų eutrofikaciją. Dalies šios taršos galima išvengti, nes technologinė pažanga ir geroji praktika rodo, kad pagal Direktyvą 91/271/EEB nustatytos azoto ir fosforo išmetamųjų teršalų ribinės vertės yra pasenusios ir turėtų būti sugriežtintos. Tretinis valymas turėtų būti sistemingai diegiamas visuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova, nes tokie įrenginiai yra svarbus likęs azoto ir fosforo išmetamųjų teršalų šaltinis;
- (10) tretinis valymas taip pat turėtų būti privalomas 10 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose, kurios išleidžia nuotekas į eutrofikacijos paveiktas zonas arba zonas, kurioms ji gresia. Siekiant užtikrinti, kad pastangos apriboti eutrofikaciją būtų derinamos atitinkamų baseinų lygmeniu visoje surinkimo zonoje, šioje direktyvoje turėtų būti išvardytos zonos, kuriose, remiantis šiuo metu turimais duomenimis, eutrofikacija laikoma problema. Be to, siekiant užtikrinti atitinkamų Sąjungos teisės aktų suderinamumą, valstybės narės turėtų nustatyti kitas jų teritorijoje esančias zonas, kurios yra paveiktos eutrofikacijos arba kurioms ji gresia, visų pirma remdamosi duomenimis, surinktais pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB⁴¹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/56/EB⁴² ir Tarybos direktyvą 91/676/EEB⁴³. Ribinių verčių sugriežtinimas, nuoseklesnis ir įtrauktesnis eutrofikacijai jautrių teritorijų nustatymas ir įpareigojimas užtikrinti tretinį valymą visuose dideliuose įrenginiuose kartu padės apriboti eutrofikaciją. Kadangi tai pareikalaus papildomų investicijų nacionaliniu lygmeniu, valstybėms narėms turėtų būti suteikta pakankamai laiko reikiamai infrastruktūrai sukurti;
- (11) naujausiomis mokslo žiniomis, kuriomis grindžiamos kelios Komisijos strategijos⁴⁴, pabrėžiama būtinybė imtis veiksmų, kad būtų išspręsta mikroteršalų, kurių šiuo metu

⁴¹ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

⁴² 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

⁴³ 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

⁴⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europinė plastikų žiedinėje ekonomikoje strategija“ (COM(2018) 028 *final*); Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Europos Sąjungos strateginis požiūris į vaistus aplinkoje“ (COM(2019) 128 *final*); Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti. Aplinkos be toksinių medžiagų kūrimas“ (COM(2020) 667 *final*); Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui

aptinkama visuose Sąjungos vandenyse, problema. Kai kurie iš šių mikroteršalų net ir nedideliais kiekiais yra pavojingi visuomenės sveikatai ir aplinkai. Todėl, siekiant užtikrinti, kad iš komunalinių nuotekų būtų pašalinta kuo daugiau įvairių mikroteršalų, turėtų būti įdiegtas papildomas, t. y. ketvirtinis, valymas. Ketvirtinis valymas pirmiausia turėtų būti skirtas organiniams mikroteršalams, kurie sudaro didelę taršos dalį ir kuriems pašalinti jau yra sukurtos technologijos, valyti. Valymas turėtų būti nustatomas remiantis atsargumo principu, derinamu su rizika grindžiamu požiūriu. Todėl visuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova, turėtų būti atliekamas ketvirtinis valymas, nes iš šių įrenginių į aplinką išleidžiama didelė mikroteršalų dalis, o mikroteršalų šalinimas tokio masto komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose yra ekonomiškai efektyvus. 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų atveju reikėtų reikalauti, kad valstybės narės, remdamosi aiškiais kriterijais, kurie turėtų būti nurodyti, taikytų ketvirtinį valymą zonose, kurios, kaip nustatyta, yra jautrios taršai mikroteršalais. Tokioms zonoms turėtų būti priskiriamos vietos, kuriose dėl išvalytų komunalinių nuotekų išleidimo į vandens telkinius susidaro mažas skiedimo santykis arba kuriose nuotekų priimtuvų vanduo naudojamas geriamajam vandeniui gaminti ar kaip maudyklų vanduo. Turėtų būti reikalaujama, kad, norėdamos išvengti reikalavimo ketvirtinį valymą taikyti 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijose, valstybės narės, remdamosi standartizuotu rizikos vertinimu, įrodytų, jog nėra pavojaus aplinkai ar visuomenės sveikatai. Kad valstybės narės turėtų pakankamai laiko suplanuoti ir sukurti reikiamą infrastruktūrą, reikalavimas dėl ketvirtinio valymo turėtų būti taikomas palaipsniui iki 2040 m., nustatant aiškius tarpinius tikslus;

- (12) siekiant užtikrinti nuolatinę nuotekų valymo įrenginių išleidžiamų nuotekų atitiktį antrinio, tretinio ir ketvirtinio valymo reikalavimams, ėminiai turėtų būti imami pagal šios direktyvos reikalavimus ir atitikti joje nustatytas parametrų vertes. Siekiant atsižvelgti į galimus techninius tų ėminių rezultatų skirtumus, turėtų būti nustatytas didžiausias tų parametrų verčių neatitinkančių ėminių skaičius;
- (13) ketvirtinis valymas, būtinas mikroteršalams iš komunalinių nuotekų pašalinti, pareikalaus papildomų išlaidų, pavyzdžiui, susijusių su stebėsena ir nauja pažangia įranga, kurią reikia įdiegti tam tikruose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose. Siekiant padengti šias papildomas išlaidas ir laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 191 straipsnio 2 dalyje nustatyto principo „teršėjas moka“, svarbu, kad gamintojai, pateikiantys Sąjungos rinkai produktus, kurių sudėtyje yra medžiagų, kurios pasibaigus jų naudojimo laikui komunalinėse nuotekose aptinkamos kaip mikroteršalai (mikroteršalus sudarančios medžiagos), prisiimtų atsakomybę už papildomą valymą, reikalingą šioms medžiagoms, susidarantioms jiems vykdant profesinę veiklą, pašalinti. Didesnės gamintojo atsakomybės sistema yra tinkamiausia priemonė šiam tikslui pasiekti, nes ji apribotų finansinį poveikį mokesčių mokėtojams ir vandens tarifui, kartu skatindama kurti žalesnius produktus. Vaistų ir kosmetikos gaminių liekanos šiuo metu yra pagrindiniai komunalinėse nuotekose aptinkamų mikroteršalų, dėl kurių nuotekas reikia papildomai valyti (atlikti ketvirtinį valymą), šaltiniai. Todėl dėl šių dviejų produktų grupių turėtų būti taikoma didesnė gamintojo atsakomybė;
- (14) vis dėlto turėtų būti įmanoma atleisti nuo didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimų, kai rinkai pateikiami nedideli produktų kiekiai, t. y. mažiau nei 2 tonos

„Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“ (COM(2021) 400 *final*).“

produktų, nes tokiais atvejais gamintojui tenkanti papildoma administracinė našta būtų neproporcingai didelė, palyginti su nauda aplinkai. Atleidimas nuo atsakomybės taip pat turėtų būti galimas, kai gamintojas gali įrodyti, kad produkto naudojimo laikotarpio pabaigoje mikroteršalų nesusidaro. Taip gali būti, pavyzdžiui, jei galima įrodyti, kad produkto liekanos greitai biologiškai suyra nuotekose ir aplinkoje arba nepasiekia komunalinių nuotekų valymo įrenginių. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatyti išsamūs kriterijai, pagal kuriuos būtų galima nustatyti rinkai pateikiamus produktus, kurių naudojimo laikotarpio pabaigoje nuotekose nesusidaro mikroteršalų. Rengdama šiuos kriterijus Komisija turėtų atsižvelgti į mokslinę ar kitą turimą techninę informaciją, įskaitant atitinkamus tarptautinius standartus;

- (15) siekiant išvengti galimų vidaus rinkos iškraipymų, šioje direktyvoje turėtų būti nustatyti minimalieji didesnės gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimo reikalavimai, o dėl praktinio sistemos organizavimo turėtų būti sprendžiama nacionaliniu lygmeniu. Gamintojų įnašai turėtų būti proporcingi jų rinkai pateikiamų produktų kiekiui ir jų liekanų pavojingumui. Įnašais turėtų būtų padengtos, bet neviršytos mikroteršalų stebėsenos veiklos, statistinių duomenų apie rinkai pateiktų produktų kiekius ir pavojingumą rinkimo, ataskaitų teikimo ir nešališko tikrinimo, taip pat ketvirtinio valymo taikymo komunalinėms nuotekoms efektyviu būdu ir laikantis šios direktyvos nuostatų, išlaidos. Kadangi komunalinės nuotekos valomos kolektyviai, tikslinga nustatyti reikalavimą, kad gamintojai įstotų į centralizuotą organizaciją, kuri jų vardu galėtų įgyvendinti jų įsipareigojimus pagal didesnės gamintojo atsakomybės principą;
- (16) vertinimas taip pat parodė, kad nuotekų valymo sektorius turi galimybę gerokai sumažinti savo energijos suvartojimą ir gaminti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, pavyzdžiui, geriau išnaudoti komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose esančius paviršius saulės energijai gaminti arba gaminti biodujas iš dumblo. Vertinimas taip pat parodė, kad be aiškių teisinių įpareigojimų šiame sektoriuje galima tikėtis tik dalinės pažangos. Atsižvelgiant į tai, valstybės narės turėtų būti įpareigos užtikrinti, kad bendras metinis energijos kiekis, suvartojamas visuose jų teritorijoje esančiuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose valoma 10 000 GE ir didesnė apkrova, neviršytų tų komunalinių nuotekų valymo įrenginių pagamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001⁴⁵ 2 straipsnio 1 punkte, kiekio. Šis tikslas turėtų būti pasiektas palaipsniui iki 2040 m. gruodžio 31 d., nustatant tarpinius tikslus. Pasiekus šį energinio neutralumo tikslą, šiame sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis, kurio galima išvengti, sumažės 46 proc., o tai padės siekti 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslų ir susijusių nacionalinių bei Sąjungos tikslų, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/842⁴⁶ nustatytų tikslų. Skatinant biodujų ar saulės energijos gamybą ES ir kartu stiprinant energijos vartojimo efektyvumo priemones pagal principą „svarbiausia – energijos

⁴⁵ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

⁴⁶ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

vartojimo efektyvumas“⁴⁷, kuris reiškia, kad formuojant energetikos politiką ir priimant atitinkamus investicinius sprendimus kuo labiau atsižvelgiama į ekonomiškai efektyvias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, taip pat bus padedama mažinti Sąjungos energetinę priklausomybę – tai vienas iš Komisijos plane „REPowerEU“ nurodytų tikslų⁴⁸. Tai taip pat atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/844⁴⁹ ir Direktyvą (ES) 2018/2001, pagal kurią komunalinių nuotekų valymo vietos priskiriamos atsinaujinančiųjų išteklių energijai gaminti tinkamoms vietoms, t. y. vietoms, kurios yra ypač tinkamos energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantiems įrenginiams įrengti. Kad energinio neutralumo tikslą pasiektų taikydamos tinkamiausias priemones kiekvienam komunalinių nuotekų valymo įrenginiui ir nuotakynui, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kas ketverius metus būtų atliekamas energijos vartojimo auditas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES⁵⁰ 8 straipsnį. Atliekant tą auditą turėtų būti nustatomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo ar gamybos potencialas, vadovaujantis Direktyvos 2012/27/ES VI priede nustatytais kriterijais;

- (17) kadangi dėl tarpvalstybinio vandens taršos pobūdžio kaimyninės valstybės narės arba trečiosios šalys turi bendradarbiauti sprendžiamos tokios taršos problemą ir nustatydamos priemones, skirtas jos šaltiniui pašalinti, turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės informuotų viena kitą arba trečiąją šalį, jei didelė vandens tarša, susidaranti dėl vienoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje išleidžiamų komunalinių nuotekų, daro arba gali daryti poveikį kitos valstybės narės arba trečiosios šalies vandens kokybei. Tokia informacija turėtų būti teikiama nedelsiant, jei atsitiktinė tarša daro didelį poveikį pasroviui esantiems vandens telkiniams. Komisija turėtų būti informuojama ir prireikus dalyvauti posėdžiuose valstybių narių prašymu. Taip pat svarbu spręsti tarpvalstybinės taršos, keliamos trečiųjų šalių, turinčių bendrus vandens telkinius su kai kuriomis valstybėmis narėmis, problemą. Sprendžiant iš trečiųjų šalių arba į jas patenkančių teršalų problemą, bendradarbiavimas ir koordinavimas su trečiosiomis šalimis gali būti vykdomas pagal Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) vandenų konvenciją⁵¹ arba kitas atitinkamas regionines konvencijas, pavyzdžiui, regionines jūrų ar upių konvencijas;
- (18) siekdamas užtikrinti aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad komunalinių nuotekų valymo įrenginiai, pastatyti pagal šios direktyvos reikalavimus, būtų suprojektuoti, pastatyti, eksploatuojami ir prižiūrimi taip, kad būtų užtikrintas pakankamas jų veikimas visomis įprastomis vietos klimato sąlygomis;
- (19) į komunalinių nuotekų valymo įrenginius taip pat patenka nebutinės nuotekos, įskaitant gamybines nuotekas, kuriose gali būti įvairių Direktyvoje 91/271/EEB aiškiai

⁴⁷ 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2021/1749 dėl principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ praktinio taikymo. Principo įgyvendinimo priimant sprendimus energetikos ir kituose sektoriuose gairės ir pavyzdžiai.

⁴⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU“ (COM(2022) 230 final).

⁴⁹ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/844, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo (OL L 328, 2018 12 21, p. 210).

⁵⁰ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁵¹ UNECE tarpvalstybinių vandentakių ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo konvencija su pakeitimais kartu su Sprendimu VI/3, kuriuo paaiškinama prisijungimo procedūra.

nepaminėtų teršalų, pavyzdžiui, sunkiųjų metalų, mikroplastikų, mikroteršalų ir kitų cheminių medžiagų. Daugeliu atvejų apie tokius teršalus, kurie gali ne tik pabloginti valymo procesą ir prisidėti prie nuotekų priimtuvų taršos, bet ir trukdyti panaudoti dumblą ir pakartotinai panaudoti išvalytas nuotekas, nėra pakankamai žinių ir supratimo. Todėl valstybės narės turėtų reguliariai stebėti tokius nebutinius teršalus, kurie patenka į komunalinių nuotekų valymo įrenginius ir yra išleidžiami į vandens telkinius, ir teikti jų ataskaitas. Siekiant užkirsti kelią taršai, kurią sukelia nebutinių nuotekų išleidimas jų susidarymo vietoje, pramonės sektorių ar įmonių, prijungtų prie nuotakynų, nuotekoms išleisti turėtų būti išduodamas išankstinis leidimas. Siekiant užtikrinti, kad nuotakynai ir komunalinių nuotekų valymo įrenginiai būtų techniškai pajėgūs priimti ir išvalyti gaunamus teršalus, su tvarkymo subjektais, kurie valdo komunalinių nuotekų valymo įrenginius, į kuriuos patenka nebutinės nuotekos, turėtų būti konsultuojamasi prieš išduodant tuos leidimus ir jiems turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su išduotais leidimais, kad jie galėtų pritaikyti savo valymo procesus. Jei įtekančiuose vandenyse nustatoma nebutinė tarša, valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių taršai mažinti jos susidarymo vietoje, sustiprindamos nuotakynuose esančių teršalų stebėseną, kad būtų galima nustatyti taršos šaltinius, ir prireikus peržiūrėdamos atitinkamiems prijungtiems komunalinių nuotekų valymo įrenginiams išduotus leidimus. Sąjungos vandens ištekliai patiria vis didesnę spaudimą, todėl kai kuriose Sąjungos vietovėse nuolat arba laikinai trūksta vandens. Sąjungos gebėjimą reaguoti į didėjančią vandens ištekliams daromą spaudimą būtų galima pagerinti plačiau pakartotinai naudojant išvalytas komunalines nuotekas ir ribojant gėlo vandens išgavimą iš paviršinių ir požeminių vandens telkinių. Todėl turėtų būti skatinamas ir taikomas pakartotinis išvalytų komunalinių nuotekų panaudojimas, kai tik tai tikslinga, kartu atsižvelgiant į poreikį užtikrinti, kad būtų pasiekti Direktyvoje 2000/60/EB apibrėžti geros priimančiųjų telkinių ekologinės ir cheminės būklės tikslai. Komunalinių nuotekų valymo reikalavimų sugriežtinimas ir veiksmai, kuriais siekiama geriau stebėti, sekti ir mažinti taršą jos susidarymo vietoje, turės įtakos išvalytų komunalinių nuotekų kokybei, todėl bus remiamas pakartotinis vandens naudojimas. Kai vanduo pakartotinai naudojamas žemės ūkio drėkinimo sistemose, jis turėtų būti naudojamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/741⁵²;

- (20) siekiant užtikrinti tinkamą šios direktyvos įgyvendinimą ir ypač išmetamųjų teršalų ribinių verčių laikymąsi, svarbu stebėti išvalytų komunalinių nuotekų išleidimą į aplinką. Stebėseną turėtų būti vykdoma nacionaliniu lygmeniu nustačius privalomą išankstinio leidimo išleisti išvalytas komunalines nuotekas į aplinką išdavimo sistemą. Be to, siekiant užkirsti kelią netyčiniam plastikinės bioterpės išleidimui į aplinką iš šią technologiją naudojančių komunalinių nuotekų valymo įrenginių, į leidimus išleisti nuotekas būtina įtraukti konkrečius įpareigojimus nuolat stebėti tokį išleidimą ir užkirsti jam kelią;
- (21) siekiant užtikrinti aplinkos apsaugą, tiesioginiam biologiškai skaidžių tam tikrų pramonės sektorių nebutinių nuotekų išleidimui į aplinką turėtų būti taikomas išankstinis nacionalinio lygmens leidimas ir atitinkami reikalavimai. Šiais reikalavimais turėtų būti užtikrinta, kad tam tikruose pramonės sektoriuose tiesiogiai išleidžiamoms nuotekoms būtų taikomas antrinis, tretinis ir ketvirtinis valymas, būtinas žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti;

⁵² 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32).

- (22) pagal SESV 168 straipsnio 1 dalį, Sąjungos veiksmai papildo nacionalinę politiką ir turi būti nukreipti į visuomenės sveikatos gerinimą ir ligų prevenciją. Siekiant užtikrinti tinkamiausią atitinkamų visuomenės sveikatos duomenų, susijusių su komunalinėmis nuotekomis, naudojimą, turėtų būti nustatyta ir prevenciniais ar išankstinio perspėjimo tikslais taikoma komunalinių nuotekų stebėseną, pavyzdžiui, nustatant konkrečius virusus komunalinėse nuotekose kaip epidemijų ar pandemijų pradžios signalą. Valstybės narės turėtų užmegzti nuolatinį kompetentingų institucijų, atsakingų už visuomenės sveikatą, ir kompetentingų institucijų, atsakingų už komunalinių nuotekų tvarkymą, dialogą ir koordinavimą. Vykdamas šį koordinavimą turėtų būti sudarytas visuomenės sveikatai svarbių parametrų, kuriuos reikia stebėti komunalinėse nuotekose, sąrašas, taip pat ėminių ėmimo dažnumas ir vieta. Taikant šį metodą bus pasinaudota kitomis Sąjungos iniciatyvomis visuomenės sveikatos apsaugos srityje, pavyzdžiui, aplinkos stebėseną, apimančią nuotekų stebėseną⁵³, ir šis metodas jas papildys. Remiantis COVID-19 pandemijos metu surinkta informacija ir patirtimi, įgyta įgyvendinant Komisijos rekomendaciją dėl bendro požiūrio į SARS-CoV-2 viruso ir jo atmainų buvimo nuotekose stebėjimo sistemų įdiegimą ES⁵⁴ (toliau – rekomendacija), turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės reguliariai stebėtų sveikatos parametrus, susijusius su SARS-CoV-2 virusu ir jo atmainomis. Siekiant užtikrinti, kad būtų taikomi suderinti metodai, valstybės narės, kiek įmanoma, turėtų taikyti rekomendacijoje nustatytus ėminių ėmimo ir analizės metodus SARS-CoV-2 virusui ir jo atmainoms stebėti;
- (23) Sąjunga pripažįsta, kad svarbu spręsti atsparumo antimikrobinėms medžiagoms (AAM) problemą, ir 2017 m. priėmė Bendros sveikatos koncepciją grindžiamą Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planą⁵⁵. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, nuotekos yra pripažintos pagrindiniais antimikrobinių medžiagų ir jų metabolitų, taip pat antimikrobinėms medžiagoms atsparių bakterijų ir jų genų šaltiniais ir tai yra patvirtinta dokumentais. Siekiant pagilinti žinias apie pagrindinius AAM šaltinius, būtina nustatyti įpareigojimą vykdyti AAM buvimo komunalinėse nuotekose stebėseną, kad būtų toliau plėtojamos mokslo žinios ir ateityje būtų galima imtis tinkamų veiksmų;
- (24) siekdamas apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą, valstybės narės turėtų nustatyti riziką, kylančią dėl komunalinių nuotekų tvarkymo. Atsižvelgdamos į nustatytą riziką ir kai to reikia, kad būtų laikomasi Sąjungos vandens teisės aktų reikalavimų, valstybės narės turėtų imtis griežtesnių komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo priemonių nei priemonės, kurių reikia šioje direktyvoje nustatytiems minimaliesiems reikalavimams įvykdyti. Atsižvelgiant į situaciją, tos griežtesnės priemonės gali apimti, *inter alia*, nuotakynų sukūrimą, integruotų komunalinių nuotekų tvarkymo planų parengimą arba antrinio, tretinio ar ketvirtinio valymo taikymą komunalinėms nuotekoms aglomeracijose arba komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose valoma apkrova nesiekia GE ribų, nuo kurių pradedami taikyti standartiniai reikalavimai. Jos taip pat gali apimti pažangesnį valymą nei tas, kuris yra būtinas, kad būtų laikomasi

⁵³ Komisijos komunikatas „Europos pasirengimo ekstremaliosioms sveikatai situacijoms ir reagavimo į jas institucijos steigimas – tolesnis žingsnis kuriant Europos sveikatos sąjungą“ (COM(2021) 576 *final*).

⁵⁴ 2021 m. kovo 17 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2021/472 dėl bendro požiūrio į SARS-CoV-2 viruso ir jo atmainų buvimo nuotekose stebėjimo sistemų įdiegimą ES (OL L 98, 2021 3 19, p. 3).

⁵⁵ Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas (COM(2017) 0339 *final*)“.

minimaliųjų reikalavimų, arba išvalytų komunalinių nuotekų dezinfekavimą, būtiną, kad būtų laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/7/EB⁵⁶;

- (25) 6-asis darnaus vystymosi tikslas ir su juo susijęs uždavinys, kuriuo reikalaujama, kad valstybės narės iki 2030 m. visiems užtikrintų tinkamas ir teisingas sanitarijos ir higienos sąlygas ir panaikintų tuštinimosi lauke praktiką, ypatingą dėmesį skirdamos moterų bei mergaičių ir pažeidžiamų asmenų poreikiams⁵⁷. Be to, Europos socialinių teisių ramsčio⁵⁸ 20-uoju principu nustatyta, kad kiekvienas turi teisę gauti kokybiškas pagrindines paslaugas, įskaitant vandens tiekimo ir sanitarijos paslaugas. Atsižvelgdamos į tai ir vadovaudamosi PSO sanitarijos ir sveikatos gairių⁵⁹ rekomendacijomis bei Vandens ir sveikatos protokolo⁶⁰ nuostatomis, valstybės narės galimybės naudotis sanitarijos paslaugomis klausimą turėtų spręsti nacionaliniu lygmeniu. Tai turėtų būti daroma veiksmais, kuriais siekiama pagerinti galimybę naudotis sanitarijos paslaugomis visiems, pavyzdžiui, įrengiant sanitarinius įrenginius viešosiose vietose, taip pat skatinant, kad tinkami sanitariniai įrenginiai būtų įrengti viešojo administravimo įstaigose ir viešuosiuose pastatuose ir jais būtų galima naudotis nemokamai ir (arba) už visiems prieinamą kainą. Sanitariniuose įrenginiuose turėtų būti sudarytos sąlygos saugiai tvarkyti ir šalinti žmonių šlapimą, išmatas ir menstruacijų kraują. Tie įrenginiai turėtų būti tvarkomi taip, kad būtų saugūs, o tai reiškia, kad jie turėtų būti visada prieinami visiems, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, pavyzdžiui, vaikus, vyresnio amžiaus žmones, neįgaliuosius ir benamius, turėtų būti įrengti tokioje vietoje, kurioje kyla mažiausia rizika naudotojų saugumui, ir turėtų būti higieniškai ir techniškai saugūs naudoti. Be to, tokių įrenginių turėtų būti pakankamai, kad būtų galima patenkinti žmonių poreikius ir kad laukimo laikas nebūtų nepagrįstai ilgas;

- (26) specifinė mažumų kultūrų, pavyzdžiui, romų ir klajoklių, neatsižvelgiant į tai, ar jie turi nuolatinio gyventojo statusą, padėtis, visų pirma tai, kad jie neturi galimybių naudotis sanitarijos paslaugomis, buvo pripažinta 2020 m. spalio 7 d. Komisijos komunikate „Lygybės sąjunga. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas“, kuriame raginama didinti veiksmingas lygias galimybes naudotis pagrindinėmis paslaugomis. Apskritai tikslinga, kad valstybės narės ypač daug dėmesio skirtų pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms, imdamosi būtinų priemonių šių grupių galimybėms naudotis sanitarijos paslaugomis pagerinti. Svarbu, kad šios grupės būtų nustatomos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/2184⁶¹ 16 straipsnio 1 dalies. Priemonės, kuriomis siekiama pagerinti pažeidžiamų ir marginalizuotų grupių galimybes naudotis sanitarijos paslaugomis, gali apimti galimybę naudotis sanitariniais įrenginiais viešosiose erdvėse nemokamai arba už nedidelį paslaugos mokestį, prisijungimo prie tinkamų komunalinių nuotekų nuotakynų gerinimą arba palaikymą ir informuotumo apie artimiausius sanitarinius įrenginius didinimą;

⁵⁶ 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/7/EB dėl maudyklų vandens kokybės valdymo, panaikinanti Direktyvą 76/160/EEB (OL L 64, 2006 3 4, p. 37).

⁵⁷ 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimta rezoliucija ([A/70/L.1](#)).

⁵⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos socialinių teisių ramsčio sukūrimo (COM(2017) 0250 final).

⁵⁹ PSO sanitarijos ir sveikatos gairės, 2018 m.

⁶⁰ 1992 metų Tarpvalstybinių vandentakių ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo konvencijos vandens ir sveikatos protokolas, 1999 m. birželio 17 d.

⁶¹ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1).

- (27) remiantis ES žmogaus teisių gairėmis dėl saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos paslaugų⁶², ypatingą dėmesį reikėtų skirti moterų ir mergaičių poreikiams, nes joms kyla ypatingas pavojus ir jos susiduria su užpuolimo, seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, priekabiavimo ir kitomis jų saugumui kylančiomis grėsmėmis, kai naudojasi sanitariniais įrenginiais ne savo namuose. Tai atitinka Tarybos išvadas dėl diplomatijos vandens srityje⁶³, kuriose dar kartą patvirtinama, kad svarbu į tokią diplomatiją įtraukti lyčių aspektą. Todėl valstybės narės turėtų skirti ypatingą dėmesį moterims ir mergaitėms kaip pažeidžiamai grupei ir imtis būtinų priemonių, kad pagerintų arba išlaikytų galimybę saugiai naudotis sanitarijos paslaugomis;
- (28) vertinime padaryta išvada, kad dumblo tvarkymą būtų galima patobulinti, kad jis geriau atitiktų žiedinės ekonomikos ir atliekų hierarchijos, apibrėžtos Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, principus. Veiksmai, kuriais siekiama geriau stebėti ir mažinti išleidžiamų nebuitinių nuotekų keliamą taršą jos susidarymo vietoje, padės pagerinti susidarančio dumblo kokybę ir užtikrinti saugų jo naudojimą žemės ūkyje. Siekiant užtikrinti tinkamą ir saugų maisto medžiagų, įskaitant labai svarbią medžiagą fosforą, išgavimą iš dumblo, Sąjungos lygmeniu turėtų būti nustatytos mažiausios išgavimo normos;
- (29) būtina papildoma stebėseną, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi naujų reikalavimų, susijusių su mikroteršalais, nebuitine tarša, energiniu neutralumu, išmetamu ŠESD kiekiu, paviršinių nuotekų išlaja ir komunalinėmis paviršinėmis nuotekomis. Norint patikrinti, kiek ketvirtinis valymas padeda mažinti mikroteršalų kiekį komunalinėse nuotekose, pakanka stebėti ribotą tipinių mikroteršalų rinkinį. Stebėsenos dažnumas turėtų būti suderintas su šiuo metu Šveicarijoje taikoma geriausia praktika. Kad šie įpareigojimai išliktų ekonomiškai efektyvūs, jie turėtų būti pritaikyti prie komunalinių nuotekų valymo įrenginių ir aglomeracijų dydžio. Stebėseną taip pat padės teikti duomenis bendrai aplinkos stebėsenos sistemai, sukurtai pagal 8-ąją aplinkosaugos veiksmų programą⁶⁴, o konkrečiau – ją pagrindžiančiai nulinės taršos stebėsenos sistemai⁶⁵;
- (30) siekiant sumažinti administracinę naštą ir geriau išnaudoti skaitmeninimo teikiamas galimybes, reikėtų patobulinti ir supaprastinti direktyvos įgyvendinimo ataskaitų teikimą, panaikinant valstybių narių prievolę kas dvejus metus teikti ataskaitas Komisijai ir Komisijos prievolę kas dvejus metus skelbti ataskaitas. Jį reikėtų pakeisti reikalavimu, kad valstybės narės, padedant Europos aplinkos agentūrai (EAA), tobulintų esamus nacionalinius standartizuotus duomenų rinkinius, sukurtus pagal Direktyvą 91/271/EEB, ir reguliariai juos atnaujintų. Komisijai ir EAA turėtų būti suteikta nuolatinė prieiga prie nacionalinių duomenų bazių. Siekiant užtikrinti, kad būtų teikiama išsami informacija apie šios direktyvos taikymą, į duomenų rinkinius turėtų būti įtraukta informacija apie komunalinių nuotekų valymo įrenginių atitiktį valymo reikalavimams (išleidžiamų ir neišleidžiamų teršalų apkrovos ir koncentracija), apie tai, kiek pasiekti energinio neutralumo tikslai, apie valymo įrenginių, kuriuose valoma apkrova viršija 10 000 GE, išmetamą ŠESD kiekį ir apie

⁶² ES žmogaus teisių gairės dėl saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos paslaugų (10145/19).

⁶³ Tarybos išvados dėl diplomatijos vandens srityje (13991/18).

⁶⁴ 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (OL L 114, 2022 4 12, p. 22).

⁶⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“ (COM(2021) 400 final).

priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi dėl paviršinių nuotekų išlajos ir (arba) komunalinių paviršinių nuotekų, galimybės naudotis sanitarijos paslaugomis ir valymo individualiose sistemose. Be to, turėtų būti užtikrintas visiškas suderinamumas su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006⁶⁶, kad duomenys būtų kuo geriau naudojami ir būtų užtikrintas visiškas skaidrumas;

- (31) siekiant užtikrinti, kad ši direktyva būtų įgyvendinta laiku ir tinkamai, labai svarbu, kad valstybės narės parengtų nacionalinę įgyvendinimo programą, įskaitant ilgalaikį reikiamų investicijų programavimą ir finansavimo strategiją. Apie šias nacionalines programas turėtų būti pranešama Komisijai. Siekiant sumažinti administracinę naštą, šis reikalavimas neturėtų būti taikomas valstybėms narėms, kurios pagrindinius įpareigojimus surinkti ir išvalyti nuotekas įvykdo daugiau kaip 95 proc.;
- (32) komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo sektorius yra specifinis, jis veikia kaip uždaroji rinka, nes viešosios ir mažosios įmonės yra prijungtos prie nuotakyno ir neturi galimybės pasirinkti tvarkymo subjektą. Todėl svarbu užtikrinti, kad visuomenei būtų prieinami pagrindiniai tvarkymo subjektų veiklos rezultatų rodikliai, pavyzdžiui, pasiektas valymo lygis, valymo išlaidos, suvartota ir pagaminta energija, susijęs išmetamas ŠESD kiekis ir anglies pėdsakas. Kad visuomenė geriau suprastų komunalinių nuotekų valymo pasekmes, pagrindinė informacija apie metines nuotekų surinkimo ir valymo sąnaudas kiekvienam namų ūkiui turėtų būti pateikiama lengvai prieinamu būdu, pavyzdžiui, sąskaitose faktūrose, o kita išsami informacija turėtų būti prieinama internete, tvarkymo subjekto arba kompetentingos institucijos interneto svetainėje;
- (33) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB⁶⁷, laikantis 1998 m. Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija), valstybėse narėse užtikrinama teisė susipažinti su informacija apie aplinką. Orhuso konvencija apima plataus pobūdžio pareigas, susijusias tiek su informacijos apie aplinką teikimu to paprašius, tiek su aktyvia tokios informacijos sklaida. Svarbu, kad šios direktyvos nuostatos, susijusios su galimybe susipažinti su informacija ir dalijimosi duomenimis tvarka, papildytų tą direktyvą ir jomis būtų nustatytas įpareigojimas internete patogiu būdu pateikti visuomenei informaciją apie komunalinių nuotekų surinkimą ir valymą, nesukuriant atskiro teisinio režimo;
- (34) siekiant užtikrinti šios direktyvos veiksmingumą ir įgyvendinti jos tikslą apsaugoti visuomenės sveikatą vykdant Sąjungos aplinkos politiką, reikia, kad fiziniai ar juridiniai asmenys arba, kai tinkama, jų tinkamai įsteigtos organizacijos galėtų remtis ja teismo procesuose, o nacionaliniai teismai galėtų į ją atsižvelgti kaip į vieną iš Sąjungos teisės elementų, kad, *inter alia*, galėtų, kai tikslinga, peržiūrėti nacionalinės institucijos sprendimus. Be to, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, remiantis Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 4 straipsnio 3 dalyje nustatytu lojalaus bendradarbiavimo principu, valstybių narių teismai turi užtikrinti asmens teisių pagal Sąjungos teisę teisminę apsaugą. ES sutarties 19 straipsnio 1 dalimi

⁶⁶ 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (tekstas svarbus EEE) (OL L 33, 2006 2 4, p. 1–17).

⁶⁷ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26–32).

reikalaujama, kad valstybės narės numatytų teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę apsaugą Sąjungos teisei priklausančiose srityse. Be to, remiantis Orhuso konvencija, suinteresuotai visuomenei turėtų būti suteikta teisė kreiptis į teismą ir taip padėti ginti teisę gyventi sveikatai nekenksmingoje ir gerovę užtikrinančioje aplinkoje;

- (35) siekiant suderinti šią direktyvą su mokslo ir technikos pažanga, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamos tam tikros priedų dalys, susijusios su antrinio, tretinio ir ketvirtinio valymo reikalavimais ir specialių leidimų išleisti nebutines nuotekas į nuotakynus ir komunalinių nuotekų valymo įrenginius reikalavimais, ir kuriais ši direktyva būtų papildyta mažiausiomis iš dumblo gauto fosforo ir azoto pakartotinio naudojimo ir perdirbimo normomis. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (36) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti individualių sistemų projektavimo standartus, patvirtinti ketvirtinio valymo rodiklių stebėsenos ir vertinimo metodus, nustatyti bendras tam tikrų produktų atleidimo nuo didesnės gamintojo atsakomybės reikalavimo taikymo sąlygas ir kriterijus, nustatyti metodiką, kuria remiantis būtų rengiami integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai ir matuojamas atsparumas antimikrobinėms medžiagoms ir mikroplastikų kiekis komunalinėse nuotekose, ir patvirtinti informacijos, kurią valstybės narės turi pateikti ir EAA turi surinkti apie šios direktyvos įgyvendinimą, teikimo formą ir tvarką. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁶⁸;
- (37) valstybės narės turėtų nustatyti sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendintos. Sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, atsižvelgiant į mažųjų ir vidutinių įmonių specifiką;
- (38) laikydamasi Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁶⁹, Komisija turėtų šios direktyvos vertinimą atlikti per tam tikrą laikotarpį nuo datos, iki kurios ji turi būti perkelta į nacionalinę teisę. Tas vertinimas turėtų būti grindžiamas įgyvendinant šią direktyvą sukaupta patirtimi ir surinktais duomenimis, turimomis PSO rekomendacijomis, taip pat atitinkamais mokslo, analitiniais ir epidemiologiniais duomenimis. Atliekant vertinimą ypatingą dėmesį reikėtų skirti galimam poreikiui koreguoti produktų, dėl kurių turi būti taikoma didesnė gamintojo atsakomybė, sąrašą, atsižvelgiant į rinkai pateikiamų produktų asortimento raidą, gerėjančias žinias apie mikroteršalų buvimą nuotekose ir jų poveikį visuomenės sveikatai bei aplinkai ir

⁶⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁶⁹ Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14).

duomenis, gautus vykdant naujus įpareigojimus stebėti mikroteršalų kiekį įtekėjimo į komunalinių nuotekų valymo įrenginius ir išleidimo iš jų vietose;

- (39) Direktyvoje 91/271/EEB specialūs terminai numatyti Majotui dėl to, kad 2014 m. jis buvo įtrauktas į atokiausių regionų, apibrėžtų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnyje, sąrašą. Todėl įpareigojimų įrengti nuotakynus ir taikyti antrinių nuotekų valymą komunalinėms nuotekoms, susidarančioms 2 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose, taikymas Majotui turėtų būti atidėtas;
- (40) siekiant užtikrinti aplinkos apsaugos tęstinumą, svarbu, kad valstybės narės išlaikytų bent dabartinį tretinio valymo lygį, kol bus pradėti taikyti nauji fosforo ir azoto kiekio mažinimo reikalavimai. Todėl Tarybos direktyvos 91/271/EB 5 straipsnis turėtų būti taikomas tol, kol bus pradėti taikyti tie nauji reikalavimai;
- (41) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą, siekti, kad komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo veiklos poveikis klimatui būtų neutralus, gerinti galimybę naudotis sanitarijos paslaugomis ir užtikrinti reguliarių visuomenės sveikatai svarbių parametrų stebėjimą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (42) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnės direktyvos nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtą direktyvą;
- (43) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nurodytais [VII] priedo B dalyje,

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

☒ Dalykas ☒

Šia direktyva ~~taikoma~~ ☒ nustatomos taisyklės dėl ☒ ~~mieste~~ ☒ komunalinių ☒ nuotekų surinkimo, valymo bei išleidimo ~~ir nuotekų iš tam tikrų pramonės sektorių valymui bei išleidimui. Šios direktyvos tikslas —~~ ☒ siekiant ☒ apsaugoti aplinką ~~nuo išleidžiamų minėtųjų nuotekų žalingo poveikio~~☒ bei žmonių sveikatą ir kartu laipsniškai nutraukti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir gerinti komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo veiklos energijos balansą. Ja taip pat nustatomos taisyklės dėl naudojimosi sanitarijos paslaugomis, komunalinių nuotekų sektoriaus skaidrumo ir reguliarios komunalinių nuotekų parametrų, kurie yra svarbūs visuomenės sveikatai, stebėsenos ☒.

2 straipsnis

☒ Terminų apibrėžtys ☒

Šioje direktyvoje ☒ vartojamų terminų apibrėžtys ☒:

1.) ~~mieste~~ ⇒ komunalinės ⇐ nuotekos – ~~tai~~ buitinės nuotekos ⇒ , buitinių ir nebuitinių nuotekų mišinys ⇐ arba buitinių ~~nuotekos, sumišusios su gamybinėmis nuotekomis, ir (arba) paviršinės (lietaus) nuotekos~~ ☒ ir komunalinių paviršinių nuotekų mišinys ☒;

2.) buitinės nuotekos – ~~tai~~ gyvenviečių ir paslaugų ~~nutekamieji vandenys~~ ☒ nuotekos ☒, kurios daugiausia susidaro dėl žmogaus medžiagų apykaitos ir buitinės namų veiklos;

3.) ~~gamybinės~~ ⇒ nebuitinės ⇐ nuotekos – ~~tai~~ ~~nutekamieji vandenys~~ ☒ nuotekos ☒, kurios yra išleidžiamos ⇒ į nuotakyną ⇐ iš ~~teritorijų~~ ⇒ vietų ⇐ , naudojamų ☒ kuriai nors iš toliau nurodytų veiklų: ☒

☒ a) prekybai ☒ ~~bet kokiems amatų ar pramonės tikslams, ir kurie nepriskiriami prie buitinių ar paviršinių (lietaus) nuotekų;~~

↓ naujas

b) įstaigų veiklai;

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

⇒ naujas

☒ c) pramoninei veiklai; ☒

4.) ~~aglomeracija – tai~~ ☒ teritorija ☒ ~~tam tikras plotas, kuris yra gana tankiai apgyvendintas ir (arba) kuriame gana sutelkta ūkinė veikla, dėl to reikia~~ ⇒, kurioje komunalinių nuotekų taršos apkrova yra gana koncentruota (10 GE vienam hektarui arba daugiau), kad būtų ⇐ surenkamos ~~mieste~~ ☒ komunalinės ☒ nuotekos ir ~~jos~~ nukreipiamos į ~~mieste~~ ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginius arba į galutinę išleidimo vietą;

↓ naujas

5) komunalinės paviršinės nuotekos – lietaus vanduo, surinktas iš aglomeracijų centralizuota ar autonomine kanalizacija;

6) paviršinių nuotekų išlaja – lietaus sukelta nevalytų komunalinių nuotekų išlaja iš centralizuotos kanalizacijos į nuotekų priimtuvą;

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

~~(7)5. nuotekų surinkimo sistema~~ ☒ nuotakynas ☒ – ~~tai~~ vamzdynų sistema komunalinėms nuotekoms surinkti ir transportuoti; ~~kuriame surenkamos ir per kurią teka miesto nuotekos;~~

↓ naujas

8) centralizuota kanalizacija – vamzdynas komunalinėms nuotekoms surinkti ir transportuoti;

9) autonominė kanalizacija – vamzdynas atskirai surinkti ir transportuoti vienam iš šių dalykų:

- a) buitinėms nuotekoms;
- b) nebuitinėms nuotekoms;
- c) buitinių ir nebuitinių nuotekų mišiniui;
- d) lietaus vandeniui iš aglomeracijų;

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

~~6.~~ 10) „1 g. e. (gyventojų ekvivalentas)“ ☒ gyventojų ekvivalentas, arba GE ☒ –
⇒ vienetas, kuriuo išreiškiama potenciali vidutinė vieno žmogaus per dieną
sukeliamos vandens taršos apkrova; čia 1 GE yra ☒ organinių biologiškai skaidžių
☒ teršalų ☒ apkrova, kuriai oksiduoti ☒ biochemiškai suskaidyti per penkias
paras suvartojamo ☒ deguonies poreikis (BDS5) yra 60 g per dieną ☒ parą ☒;

~~7.~~ „pirminis valymas“ – tai miesto nuotekų valymas fiziniu ir (arba) cheminiu
būdu, tokiu kaip suspenduotų kietųjų medžiagų nusėdinimas, ar kitoks procesas, kai
įtekančių į valymą nuotekų BDS5 sumažinamas bent 20 % prieš jas išleidžiant, o
bendras suspenduotųjų kietųjų medžiagų kiekis, buvęs atitekančiame į valymą
vandenyje, sumažėja bent 50 %;

~~8.~~ 11) antrinis valymas – tai ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymas, paprastai taikant
☒ apimantis ☒ biologinį būdą ☒ valymą ☒ kartu su ☒ ir ☒ antrinį
nusėdinimą ☒ nusėdinimą ☒ arba kitoki procesą, kai yra laikomasi I priedo 1
lentelėje nurodytų reikalavimų;

~~9.~~ „tinkamas valymas“ – tai miesto nuotekų valymas bet koku būdu ir (arba)
išleidimo sistema, iš kurios išleidus nuotėkas į vandens telkinį priimtuvą jame yra
tenkinami atitinkami kokybės reikalavimai ir atitinkamos šios direktyvos ir kitų
Bendrijos direktyvų nuostatos;

↓ naujas

12) tretinis valymas – komunalinių nuotekų valymas taikant tokį procesą, kurio metu
iš komunalinių nuotekų pašalinamas azotas ir fosforas;

13) ketvirtinis valymas – komunalinių nuotekų valymas taikant tokį procesą, kurio
metu iš komunalinių nuotekų pašalinami įvairūs mikroteršalai;

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

~~10.~~ (14) dumblas – tai ☒ valant komunalines nuotekas susidaranti kietosios,
puskietės arba skystosios atliekos ☒ nuklenksmintas ar nenuklenksmintas, nuotekų
valymo įrenginiuose nusėdęs dumblas;

~~11.~~ 15) eutrofikacija – tai vandens pagerinimas maistingomis ☒ maisto ☒
medžiagų, ypač azoto ir (arba) fosforo junginių, kurie skatina dumblių bei
aukštesniųjų augmenijos formų ☒ augalų ☒ augimą ☒, gausėjimas
vandenyje ☒, kuris nepageidautinai ☒ nepageidaujamai ☒ sutrikdo organizmų
pusiausvyrą vandenyje ☒ vandens organizmų pusiausvyrą ☒ ir turi įtakos ☒ daro
poveikį ☒ tokio vandens kokybei;

~~12. „estuarija“ – tai pereinamoji vieta žiotyse, kurioje susilieja gėlas upės ir jūros pakrančių vanduo. Vykdydamos šią direktyvą, kuri pagal jos 17 straipsnio 1 ir 2 dalis yra įdiegimo programos dalis, valstybės narės nustato išorines (link jūros) estuarijų ribas;~~

~~13. „jūros pakrančių vandenys“ – tai vandenys už atoslūgio ribos arba už estuarijų išorinės ribos.~~

↓ naujas

16) mikroteršalas – medžiaga, įskaitant jos skilimo produktus, kuri paprastai aptinkama aplinkoje ir komunalinėse nuotekose mažesnės nei miligramai litrui koncentracijos ir gali būti laikoma pavojinga žmonių sveikatai arba aplinkai remiantis Reglamento EB⁷⁰ I priedo 3 ir 4 dalyse nustatytais kriterijais;

17) skiedimo santykis – nuotekų priimtovo metinio srauto išleidimo vietoje tūrio ir iš valymo įrenginio išleidžiamų komunalinių nuotekų metinio tūrio santykis;

18) gamintojas – gamintojas, importuotojas ar platintojas, kuris vykdydamas profesinę veiklą pateikia gaminius valstybės narės rinkai, be kita ko, pagal nuotolinės prekybos sutartį, apibrėžtą Direktyvos 2011/83/EB 2 straipsnio 7 punkte;

19) gamintojo atsakomybę perimanti organizacija – gamintojų kolektyviai įsteigta organizacija jų pareigoms pagal 9 straipsnį vykdyti;

20) sanitarija – priemonės ir paslaugos, skirtos žmonių šlapimui, išmatoms ir menstruacijų kraujui saugiai šalinti;

21) atsparumas antimikrobinėms medžiagoms – mikroorganizmų gebėjimas išgyventi arba daugintis esant tokiai antimikrobinės medžiagos koncentracijai, kurios paprastai pakanka tos pačios rūšies mikroorganizmų dauginimuisi nuslopinti arba jiems sunaikinti;

22) suinteresuota visuomenė – visuomenė, kuriai turi arba gali turėti poveikį arba kuriai rūpi su šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų įgyvendinimu susijusių sprendimų priėmimo procedūros, įskaitant žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą propaguojančias nevyriausybinės organizacijas;

23) plastikinė bioterpė – plastikinės priemonės, naudojamos komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose reikalingoms bakterijoms dauginti;

24) pateikimas rinkai – gaminio tiekimas valstybės narės rinkai pirmą kartą.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

⇒ naujas

3 straipsnis

☒ Nuotakynai ☒

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos ☒ 2 000 GE dydžio arba didesnės ☒ aglomeracijos ☒ atitiktų šiuos reikalavimus: ☒

⁷⁰

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

☒ a) jose ☒ būtų mieste ☒ nuotakynai ☒ nuotekų surinkimo sistemos;

⇒ b) prie nuotakyno būtų prijungti visi jų buitinių nuotekų šaltiniai. ⇐

- ~~aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 15000 gyventojų ekvivalentų (g.e.), jos turi būti pastatytos ne vėliau kaip iki 2000 m. gruodžio 31 d. ir~~
- ~~aglomeracijose, turinčiose nuo 2000 iki 15000 g.e., ne vėliau kaip iki 2005 m. gruodžio 31 d.~~

~~Kai miesto nuotėkos išleidžiamos į paviršinius vandens priimtuvus, kurie pagal 5 straipsnyje duotą apibrėžimą laikomi „jautria zona“, valstybės narės užtikrina, kad aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 10000 g.e., nuotekų surinkimo sistemos būtų įrengtos ne vėliau kaip iki 1998 m. gruodžio 31 d.~~

↓ 2013/64/ES 1 straipsnio 1 dalis
(pritaikytas)

~~1a Nukrypstant nuo 1 dalies pirmos ir antros pastraipų, kiek tai susiję su Majotu, kuris yra atokiausias regionas, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnyje (toliau – Majotas), Prancūzija užtikrina, kad visose aglomeracijose būtų miesto nuotekų surinkimo sistemos:~~

~~– aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 10000 g.e., kurios apims bent 70 proc. Majote susidarančių nuotekų kiekio, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.;~~

~~– aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 2 000 g.e. ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.~~

⇓ naujas

2. Iki 2030 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad visos 1 000–2 000 GE dydžio aglomeracijos atitiktų šiuos reikalavimus:

a) jose būtų nuotakynai;

b) prie nuotakyno būtų prijungti visi jų buitinių nuotekų šaltiniai.

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis (pritaikytas)

3. ~~Šio straipsnio 1 dalyje aprašytos nuotekų surinkimo sistemos~~ ☒ Nuotakynai turi ☒ atitikti I priedo A dalies reikalavimus. ~~Komisija gali iš dalies keisti šiuos reikalavimus. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatoms iš dalies keisti, tvirtinamos laikantis 18 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.~~

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

4 straipsnis

☒ Individualios sistemos ☒

☒ 1. Nukrypstant nuo 3 straipsnio nuostatų, ☒ ⇐ išskirtiniais atvejais, ⇐ ~~Kai nuotekų surinkimo sistemų~~ ☒ nuotakyno ☒ įrengimas nėra pateisinamas dėl to, kad ~~tokia sistema~~

☒ jis ☒ neduotų naudos aplinkai, arba dėl to, kad ji per daug brangiai kainuotų, ☒ valstybės narės užtikrina, kad būtų ☒ yra naudojamos atskiros individualios ☒ komunalinių nuotekų valymo sistemos (toliau – individualios sistemos) ☒ sistemos arba kitokios atitinkamos sistemos, kurios užtikrina toki pat aplinkos apsaugos lygį.

↕ naujas

2. Valstybės narės užtikrina, kad individualios sistemos būtų suprojektuotos, eksploatuojamos ir techniškai prižiūrimos taip, kad jomis būtų užtikrinamas bent toks pats išvalymo lygis kaip ir atliekant 6 ir 7 straipsniuose nurodytą antrinį ir tretinį valymą.

Valstybės narės užtikrina, kad aglomeracijos, kuriose naudojamos individualios sistemos, būtų įregistruotos viešame registre ir kad atitinkama institucija tas sistemas reguliariai tikrintų.

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 27 straipsnyje nustatytos tvarkos, priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma minimaliaisiais individualių sistemų projektavimo, eksploatavimo ir techninės priežiūros reikalavimais ir nustatomi 2 dalies antroje pastraipoje nurodyto reguliaraus tikrinimo reikalavimai.

4. Valstybės narės, kuriose individualios sistemos naudojamos daugiau kaip 2 proc. komunalinių nuotekų apkrovos 2 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose išvalyti, pateikia Komisijai išsamų individualių sistemų naudojimo kiekvienoje tokioje aglomeracijoje pagrindimą. Tuo pagrindu turi būti:

a) įrodoma, kad 1 dalyje nustatytos individualių sistemų naudojimo sąlygos yra tenkinamos;

b) apibūdinamos pagal 2 dalį taikomos priemonės;

c) įrodoma, kad laikomasi 3 dalyje nurodytų minimaliųjų reikalavimų, jei Komisija yra pasinaudojusi toje dalyje jai suteiktais įgaliojimais.

5. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 4 dalyje nurodytos informacijos teikimo forma. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5 straipsnis

Integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai

1. Iki 2030 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad 100 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose būtų parengti integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai.

2. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. valstybės narės sudaro sąrašą 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų, kuriose, atsižvelgiant į ankstesnio laikotarpio duomenis ir naujausias klimato prognozes, taikytina viena ar daugiau iš šių sąlygų:

a) paviršinių nuotekų išlaja arba komunalinės paviršinės nuotekos kelia grėsmę aplinkai arba žmonių sveikatai;

b) paviršinių nuotekų išlaja sudaro daugiau kaip 1 proc. metinės surinktų komunalinių nuotekų apkrovos, apskaičiuotos sausomis oro sąlygomis;

c) dėl paviršinių nuotekų išlajos arba komunalinių paviršinių nuotekų neįmanoma įgyvendinti kurių nors iš šių dalykų:

- i) pagal Direktyvos (ES) 2020/2184 5 straipsnį nustatytų reikalavimų;
- ii) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/7/EB⁷¹ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;
- iii) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/105/EB⁷² 3 straipsnyje nustatytų reikalavimų;
- iv) Direktyvos 2000/60/EEB 4 straipsnyje išskeltų aplinkos tikslų.

Sudariusios pirmoje pastraipoje nurodytą sąrašą, valstybės narės jį peržiūri kas penkerius metus ir prireikus atnaujina.

3. Iki 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad būtų parengti integruoti 2 dalyje nurodytų aglomeracijų komunalinių nuotekų tvarkymo planai.

4. Integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai paprašius pateikiami Komisijai.

5. Integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai apima bent V priede nustatytus elementus.

6. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose:

- a) pateikiamos V priedo 3 punkte nurodytų priemonių nustatymo metodikos;
- b) pateikiamos alternatyvių rodiklių, pagal kuriuos galima patikrinti, ar V priedo 2 punkto a dalyje nurodytas orientacinis taršos mažinimo tikslas yra pasiektas, nustatymo metodikos;
- c) nustatoma forma, kuria integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai turi būti pateikiami Komisijai, jei ji jų paprašo pagal 4 dalį.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7. Valstybės narės užtikrina, kad parengti integruoti komunalinių nuotekų tvarkymo planai būtų peržiūrimi kas penkerius metus ir prireikus atnaujinami.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

64 straipsnis

☒ Antrinis valymas ☒

1. Valstybės narės užtikrina, kad į ☒ 2 000 GE dydžio ir didesnių aglomeracijų ☒ ~~nuotekų surinkimo sistemas~~ ☒ nuotakynus ☒ patenkančioms ~~mieste~~ ☒ komunalinėms ☒ nuotekoms, prieš jas išleidžiant į ~~vandens telkinius~~, būtų taikomas antrinis ☒ valymas ☒ ⇒ pagal 3 dalį ⇐ arba jam prilygstantis valymas ~~tokia tvarka~~.

– ~~iš aglomeracijų, turinčių daugiau kaip 15000 g.e., visiems išleidžiamiesiems vandenims – ne vėliau kaip nuo 2000 m. gruodžio 31 d.,~~

⁷¹ 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/7/EB dėl maudyklų vandens kokybės valdymo, panaikinanti Direktyvą 76/160/EEB (OL L 64, 2006 3 4, p. 37).

⁷² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičianti ir panaikinanti Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84).

- iš aglomeracijų, turinčių nuo 10 000 iki 15 000 g.e., visiems išleidžiamiesiems vandenims — ne vėliau kaip nuo 2005 m. gruodžio 31 d.,
- iš aglomeracijų, turinčių nuo 2 000 iki 10 000 g.e., išleidžiamiesiems į gėlo vandens telkinius ir estuarijas — ne vėliau kaip nuo 2005 m. gruodžio 31 d.

↓ naujas

2 000–10 000 GE dydžio aglomeracijoms, kurių nuotekos išleidžiamos į priekrantės zonas, 1 dalyje nustatytas įpareigojimas netaikomas iki 2027 m. gruodžio 31 d.

↓ 2013/64/ES 1 straipsnio 2 dalis
(pritaikytas)

~~1a. Nukrypstant nuo 1 dalies, kiek tai susiję su Majotu, Prancūzija užtikrina, kad į nuotekų surinkimo sistemas patenkančioms miesto nuotekoms, prieš jas išleidžiant, būtų taikomas antrinis arba jam prilygstantis valymas:~~

- ~~aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 15 000 g.e., kurios kartu su 5 straipsnio 2a dalyje nurodytomis aglomeracijomis apims bent 70 proc. Majote susidarančių nuotekų kiekio, — ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.;~~

~~aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 2 000 g.e. — ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.~~

↓ naujas

2. Valstybės narės iki 2030 m. gruodžio 31 d. užtikrina, kad į nuotakynus patenkančioms komunalinėms nuotekoms iš 1 000–2 000 GE dydžio aglomeracijų, prieš jas išleidžiant, būtų taikomas antrinis valymas pagal 3 dalį arba kitas jam prilygstantis valymas.

3. Pagal šios direktyvos 21 straipsnį ir I priedo D dalį paimiti ėminiai turi atitikti I priedo B dalies 1 lentelėje nustatytas parametrų vertes. Didžiausias leistinas ėminių, neatitinkančių I priedo B dalies 1 lentelėje nustatytų parametrų verčių, skaičius nustatytas I priedo D dalies 4 lentelėje.

↓ 91/271/EEB

~~2. Miesto nuotekoms, kurios išleidžiamos į paviršinius vandens telkinius, esančius aukštų kalnų rajonuose (daugiau kaip 1 500 m virš jūros lygio), kur veiksmingą biologinį valymą sunku taikyti dėl žemų temperatūrų, gali būti taikomi ne tokie griežti valymo reikalavimai, kaip numatyta 1 dalyje, jei detalūs tyrimai patvirtina, kad tokie išleidžiamieji vandenys nepakenks aplinkai.~~

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~3. Išleidžiamos iš šio straipsnio 1 ir 2 dalyse aprašytų miesto nuotekų valymo įrenginių nuotėkos atitinka I priedo B dalies reikalavimus. Komisija gali iš dalies keisti šiuos reikalavimus. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatoms iš dalies keisti, tvirtinamos laikantis 18 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.~~

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

4. Gyventojų ekvivalentais išreikšta apkrova yra apskaičiuojama pagal maksimalią vidutinę savaitės apkrovą, kuri per metus patenka į ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginius, neatsižvelgiant į neįprastas situacijas, kylančias, ~~pavyzdžiui,~~ dėl smarkių liūčių.

75 straipsnis

☒ Tretinis valymas ☒

↓ naujas

1. Iki 2030 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad 50-ies proc. komunalinių nuotekų valymo įrenginių, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova ir kuriuose [Leidinių biuro prašoma įrašyti šios direktyvos įsigaliojimo datą] tretinis valymas neatliekamas, išleidžiamoms nuotekoms būtų taikomas tretinis valymas pagal 4 dalį.

Iki 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad visuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova, būtų atliekamas tretinis valymas pagal 4 dalį.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

~~1. Kad būtų įvykdyta šio straipsnio 2 dalis, valstybės narės iki 1993 m. gruodžio 31 d. pagal II priede išdėstytus kriterijus nustato jautrias zonas.~~

↓ naujas

2. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. valstybės narės sudaro savo teritorijoje esančių eutrofikacijai jautrių zonų sąrašą ir jį atnaujina kas penkerius metus pradėdamos nuo 2030 m. gruodžio 31 d.

Pirmoje dalyje nurodytas sąrašas apima II priede nurodytas zonas.

Pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas netaikomas, jei valstybė narė visoje savo teritorijoje taiko tretinį valymą pagal 4 dalį.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

⇒ naujas

~~32. ⇒ Iki 2035 m. gruodžio 31 d. ⇨ valstybės narės užtikrina, kad ☒ į nuotakynus patenkančioms ☒ miesto nuotekoms ☒ komunalinėms nuotekoms ☒ iš aglomeracijų, turinčių daugiau kaip 10 000 g.e., ⇒ iš 50-ties proc. 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų, kuriuose komunalinių nuotekų tretinis valymas [Leidinių biuro prašoma įrašyti šios direktyvos įsigaliojimo datą] neatliekamas ir kuriuose jos išleidžiamos į zonas, įtrauktas į 2 dalyje nurodytą sąrašą, ⇨ ⇒ būtų taikomas tretinis valymas pagal 4 dalį ⇨ prieš ☒ jas ☒ išleidžiant į jautrias ☒ tas ☒ zonas būtų pradėtos valyti pagal griežtesnius negu aprašyta 4 straipsnyje reikalavimus, ne vėliau kaip nuo 1998 m. gruodžio 31 d.~~

↴ naujas

Iki 2040 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad į nuotakynus patenkančioms nuotekoms iš visų 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų būtų taikomas tretinis valymas pagal 4 dalį prieš jas išleidžiant į zonas, įtrauktas į 2 dalyje nurodytą sąrašą.

↓ 2013/64/ES 1 straipsnio 3 dalis
(pritaikytas)

~~2-a Nukrypstant nuo 2 dalies, kiek tai susiję su Majotu, Prancūzija užtikrina, kad į nuotekų surinkimo sistemas patenkančios miesto nuotekos, prieš jas išleidžiant į jautrias zonas, būtų valomos pagal griežtesnius reikalavimus, negu apibūdinti 4 straipsnyje, aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 10000 g.e., kurios kartu su 4 straipsnio 1a dalyje nurodytomis aglomeracijomis apims bent 70 proc. Majote susidarančių nuotekų kiekio, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.~~

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~3. Išleidžiamos iš šio straipsnio 2 dalyje aprašytų miesto nuotekų valymo įrenginių nuotekos atitinka I priedo B dalies reikalavimus. Komisija gali iš dalies keisti šiuos reikalavimus. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatoms iš dalies keisti, tvirtinamos laikantis 18 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.~~

↴ naujas

4. Pagal šios direktyvos 21 straipsnį ir I priedo D dalį paimiti ėminiai turi atitikti I priedo B dalies 2 lentelėje nustatytas parametrų vertes. Didžiausias leistinas ėminių, neatitinkančių I priedo B dalies 2 lentelėje nustatytų parametrų verčių, skaičius nustatytas I priedo D dalies 4 lentelėje.

Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 27 straipsnyje nustatytos tvarkos, priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos I priedo B ir D dalys siekiant antroje pastraipoje nurodytus reikalavimus ir metodus pritaikyti prie technikos ir mokslo pažangos.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

~~54. Jautriose zonose, ⇨ Nukrypdomos nuo 3 ir 4 dalių, valstybės narės gali nuspręsti, kad individualiam komunalinių nuotekų valymo įrenginiui, esančiam į 2 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktoje zonoje, 3 ir 4 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi, ⇨ ~~kur~~ ☒ jei ☒ galima įrodyti, kad į visus toje zonoje esančius ~~mieste~~ ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginius patenkančiose nuotekose bendras fosforo kiekis sumažinamas bent 75 % bei bendras azoto kiekis sumažinamas bent 75 %, individualiems nuotekų valymo įrenginiams nebūtina taikyti reikalavimų, išdėstytų šio straipsnio 2 ir 3 dalyse.~~

↓ naujas

a) iki 2035 m. gruodžio 31 d. bendras fosforo kiekis sumažinamas 82,5 proc., o bendras azoto kiekis – 80 proc.;

b) iki 2040 m. gruodžio 31 d. bendras fosforo kiekis sumažinamas 90 proc., o bendras azoto kiekis – 85 proc.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

⇒ naujas

~~65. Išleidimams iš miesto ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginių, ⇒ kuriuose valoma 10 000 GE ir didesnė apkrova, ☐ kurie yra atitinkamuose ☒ į eutrofikacijai ☒ jautrių zonų ⇒, įtrauktų į 2 dalyje nurodytą sąrašą, ☐ nuotekų surinkimo rajonuose ☒ vandens baseiną ☒ ☒ išleidžiamoms nuotekoms ☒ ir kurie taip pat teršia šias zonas, ☒ taip pat ☒ privalo būti taikomos šio straipsnio 32, 3 ⇒ 4 ir 54 dalyse nustatytos nuostatos.~~

~~Tais atvejais, kai visas minėtasis nuotekų surinkimo rajonas ar kuri nors jo dalis yra kitoje valstybėje narėje, taikomas 9 straipsnis.~~

~~6. Valstybės narės užtikrina, kad jautrių zonų nustatymas būtų peržiūrimas ne rečiau kaip kas ketveri metai.~~

7. Valstybės narės užtikrina, kad ⇒ nuotekos, išleidžiamos iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių, esančių zonoje, kuri į 2 dalyje nurodytą sąrašą įtraukta atlikus vieną iš reguliarių sąrašo atnaujinimų, kuriuos reikalaujama atlikti pagal tą dalį, atitiktų 3 ir 4 dalyse nustatytus reikalavimus per septynerius metus nuo įtraukimo į tą sąrašą ☐ zonos, kurios po peržiūrimo pagal 6 dalį yra laikomos jautriomis, per septynerius metus pradėtų atitikti ankščiau nurodytus reikalavimus.

~~8. Valstybei narei nereikia nustatyti jautrių zonų, įgyvendinant šią direktyvą, jei ji visoje savo teritorijoje vykdo 2, 3 ir 4 dalyse nustatytą nuotekų valymą.~~

↓ naujas

8 straipsnis

Ketvirtinis valymas

1. Iki 2030 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad 50-čiai proc. iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova, išleidžiamų nuotekų būtų taikomas ketvirtinis valymas pagal 5 dalį.

Iki 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad visuose komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova, būtų atliekamas ketvirtinis valymas pagal 5 dalį.

2. 2030 m. gruodžio 31 d. valstybės narės turi būti sudariusios savo teritorijoje esančių zonų, kuriose mikroteršalų koncentracija arba kaupimasis kelia grėsmę žmonių sveikatai arba aplinkai, sąrašą. Tą sąrašą valstybės narės peržiūri kas penkerius metus ir prireikus atnaujina.

Į pirmoje pastraipoje nurodytą sąrašą įtraukiamos toliau išvardytos zonos, nebent remiantis rizikos vertinimu galima įrodyti, kad rizikos žmonių sveikatai arba aplinkai tose zonose nėra:

a) vandens telkiniai, iš kurių imamas žmonėms vartoti skirtas vanduo, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2020/2184 2 straipsnio 1 punkte;

- b) maudyklų vanduo, kuriam taikoma Direktyva 2006/7/EB;
- c) ežerai, apibrėžti Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 5 punkte;
- d) upės, apibrėžtos Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 4 punkte, arba kiti vandens srautai, kuriuose skiedimo santykis yra mažesnis kaip 10;
- e) zonos, kuriose vykdoma akvakultūros veikla, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013⁷³ 4 straipsnio 25 punkte;
- f) zonos, kuriose turi būti atliekamas papildomas valymas siekiant laikytis Direktyvose 2000/60/EB ir 2008/105/EB nustatytų reikalavimų.

Antroje pastraipoje nurodytas rizikos vertinimas paprašius pateikiamas Komisijai.

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 2 dalies antroje pastraipoje nurodyto rizikos vertinimo forma ir jo atlikimo metodas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Iki 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad į nuotakynus patenkančioms komunalinėms nuotekoms iš 50-ties proc. 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų būtų taikomas ketvirtinis valymas pagal 5 dalį prieš jas išleidžiant į zonas, įtrauktas į 2 dalyje nurodytą sąrašą.

Iki 2040 m. gruodžio 31 d. valstybės narės užtikrina, kad į nuotakynus patenkančioms nuotekoms iš visų 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų būtų taikomas ketvirtinis valymas pagal 5 dalį prieš jas išleidžiant į zonas, įtrauktas į 2 dalyje nurodytą sąrašą.

5. Pagal šios direktyvos 21 straipsnį ir I priedo D dalį paaimti ėminiai turi atitikti I priedo B dalies 3 lentelėje nustatytas parametrų vertes. Didžiausias leistinas ėminių, neatitinkančių I priedo B dalies 3 lentelėje nustatytų parametrų verčių, skaičius nustatytas I priedo D dalies 4 lentelėje.

Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 27 straipsnyje nustatytos tvarkos, priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos I priedo B ir D dalys siekiant antroje pastraipoje nurodytus reikalavimus ir metodus pritaikyti prie technikos ir mokslo pažangos.

6. Iki 2030 m. gruodžio 31 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi stebėsenos ir ėminių ėmimo metodai, kuriais turi naudotis valstybės narės siekdamos nustatyti, ar komunalinėse nuotekose yra I priedo B dalies 3 lentelėje nurodytų rodiklių, ir jų kiekį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

↓ 91/271/EEB

~~6 straipsnis~~

~~1. Įgyvendinant šio straipsnio 2 dalį, valstybės narės iki 1993 m. gruodžio 31 d. gali pagal II priede nurodytus kriterijus nustatyti mažiau jautrias zonas.~~

⁷³

2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

~~2. Miesto nuotėkoms iš aglomeracijų, turinčių nuo 10000 iki 150000 g.e., išleidžiamoms į jūros pakrančių vandenį ir miesto nuotėkoms iš aglomeracijų, turinčių nuo 2000 iki 10000 g.e., išleidžiamoms į estuarijas, kurios yra 1 dalyje nurodytose zonose, gali būti taikomi mažiau griežti valymo reikalavimai negu aprašytieji 4 straipsnyje, jeigu:~~

~~laikantis I priedo D dalyje nustatytos kontroliavimo tvarkos, tokioms nuotėkoms yra taikomas bent jau pirminis 2 straipsnio 7 dalyje nurodytas valymas,~~

~~išsamūs tyrimai rodo, jog tokie išleidžiamieji vandenys nepakenks aplinkai.~~

~~Valstybės narės Komisijai teikia visą atitinkamą informaciją, susijusią su minėtais tyrimais.~~

~~3. Jei Komisija mano, kad nesilaikoma 2 dalyje nustatytų sąlygų, ji pateikia Tarybai atitinkamą pasiūlymą.~~

~~4. Valstybės narės užtikrina, kad nustatytos mažiau jautrios zonos būtų peržiūrimos ne rečiau kaip kas ketveri metai.~~

~~5. Valstybės narės užtikrina, kad zonos, kurios nebelaikomos mažiau jautriomis, po septynerių metų atitiktų 4 ir 5 straipsnių atitinkamus reikalavimus.~~

~~7 straipsnis~~

~~Valstybės narės užtikrina, kad iki 2005 m. gruodžio 31 d. miesto nuotėkoms, patenkančioms į nuotėkų surinkimo sistemas, prieš jas išleidžiant būtų taikomas atitinkamas valymas, kaip nurodyta 2 straipsnio 9 dalyje, tokiais atvejais:~~

~~kai nuotėkos išleidžiamos į gėlo vandens telkinius ir estuarijas iš aglomeracijų, turinčių mažiau negu 2000 g.e.,~~

~~kai nuotėkos išleidžiamos į jūros pakrančių vandenį iš aglomeracijų, turinčių mažiau negu 10000 g.e.~~

↓ 2013/64/ES 1 straipsnio 4 dalis

~~Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, kiek tai susiję su Majotu, joje apibrėžtas terminas yra 2027 m. gruodžio 31 d.~~

↓ 91/271/EEB

~~8 straipsnis~~

~~1. Išimtiniais atvejais, atsirandančiais dėl techninių problemų ir geografinių atžvilgiu apibrėžtoms gyventojų grupėms, valstybės narės gali pateikti Komisijai specialų prašymą dėl laiko, per kurį jos galėtų įvykdyti 4 straipsnio reikalavimus, pratęsimo.~~

~~2. Tokiame prašyme, kuriame privalo būti išdėstytas prašymo pagrindas, nurodomi iškile techniniai sunkumai ir kartu su atitinkamu vykdymo grafiku privaloma pasiūlyti veiksmų programą, kurią reikia vykdyti, norint įdiegti šios direktyvos tikslus. Šis grafikas įtraukiamas į įgyvendinimo programą, minimą 17 straipsnyje.~~

~~3. Priimtinos gali būti tik techninės priežastys, o 1 dalyje minimas ilgesnis laikotarpis negali užsitésti ilgiau kaip iki 2005 m. gruodžio 31 d.~~

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~4. Komisija išnagrinėja tą prašymą ir imasi atitinkamų priemonių laikydamasi 18 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros.~~

↓ 91/271/EEB

~~5. Išimtiniais atvejais, kai gali būti įrodoma, kad valymas taikant pažangesnius būdus nedarys jokio teigiamo poveikio aplinkai, nuotėkoms iš aglomeracijų, turinčių daugiau negu 150000 g.e., išleidžiamoms į mažiau jautrias zonas, gali būti privalomai taikomas valymas, numatytas 6 straipsnyje nuotėkoms iš aglomeracijų, turinčių nuo 10000 iki 150000 g.e.~~

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~Tokiais atvejais valstybės narės iš anksto pateikia Komisijai atitinkamus dokumentus. Komisija išanalizuoja atvejį ir imasi atitinkamų priemonių laikydamasi 18 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros.~~

↓ naujas

9 straipsnis

Didesnė gamintojo atsakomybė

1. Valstybės narės imasi priemonių, skirtų užtikrinti, kad III priede išvardytus gaminius rinkai pateikiantys gamintojai prisiimtų didesnę atsakomybę.

Tomis priemonėmis užtikrinama, kad gamintojai padengtų:

- (a) visas 8 straipsnyje nustatytų reikalavimų laikymosi išlaidas, įskaitant komunalinių nuotekų ketvirtinio valymo siekiant iš jų pašalinti mikroteršalus, patenkančius į nuotekas iš tų gamintojų rinkai pateikiamų gaminių bei tų gaminių liekanų, išlaidas, 21 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos mikroteršalų stebėsenos išlaidas ir
- (b) rinkai pateikiamų gaminių duomenų rinkimo ir tikrinimo išlaidas; taip pat
- (c) kitas reikiamas su didesne gamintojo atsakomybe susijusias išlaidas.

2. Valstybės narės atleidžia gamintojus nuo jiems pagal 1 dalį tenkančios didesnės gamintojo atsakomybės, jei jie gali įrodyti bet kurį iš šių dalykų:

- a) kad per metus jie rinkai pateikia mažiau kaip 2 tonas gaminio;
- b) kad iš jų rinkai pateikiamų gaminių gyvavimo ciklo pabaigoje mikroteršalai į nuotekas nepatenka.

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi išsamūs vienodo 2 dalies b punkte nustatytos sąlygos taikymo konkrečių kategorijų gaminiams kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyti gamintojai savo didesnės gamintojo atsakomybės reikalavimą įgyvendintų kolektyviai, tapdami gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų nariais.

Valstybės narės užtikrina, kad:

a) 1 dalyje nurodyti gamintojai privalėtų kartą per metus gamintojo atsakomybę perimančiai organizacijai pateikti:

i) informaciją apie III priede išvardytų gaminių, kuriuos jie vykdydami profesinę veiklą pateikia rinkai per metus, kiekį;

ii) informaciją apie i papunktyje nurodytų gaminių pavojingumą nuotekose jų gyvavimo ciklo pabaigoje;

iii) jei taikoma, gaminių, kurių atžvilgiu gamintojai atleisti nuo atsakomybės pagal 2 dalį, sąrašą;

b) iš 1 dalyje nurodytų gamintojų būtų reikalaujama finansiškai prisidėti prie gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų siekiant padengti su jų didesne gamintojo atsakomybe susijusias išlaidas;

c) kiekvieno gamintojo įnašas, nurodytas b punkte, būtų nustatomas pagal jo rinkai pateikiamų gaminių kiekį ir pavojingumą nuotekose;

d) kasmet atliekant nepriklausomą auditą būtų tikrinamas gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų finansų valdymas, įskaitant gebėjimą padengti 4 dalyje nurodytas išlaidas, pagal a punktą surinktos informacijos kokybę ir tinkamumą ir pagal b punktą renkamų įnašų tinkamumą.

5. Valstybės narės užtikrina, kad:

a) būtų aiškiai apibrėžtos visų susijusių subjektų, įskaitant 1 dalyje nurodytus gamintojus, gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, privačiasias ar viešąsias komunalinių nuotekų valymo įmones ir vietos valdžios institucijas, funkcijas ir pareigas;

b) siekiant laikytis 8 straipsnio 1, 4 ir 5 dalyse nustatytų reikalavimų ir terminų, būtų nustatyti komunalinių nuotekų tvarkymo tikslai ir visi kiti didesnės gamintojo atsakomybės reikalavimui įgyvendinti svarbūs kiekybiniai ar kokybiniai tikslai;

c) būtų sukurta ataskaitų teikimo sistema, skirta duomenims apie valstybės narės rinkai gamintojų pateiktus 1 dalyje nurodytus gaminius, duomenims apie nuotekų ketvirtinį valymą ir kitiems taikant b punktą svarbiems duomenims rinkti.

10 straipsnis

Minimalieji gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms keliami reikalavimai

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad visos pagal 9 straipsnio 4 dalį įsteigtos gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos:

a) būtų aiškiai apsibrėžusios geografinę aprėptį, derančią su 8 straipsnyje nustatytais reikalavimais;

b) turėtų reikiamas finansines ir organizacines priemones su didesne gamintojo atsakomybe susijusioms gamintojų pareigoms vykdyti;

c) viešai skelbtų informaciją apie:

i) organizacijos savininkus ir narius;

ii) gamintojų mokamus finansinius įnašus;

iii) kasmet vykdomą veiklą, įskaitant aiškų informavimą apie savo finansinių priemonių naudojimą.

2. Valstybės narės sukuria tinkamą stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos vykdytų savo prievoles, gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų finansinės priemonės būtų naudojamos tinkamai ir kad visi didesnę atsakomybę turintys subjektai teiktų patikimus duomenis kompetentingoms institucijoms ir, jei gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos jų paprašo, joms taip pat.

3. Jei valstybės narės teritorijoje yra kelios gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, ta valstybė narė paskiria bent vieną privačių interesų neturinčią įstaigą arba viešojo sektoriaus instituciją įgyvendinimui prižiūrėti.

4. Valstybė narė užtikrina, kad jos rinkai gaminius pateikiantys kitoje valstybėje narėje įsisteigę gamintojai:

a) jos teritorijoje įsisteigusį juridinį arba fizinį asmenį paskirtų kaip įgaliotąjį atstovą, kuris vykdytų didesnės gamintojo atsakomybės prievoles jos teritorijoje, arba

b) imtųsi lygiaverčių priemonių nurodytosioms a punkte.

5. Valstybės narės užtikrina, kad vyktų reguliarus dialogas tarp atitinkamų su didesnės gamintojo atsakomybės reikalavimo įgyvendinimu susijusių subjektų, įskaitant gamintojus ir platintojus, gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų, privačiųjų ar viešųjų komunalinių nuotekų valymo įmonių, vietos valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės organizacijų.

11 straipsnis

Komunalinių nuotekų valymo įrenginių energinis neutralumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad kas ketverius metus būtų atliekamas komunalinių nuotekų valymo įrenginių ir nuotakynų energijos vartojimo auditas. Tie audita atliekami pagal Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnį ir per juos, be kita ko, nustatomas potencialas ekonomiškai efektyviai naudoti arba gaminti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, visų pirma siekiant nustatyti ir išnaudoti biodujų gamybos potencialą kartu mažinant išmetamą metano kiekį. Pirmieji audita atliekami:

a) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – komunalinių nuotekų valymo įrenginių, kuriuose valoma 100 000 GE ir didesnė apkrova, ir su jais susijusių nuotakynų;

b) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – komunalinių nuotekų valymo įrenginių, kuriuose valoma 10 000–100 000 GE apkrova, ir su jais susijusių nuotakynų.

2. Valstybės narės užtikrina, kad komunalinių nuotekų valymo įrenginių, kuriuose valoma 10 000 GE ir didesnė apkrova, nacionaliniu mastu pagaminamas metinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte, kiekis prilygtų bent:

a) nuo 2030 m. gruodžio 31 d. – 50 proc. viso tų įrenginių suvartojamos energijos kiekio;

b) nuo 2035 m. gruodžio 31 d. – 75 proc. viso tų įrenginių suvartojamos energijos kiekio;

c) nuo 2040 m. gruodžio 31 d. – 100 proc. viso tų įrenginių suvartojamos energijos kiekio.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

129 straipsnis

☒ Tarpvalstybinis bendradarbiavimas ☒

1. Kai vandens telkiniams, kurie yra kurios nors valstybės narės jurisdikcijoje esančioje teritorijoje, kenkia ~~mieste~~ ☒ komunalinės ☒ nuotekos, išleidžiamos iš kitos valstybės arba ⇒ trečiosios šalies ⇐, valstybė narė, kurios vandenims toks poveikis daromas, ~~gali~~ ⇒ turi ⇐ apie tai pranešti tai kitai valstybei narei ⇒ arba trečiajai šaliai ⇐ ir Komisijai.

↓ naujas

Atsitiktinės taršos, galinčios padaryti didelį poveikį pasroviui esantiems vandens telkiniams, atveju toks pranešimas pateikiamas nedelsiant.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

~~Abi~~ ☒ Susijusios ☒ valstybės narės ~~prireikus kartu su Komisija suderina būtinus veiksmus~~ ⇒ bendradarbiauja ⇐ dėl tokių nuotekų identifikavimo ir dėl priemonių, kurių turi būti imtasi ☒ taršos šaltinyje teršiamiesiems ☒ vandenims apsaugoti ~~ten, kur teršiama~~, kad būtų užtikrinta, jog bus laikomasi šios direktyvos ~~nuostatų~~.

↓ naujas

2. Atitinkamos valstybės narės informuoja Komisiją apie visą 1 dalyje nurodytą bendradarbiavimą. Atitinkamoms valstybėms narėms paprašius į bendradarbiavimą įsitraukia ir Komisija.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

1340 straipsnis

☒ Vietos klimato sąlygos ☒

Valstybės narės užtikrina, kad ~~mieste~~ ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginiai, pastatyti taip, kad atitiktų ~~64, 75, 6 ir 7~~ ⇒ 8 ⇐ straipsniuose ☒ nustatytus ☒ reikalavimus, būtų suprojektuoti, pastatyti, eksploatuojami ir prižiūrimi taip, kad ~~jų veiklos rezultatai būtų pakankamai geri esant~~ ☒ visomis ☒ įprastinėmis vietos klimato sąlygomis ☒ būtų užtikrintas pakankamas jų veikimas ☒. Projektuojant nuotekų valymo įrenginius, atsižvelgiama į sezoninius apkrovos ~~kitimus~~ ☒ svyravimus ☒.

1444 straipsnis

☒ Nebuitinių nuotekų išleidimas ☒

1. Valstybės narės užtikrina, kad ~~iki 1993 m. gruodžio 31 d. gamybinėms~~
~~⇒ nebuitinėms~~ nuotekoms, išleidžiamoms į ~~☒~~ nuotakynus ~~☒~~ ~~nuotėkų surinkimo~~
~~sistemas ir mieste~~ ~~☒~~ komunalinių ~~☒~~ nuotėkų valymo įrenginius, būtų pradėtos taikyti
~~kompetentingos institucijos arba atitinkamos įstaigos iš anksto nustatytos taisyklės ir (arba)~~
~~☒~~ taikomi specialūs kompetentingų institucijų išduodami išankstiniai leidimai ~~☒~~.

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~2. Taisyklės ir (arba) konkretūs leidimai atitinka I priedo C dalies reikalavimus. Komisija
gali iš dalies keisti šiuos reikalavimus. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos
nuostatomis iš dalies keisti, tvirtinamos laikantis 18 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo
procedūros su tikrinimu.~~

↓ naujas

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija:

- a) prieš išduodama specialius leidimus, konsultuotųsi su nuotakynų ir komunalinių nuotėkų valymo įrenginių, į kuriuos bus išleidžiamos nebutinės nuotekos, valdytojais;
- b) leistų nuotakynų ir komunalinių nuotėkų valymo įrenginių, į kuriuos bus išleidžiamos nebutinės nuotekos, valdytojams paprašius susipažinti su specialiais leidimais, išduodamais jų vandens baseinuose.

2. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, įskaitant specialaus leidimo peržiūrėjimą, kad nustatytų 1 dalyje nurodytų nebutinių nuotėkų taršos šaltinius, užkirstų kelią tokiai taršai ir kuo labiau ją sumažintų, jei susidaro viena iš šių situacijų:

- a) vykdant stebėseną pagal 21 straipsnio 3 dalį nuotėkų įtekėjimo į komunalinių nuotėkų valymo įrenginius ir jų išleidimo iš tų įrenginių vietose atrandama teršalų;
- b) dumblą iš komunalinių nuotėkų valymo įrenginių ketinama naudoti pagal Tarybos direktyvą 86/278/EEB⁷⁴;
- c) išvalytas komunalines nuotekas ketinama naudoti pakartotinai pagal Reglamentą (ES) 2020/741;
- d) nuotėkų priimtuvas naudojamas žmonėms vartoti skirto vandens, apibrėžto Direktyvos (ES) 2020/2184 2 straipsnio 1 punkte, gavybai;
- e) į nuotakyną arba komunalinių nuotėkų valymo įrenginius patenkančių nebutinių nuotėkų tarša kelia riziką to nuotakyno arba tų įrenginių veikimui.

3. 1 dalyje nurodyti specialūs leidimai turi atitikti I priedo C dalyje nustatytus reikalavimus. Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 27 straipsnyje nustatytos tvarkos, priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama I priedo C dalis siekiant ją pritaikyti prie technikos ir mokslo pažangos aplinkosaugos srityje.

⁷⁴ 1986 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 86/278/EEB dėl aplinkos, ypač dirvožemio, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotėkų dumblą (OL L 181, 1986 7 4, p. 6).

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis (pritaikytas)
⇒ naujas

~~43. Taisyklės ir~~ ☒ 1 dalyje nurodyti ☒ konkretūs ☒ specialūs ☒ leidimai yra ~~reguliariai~~ peržiūrimi ir, jei reikia, pritaikomi ⇒ bent kas 6 metus ⇐ ~~esamoms sąlygoms~~.

1512 straipsnis

☒ Komunalinių nuotekų išleidimas ir jų vandens pakartotinis naudojimas ☒

~~1. Išvalytos nuotėkos yra, jei tik galima, naudojamos pakartotinai. Išleidimo būdas privalo iki minimumo sumažinti žalingą poveikį aplinkai.~~

↓ naujas

1. Valstybės narės sistemingai skatina pakartotinai naudoti išvalytas nuotekas iš visų komunalinių nuotekų valymo įrenginių. Jei išvalytos nuotekos vėl naudojamos žemės ūkio drėkinimo sistemose, jos turi atitikti pagal Reglamentą (ES) 2020/741 nustatytus reikalavimus.

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis (pritaikytas)
⇒ naujas

2. ~~Kompetentingos institucijos ar atitinkamos įstaigos~~ ⇒ Valstybės narės ⇐ užtikrina, kad nuotekų išleidimui iš ~~miesto~~ ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginių būtų taikomi ~~iš anksto nustatytos taisyklės ir (arba) konkretūs~~ ☒ specialūs ☒ leidimai. ⇒ Tokiais leidimais užtikrinama, kad būtų laikomasi I priedo B dalyje nustatytų reikalavimų. ⇐

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~3. Iš anksto nustatytoje taisyklėse ir (arba) konkrečiuose leidimuose dėl nuotekų išleidžiamų iš miesto nuotekų valymo įrenginių, kurie yra išduodami pagal šio straipsnio 2 dalį nuo 2000 iki 10000 g. e. turinčioms aglomeracijoms tuo atveju, kai nuotėkos yra išleidžiamos į gėlo vandens telkinius ir estuarijas, ir aglomeracijoms, turinčioms 10000 g. e. arba daugiau visais išleidžiamųjų vandenų atvejais, yra nurodomos sąlygos, kurių laikantis būtų laikomasi ir I priedo B dalies atitinkamų reikalavimų. Komisija gali iš dalies keisti tuos reikalavimus. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatomis iš dalies keisti, tvirtinamos laikantis 18 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.~~

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

34. ~~Taisyklės ir (arba)~~ ☒ 2 dalyje nurodyti specialūs ☒ leidimai yra ~~reguliariai~~ peržiūrimi ⇒ bent kas 6 metus ⇐ ir, jei reikia, pritaikomi ~~esamoms sąlygoms~~.

1643 straipsnis

⊠ Biologiškai skaidžios nebutinės nuotekos ⊠

1. Valstybės narės užtikrina, kad iki 2000 m. gruodžio 31 d. biologiškai skaidomos gamybinės nuotekos, išleidžiamos iš III priede išvardytiems pramonės sektoriams priklausančių įmonių, kurios prieš jas išleidžiant į priimančiuosius vandenį nepatenka į miesto nuotekų valymo įrenginius, atitinka sąlygas, kurias išankstinėse taisyklėse ir (arba) konkrečiuose leidimuose nustatė kompetentinga institucija ar atitinkama įstaiga dėl visų nuotekų, išleidžiamų iš daugiau kaip 4000 g.c. apkrovą turinčių įmonių.
2. Iki 1993 m. gruodžio 31 d. kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija arba atitinkama įstaiga nustato tokioms išleidžiamoms nuotekoms reikalavimus, kurie atitiktų konkrečios pramonės šakos pobūdį.
3. Komisija palygina reikalavimus, kuriuos valstybės narės taikė iki 1994 m. gruodžio 31 d. Šio tyrimo rezultatus ji paskelbia ataskaitoje ir, jei reikia, pateikia atitinkamą pasiūlymą.

↓ naujas

Valstybės narės nustato biologiškai skaidžių nebutinių nuotekų išleidimo reikalavimus, kurie atitinka konkrečios pramonės šakos pobūdį ir kuriais užtikrinama bent tokio paties lygio aplinkos apsauga kaip I priedo B dalyje nustatytais reikalavimais.

1 dalyje nurodyti reikalavimai taikomi, kai tenkinamos šios sąlygos:

- (a) nuotekos išteka iš 4 000 GE ir didesnę apkrovą valančių įrenginių, kurie priskiriami IV priede išvardytiems pramonės sektoriams ir kurie nevykdo jokios Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES⁷⁵ I priede nurodytos veiklos;
- (b) nuotekos, prieš išleidžiamos į nuotekų priimtuvą, į komunalinių nuotekų valymo įrenginius nepatenka (tiesioginis išleidimas).

17 straipsnis

Komunalinių nuotekų stebėseną

1. Valstybės narės stebi, ar komunalinėse nuotekose nėra šių visuomenės sveikatos parametrų:

- a) SARS-CoV-2 viruso ir jo atmainų;
- b) poliomiellito viruso;
- c) gripo viruso,
- d) naujų patogenų;
- e) vis didesnį susirūpinimą keliančių teršalų;
- f) kitų visuomenės sveikatos parametrų, kuriuos valstybių narių kompetentingos institucijos laiko svarbiais stebėsenai.

⁷⁵ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

2. 1 dalies taikymo tikslu valstybės narės sukuria už visuomenės sveikatą atsakingų kompetentingų institucijų ir už komunalinių nuotekų valymą atsakingų kompetentingų institucijų nuolatinio bendradarbiavimo ir koordinavimo nacionalinę sistemą, pagal kurią:

- (a) nustatoma, kokie kiti visuomenės sveikatos parametrai nei nurodytieji 1 dalyje turi būti stebimi komunalinėse nuotekose;
- (b) nustatoma, kokiose vietose ir koku dažnumu turi būti imami ir analizuojami komunalinių nuotekų ėminiai siekiant stebėti kiekvieną 1 dalyje nustatytą visuomenės sveikatos parametą, atsižvelgiant į turimus sveikatos duomenis, į visuomenės sveikatos duomenų poreikį ir, jei aktualu, į vietos epidemiologinę padėtį;
- (c) organizuojamas deramas ir laiku atliekamas stebėsenos rezultatų perdavimas už visuomenės sveikatą atsakingoms kompetentingoms institucijoms ir Sąjungos platformoms, jei tokios platformos yra sukurtos.

3. Jei už visuomenės sveikatą atsakinga valstybės narės kompetentinga institucija dėl viruso SARS-CoV-2 paskelbia ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, virusas SARS-CoV-2 ir jo atmainos stebimi bent 70 proc. šalies gyventojų komunalinėse nuotekose ir 100 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose per savaitę paimamas bent vienas ėminys. Tokia stebėseną tęsiama iki kompetentinga institucija paskelbia, kad dėl SARS-CoV-2 susiklosčiusi ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija baigėsi.

Siekdama nuspręsti, ar susiklostė ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija, kompetentinga institucija atsižvelgia į Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro atliktus vertinimus, Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) sprendimus, priimtus laikantis Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių, ir Komisijos sprendimus, priimtus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento .../...⁷⁶ 23 straipsnio 1 dalį.

4. Valstybės narės iki 2025 m. sausio 1 d. užtikrina, kad 100 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose bent du kartus per metus būtų stebimas atsparumas antimikrobinėms medžiagoms nuotekų įtekėjimo į komunalinių nuotekų valymo įrenginius ir jų išleidimo iš tų įrenginių vietose, o prireikus ir nuotakynuose.

Komisija, laikydamasi 28 straipsnyje nurodytos procedūros, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma suderinta atsparumo antimikrobinėms medžiagoms matavimo komunalinėse nuotekose metodika ir taip užtikrinamas vienodas šios direktyvos taikymas.

5. Šiame straipsnyje nurodytos stebėsenos rezultatai pateikiami pagal 22 straipsnio 1 dalies g punktą.

18 straipsnis

Rizikos vertinimas ir valdymas

1. Iki [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą – antrų metų po šios direktyvos įsigaliojimo paskutinę dieną] valstybės narės nustato komunalinių nuotekų išleidimo keliamą riziką aplinkai ir žmonių sveikatai, bent jau susijusią su:

- a) vandens telkinio, iš kurio imamas žmonėms vartoti skirtas vanduo, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2020/2184 2 straipsnio 1 punkte, kokybę;
- b) maudyklų vandens, kuriam taikoma Direktyva 2006/7/EB, kokybę;

⁷⁶

+ Leidinių biuro prašoma tekste įrašyti reglamento, nurodyto dokumente PE-CONS 40/22 (2020/0322(COD)), numerį, o išnašoje įrašyti to reglamento numerį, datą, pavadinimą ir OL nuorodą.

c) Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 22 punkte apibrėžto vandens telkinio gera ekologine būkle;

d) vandens telkinio, kuriame vykdoma akvakultūros veikla, apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 4 straipsnio 25 punkte, kokybe.

2. Jei pagal 1 dalį nustatoma, kad rizika yra, valstybės narės imasi tinkamų priemonių jai pašalinti ir tos priemonės, jei tinka, turi apimti:

a) nuotakynų įrengimą pagal 3 straipsnį mažesnėse kaip 1 000 GE dydžio aglomeracijose;

b) mažesnių kaip 1 000 GE dydžio aglomeracijų nuotekų antrinį valymą pagal 6 straipsnį;

c) mažesnių kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijų nuotekų tretinį valymą pagal 7 straipsnį;

d) mažesnių kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijų nuotekų ketvirtinį valymą pagal 8 straipsnį;

e) integruotų komunalinių nuotekų tvarkymo planų parengimą pagal 5 straipsnį mažesnėms kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijoms ir V priede nurodytų priemonių priėmimą;

f) griežtesnių reikalavimų nei nustatytieji 1 priedo B dalyje taikymą surinktų komunalinių nuotekų valymui.

3. Pagal šio straipsnio 1 dalį nustatyta rizika persvarstoma kas 5 metus. Nustatytos rizikos santrauka ir priemonių, kurių imtasi pagal šio straipsnio 2 dalį, aprašymas įtraukiami į 23 straipsnyje nurodytas nacionalines įgyvendinimo programas ir paprašius pateikiami Komisijai.

19 straipsnis

Galimybė naudotis sanitarijos paslaugomis

Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad pagerintų visų, ypač pažeidžiamų ir marginalizuotų grupių, galimybes naudotis sanitarijos paslaugomis.

Tuo tikslu valstybės narės iki 2027 m. gruodžio 31 d.:

a) nustato, kokių kategorijų asmenys, įskaitant pažeidžiamas ir marginalizuotas grupes, negali arba gali labai ribotai naudotis sanitarijos paslaugomis, ir tokios ribotos prieigos priežastis;

b) įvertina galimybes pagerinti a punkte nurodytų kategorijų asmenų galimybes naudotis sanitarijos paslaugomis;

c) skatina, kad visose 10 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose būtų užtikrinta pakankamai sanitarijos paslaugų viešose vietose, kuriomis būtų galima naudotis laisvai ir saugiai, ypač moterims.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

2014 straipsnis

☒ Dumblas ☒

1. ~~Dumblas, susidaręs valant nutekamuosius vandenius, jei tik į manoma, turi būti panaudojamas. Jo šalinimo būdai privalo iki minimumo sumažinti aplinkai daromą neigiamą poveikį.~~

2. ~~Kompetentingos institucijos arba atitinkamos įstaigos užtikrina, kad iki 1998 m. gruodžio 31 d. dumblo iš miesto nuotekų valymo įrenginių šalinimui būtų taikomos bendrosios taisyklės arba privaloma registracija ar leidimai.~~

3. ~~Valstybės narės užtikrina, kad iki 1998 m. gruodžio 31 d. dumblo išleidimas į paviršinius vandenius išmetant jį iš laivų, išleidžiant per vamzdynus ar šalinant kitais būdais būtų nutrauktas.~~

4. ~~Kol bus nutraukti 3 dalyje minimi dumblo šalinimo būdai, valstybės narės užtikrina, kad bendras toksiškų, patvarių ar biologiškai besikaupiančių medžiagų kiekis dumblo, išleistame į paviršinius vandenius, būtų licencijuojamas dumblo šalinimo tikslams ir vis labiau mažinamas.~~

↓ naujas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad dumblo tvarkymo būdai atitiktų Direktyvos 2008/98/EEB 4 straipsnyje nustatytą atliekų hierarchiją. Tokiais tvarkymo būdais kuo labiau didinama prevencija, pakartotinis naudojimas ir išteklių perdirbimas ir kuo labiau mažinamas neigiamas poveikis aplinkai.

2. Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 27 straipsnyje nustatytos tvarkos, papildyti šią direktyvą nustatant minimaliąsias dumblo fosforo ir azoto pakartotinio naudojimo ir perdirbimo normas, kad būtų atsižvelgta į turimas fosforo ir azoto išgavimo iš dumblo technologijas.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

214 straipsnis

☒ Stebėseną ☒

1. ☒ Valstybės narės užtikrina, kad ☒ ~~K~~kompetentingos institucijos ~~ar atitinkamos įstaigos stebi ir kontroliuoja~~ ☒ stebėtų ☒ :

a) nuotekas iš ~~mieste~~ ☒ komunalinių ☒ nuotekų valymo įrenginių, kad ☒ , pasitelkdamos ☒ I priedo D dalyje nustatytus ~~kontroles tvarka~~, ⇒ rezultatų stebėsenos ir vertinimo metodus, ⇐ galėtų tikrinti, kaip laikomasi I priedo B dalies reikalavimų⇒; ši stebėseną apima I priedo B dalyje išvardytų parametrų apkrovos ir koncentracijos stebėseną; ⇐

b) dumblo, ~~išleidžiamo į paviršinius vandenius~~, kiekius, ≠ sudėtį ⇒ ir paskirtį ⇐;

↓ naujas

c) išvalyto komunalinių nuotekų vandens paskirtį, įskaitant pakartotinai naudojamą vandens dalį;

- d) didesnių kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijų komunalinių nuotekų valymo įrenginių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir suvartojamos bei pagaminamos energijos kiekį.

↓ 91/271/EEB

~~2. Kompetentingos institucijos arba atitinkamos įstaigos vykdo nuotekų, išleidžiamų iš miesto nuotekų valymo įrenginių bei tiesiogiai išleidžiamų nuotekų, kaip aprašyta 13 straipsnyje monitoringą, tais atvejais, kai tikėtina, kad nuotėkas priimančiai aplinkai dėl to bus padarytas didelis poveikis.~~

~~3. Valstybės narės privalo stebėti ir kontroliuoti išleidžiamų nuotekų, kurioms taikomos 6 straipsnio nuostatos, ir išleidžiamą į paviršinius vandenis dumblą, bei vykdyti kitus atitinkamus tyrimus, kad įsitikintų, ar nuotėkos ir dumblas nekenkia aplinkai.~~

~~4. Kompetentingų institucijų arba atitinkamų įstaigų surinkta informacija pagal 1, 2 ir 3 dalis privalo būti laikoma valstybėje narėje ir, Komisijai paprašius, jai pateikiama per šešis mėnesius po tokio prašymo gavimo.~~

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo 4.2 skirsnis

~~5. Komisija gali formuluoti stebėsenos gaires, minimas šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, laikydamosi 18 straipsnio 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros.~~

↓ naujas

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos visose 10 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose stebėtų su paviršinių nuotekų išlaja ir komunalinėmis paviršinėmis nuotekomis į vandens telkinius patenkančių teršalų koncentraciją ir apkrovą.

3. Visose didesnėse kaip 10 000 GE dydžio aglomeracijose valstybės narės nuotekų įtekėjimo į komunalinių nuotekų valymo įrenginius ir jų išleidimo iš tų įrenginių vietose stebi šių elementų koncentraciją ir apkrovą komunalinėse nuotekose:

a) teršalų, išvardytų:

i) Direktyvos 2000/60/EB VIII ir X prieduose, Direktyvos 2008/105/EB priede, Direktyvos 2006/118/EB I priede ir Direktyvos 2006/118/EB II priedo B dalyje;

ii) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 2455/2001/EB⁷⁷ priede;

iii) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 166/2006⁷⁸ II priede;

iv) Direktyvos 86/278/EEB I ir II prieduose;

⁷⁷ 2001 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 2455/2001/EB, nustatantis prioritetinių medžiagų vandens politikos srityje sąrašą ir papildantis Direktyvą 2000/60/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).

⁷⁸ 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

b) parametru, išvardytų Direktyvos (ES) 2020/2184 III priedo B dalyje, jei komunalinės nuotekos išleidžiamos į tos direktyvos 8 straipsnyje nurodytą vandens baseiną;

c) ar jose yra mikroplastikų.

Visose didesnėse nei 10 000 GE dydžio aglomeracijose valstybės narės stebi, ar dumble nėra mikroplastikų.

Pirmoje ir antroje pastraipose nurodyta stebėseną atliekama tokiu dažnumu:

a) 100 000 GE dydžio ir didesnėse aglomeracijose imami bent du ėminiai per metus ne rečiau kaip kas 6 mėnesius;

b) 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijose imamas bent vienas ėminys kas dvejus metus.

Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 28 straipsnyje nurodytos procedūros, priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma mikroplastikų kiekio komunalinėse nuotekose ir dumble matavimo metodika ir taip užtikrinamas vienodas šios direktyvos taikymas.

↓ 91/271/EEB

~~16 straipsnis~~

~~Nepažeisdamos 1990 m. birželio 7 d. Tarybos direktyvos 90/313/EEB dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką⁷⁹ nuostatų įgyvendinimo, valstybės narės užtikrina, kad kas dveji metai atitinkamos institucijos ar įstaigos skelbtų ataskaitas apie savo teritorijose esančią situaciją nuotekų išleidimo ir dumblo šalinimo srityje.~~

↓ naujas

22 straipsnis

Informacija apie įgyvendinimo stebėseną

1. Valstybės narės, padedamos Europos aplinkos agentūros (EAA):

a) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kasmet atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiama pagal 21 straipsnį surinkta informacija, įskaitant informaciją apie 21 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus parametrus, ir bandymų rezultatai (pagal I priedo D dalyje nustatytus atitikties / neatitikties kriterijus);

b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kasmet atnauja duomenų rinkinį, kuriame nurodoma, kokia procentinė komunalinių nuotekų dalis surenkama ir išvaloma pagal 3 straipsnį;

c) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kasmet atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi 4 straipsnio 4 daliai įgyvendinti, ir nurodoma, kokia procentinė komunalinių nuotekų apkrovos iš didesnių kaip 2 000 GE dydžio aglomeracijų dalis valoma individualiose sistemose;

⁷⁹

~~OL L 158, 1990 6 23, p. 56.~~

d) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie paimtų ėminių skaičių ir ėminių, kurie buvo paimti pagal I priedo D dalį ir neatitiko reikalavimų, skaičių;

e) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kasmet atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie kiekvieno 10 000 GE ir didesnio komunalinių nuotekų valymo įrenginio išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, suskirstytą pagal išmetamas dujas, apie bendrą suvartojamos energijos kiekį ir pagaminamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį, taip pat nurodoma 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo procentinė dalis;

f) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kasmet atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi pagal V priedo 3 punktą;

g) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kasmet atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiami 17 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytos stebėsenos rezultatai;

h) iki 2025 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kas 5 metus atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiamas pagal 7 straipsnio 2 dalį nustatytų eutrofikacijai jautrių zonų sąrašas;

e) iki 2030 m. gruodžio 31 d. parengia ir vėliau kas 5 metus atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiamas pagal 8 straipsnio 2 dalį nustatytų zonų, kuriose mikroteršalų koncentracija arba kaupimasis kelia grėsmę žmonių sveikatai arba aplinkai, sąrašas;

j) iki 2029 m. sausio 12 d. parengia ir vėliau kas 6 metus atnauja duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi pagal 19 straipsnį siekiant pagerinti galimybes naudotis sanitarijos paslaugomis, įskaitant informaciją apie savo gyventojų, galinčių naudotis sanitarijos paslaugomis, dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad Komisija ir EAA turėtų nuolatinę prieigą prie 1 dalyje nurodytų duomenų rinkinių.

3. Teikiant pagal šį straipsnį reikalaujamus duomenis atsižvelgiama į informaciją, kurią valstybės narės teikia pagal Reglamento (EB) Nr. 166/2006 5 straipsnį.

EAA per Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą, sukurtą pagal Reglamentą (EB) Nr. 2006/166, suteikia visuomenei prieigą prie atitinkamų 1 dalyje nurodytos informacijos dalių.

4. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma informacijos pagal 1 dalį teikimo forma. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)
⇒ naujas

2317 straipsnis

☒ Nacionalinė įgyvendinimo programa ☒

1. ~~Iki 1993 m. gruodžio 31 d.~~ ⇒ Iki [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą – paskutinę dvidešimt trečio mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo dieną] ⇐ valstybės narės sukuria ☒ nacionalinę ☒ šios direktyvos įgyvendinimo programą.

↓ naujas

Ta programa apima:

- a) 3–8 straipsnių įgyvendinimo lygio vertinimą;
- b) investicijų, reikalingų šiai direktyvai įgyvendinti kiekvienoje aglomeracijoje, nustatymą ir planavimą, įskaitant orientacinę finansinę įvertį ir tų investicijų prioritetų nustatymą pagal aglomeracijos dydį ir neišvalytų komunalinių nuotekų poveikį aplinkai;
- c) investicijų, reikalingų esamai komunalinių nuotekų infrastruktūrai, įskaitant nuotakynus, atnaujinti, įvertinimą remiantis tos infrastruktūros amžiumi ir nusidėvėjimo lygiu;
- d) potencialių viešojo finansavimo šaltinių, iš kurių prireikus bus papildomi naudotojų mokesčiai, identifikavimą arba bent nurodymą.

↓ 2013/64/ES 1 straipsnio 5 dalies a punktas (pritaikytas)

~~Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, kiek tai susiję su Majotu, Prancūzija ne vėliau kaip 2014 m. birželio 30 d. nustato šios direktyvos įgyvendinimo programą.~~

↓ 91/271/EEB (pritaikytas)

~~2. Iki 1994 m. birželio 30 d. valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie tą programą.~~

↓ 2013/64/ES 1 straipsnio 5 dalies b punktas (pritaikytas)

~~Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, kiek tai susiję su Majotu, Prancūzija ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. pateikia Komisijai informaciją apie programą.~~

↓ naujas

2. Iki ...[Leidinių biuro prašoma įrašyti datą – trisdešimt penkto mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo paskutinę dieną] valstybės narės pateikia Komisijai savo nacionalines įgyvendinimo programas, nebent remdamosi 21 straipsnyje nurodytais stebėsenos rezultatais jos gali įrodyti, kad laikosi 3–8 straipsnių.

↓ 91/271/EEB

~~3. Jei reikia, kas dveji metai iki birželio 30 d. valstybės narės pateikia Komisijai naujas informacijas, nurodytos 2 dalyje, duomenis.~~

↓ naujas

3. Valstybės narės savo nacionalines įgyvendinimo programas atnaujina bent kas 5 metus. Jos pateikia jas Komisijai iki gruodžio 31 d., nebent jos gali įrodyti, kad laikosi 3–8 straipsnių.

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo 4.2 skirsnis

~~4. Komisija ataskaitų apie nacionalines programas metodus ir formas nustato laikydama 18 straipsnio 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros. Bet kokie tų metodų ir formų pakeitimai priimami, laikantis tos procedūros.~~

↓ naujas

4. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi nacionalinių įgyvendinimo programų pateikimo metodai ir forma. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

↓ 91/271/EEB

~~5. Kas dveji metai Komisija peržiūri ir įvertina informaciją, gautą pagal ankščiau nurodytas šio straipsnio 2 ir 3 dalis, ir paskelbia atitinkamą savo pranešimą.~~

↓ naujas

24 straipsnis

Informacija visuomenei

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienoje aglomeracijoje patogi naudoti ir pritaikytu būdu visuomenei internete būtų skelbiama tinkama ir naujausia informacija apie komunalinių nuotekų surinkimą ir valymą. Ta informacija apima bent VI priede išvardytus duomenis.

Jei gaunamas pagrįstas prašymas, 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama ir kitomis priemonėmis.

2. Be to, valstybės narės užtikrina, kad visi prie nuotakynų prisijungę asmenys reguliariai, bent kartą per metus, neturėdami prašyti gautų toliau nurodytą informaciją tinkamiausia forma, pavyzdžiui, sąskaitose arba išmaniosiose programėlėse:

a) informaciją apie komunalinių nuotekų surinkimo ir valymo atitiktį 3, 4, 6, 7 ir 8 straipsniams, įskaitant faktinio teršalų išleidimo į nuotekų priimtuvus ir I priedo 1, 2 ir 3 lentelėse nustatytų ribinių verčių palyginimą;

b) per metus arba per atsiskaitymo laikotarpį iš konkretaus namų ūkio arba prisijungusio vieneto surinktų ir išvalytų komunalinių nuotekų kiekį arba kiekio įvertį kubiniais metrais ir to namų ūkio nuotekų surinkimo ir valymo metines tendencijas bei kainą (litro ir kubinio metro kainą);

c) iš konkretaus namų ūkio per metus surinktų ir išvalytų komunalinių nuotekų apkrovos (kiekio) ir vidutinės namų ūkio apkrovos atitinkamoje aglomeracijoje palyginimą;

d) nuorodą į internete pateikiamą turinį, nurodytą 1 dalyje.

3. Komisija, laikydamosi 27 straipsnyje nustatytos tvarkos, gali priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama 2 dalis ir VI priedas, kad būtų atnaujinta visuomenei internete skelbtina ir prie nuotakyno prisijungusiems asmenims teiktina informacija siekiant šiuos reikalavimus pritaikyti prie technikos pažangos ir turimų šios sritys duomenų.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma pagal 1 ir 2 dalis pateiktinos informacijos pateikimo forma ir metodai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis

Teisė kreiptis į teismą

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal atitinkamą nacionalinės teisės sistemą suinteresuotos visuomenės nariai turėtų teisę kreiptis į teismą arba į kitą pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką instituciją, kad užginčytų sprendimų, veiksmų ar neveikimo, kuriems taikomi šios direktyvos 6, 7 ar 8 straipsniai, materialinį arba procesinį teisėtumą, jeigu įvykdyta bent viena šių sąlygų:

a) jie turi pakankamą interesą;

b) jie tvirtina, kad įvykdytas teisės pažeidimas, jei pagal valstybės narės administracinio proceso teisę tai yra būtina išankstinė sąlyga.

Peržiūros procedūra turi būti sąžininga, teisinga, savalaikė ir ne pernelyg brangi ir joje turi būti numatyti tinkami ir veiksmingi teisių gynimo mechanizmai, įskaitant, kai tinkama, įpareigojimą nepažeisti ieškovo teisių ar sustabdyti veiksmus.

2. Valstybės narės nustato, kokiame etape gali būti užginčijami 1 dalyje minėti sprendimai, veiksmai ar neveikimas.

26 straipsnis

Žalos atlyginimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai pažeidus nacionalines priemones, priimtas pagal šią direktyvą, padaroma žala žmonių sveikatai, nukentėję asmenys turėtų teisę už šią žalą reikalauti kompensacijos iš atitinkamų fizinių ar juridinių asmenų ir, kai tinkama, iš atitinkamų už tokį pažeidimą atsakingų kompetentingų institucijų ir tokią kompensaciją gauti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad žmonių sveikatos ar aplinkos apsaugą skatinančioms ir visus nacionalinės teisės reikalavimus atitinkančioms nevyriausybinėms organizacijoms, kaip suinteresuotos visuomenės narės, būtų leidžiama atstovauti nukentėjusiems asmenims ir pareikšti kolektyvinius ieškinius dėl žalos atlyginimo. Valstybės narės užtikrina, kad nukentėję asmenys ir šioje dalyje nurodytos nevyriausybines organizacijas negalėtų du kartus pareikšti ieškinio dėl to paties pažeidimo, dėl kurio buvo padaryta žala.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės taisyklės ir procedūros, susijusios su reikalavimais atlyginti žalą, būtų parengtos ir taikomos taip, kad dėl jų netaptų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga naudotis teise reikalauti atlyginti žalą, patirtą dėl 1 dalyje nurodyto pažeidimo.

4. Kai reikalavimas atlyginti žalą pagal 1 dalį pateikiamas kartu su įrodymais, kuriais remiantis galima daryti prielaidą dėl priežastinio ryšio tarp žalos ir pažeidimo, valstybės narės užtikrina, kad už pažeidimą atsakingam asmeniui tektų prievolė įrodyti, kad dėl pažeidimo žala nebuvo padaryta arba kad prie jos nebuvo prisidėta.

5. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytų ieškinių dėl žalos atlyginimo pareiškimo senaties terminai būtų ne trumpesni kaip 5 metai. Tokių terminų laikotarpis nepradedamas

skaičiuoti iki tol, kol pažeidimas nesustabdomas ir žalą atlyginti reikalaujantis asmuo nesužino, kad jis arba ji patyrė žalą dėl 1 dalyje nurodyto pažeidimo.

27 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 4 straipsnio 3 dalyje, 6 straipsnio 3 dalyje, 7 straipsnio 4 dalyje, 8 straipsnio 5 dalyje, 14 straipsnio 3 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje ir 24 straipsnio 3 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 5 metams nuo ... [Leidinių biuro prašoma įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 3 dalyje, 6 straipsnio 3 dalyje, 7 straipsnio 4 dalyje, 8 straipsnio 5 dalyje, 14 straipsnio 3 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje ir 24 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 4 straipsnio 3 dalį, 6 straipsnio 3 dalį, 7 straipsnio 4 dalį, 8 straipsnio 5 dalį, 14 straipsnio 3 dalį, 20 straipsnio 2 dalį arba 24 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

↓ 1882/2003 3 straipsnis ir III priedo 21 punktas (pritaikytas)

~~2848~~ straipsnis

⊠ Komitetas ⊠

1. Komisijai padeda ⊠ Direktyvos dėl komunalinių nuotekų valymo pritaikymo prie mokslo ir technikos pažangos bei įgyvendinimo ⊠ komitetas.

↓ 1137/2008 1 straipsnis ir priedo
4.2 skirsnis

~~2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.~~

~~Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.~~

~~3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.~~

↕ naujas

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

29 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Jos turi apimti finansines baudas, proporcingas atitinkamai pažeidimą padariusio juridinio asmens apyvartai arba fizinio asmens atlyginimui, kartu atsižvelgiant į mažųjų ir vidutinių įmonių specifiką.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį nustatytais sankcijomis būtų deramai atsižvelgiama į atitinkamai:

a) pažeidimo pobūdį, sunkumą ir mastą;

b) tai, ar pažeidimas padarytas tyčia, ar dėl aplaidumo;

c) gyventojus ar aplinką, kuriems pažeidimas padarė poveikį, atsižvelgiant į pažeidimo poveikį tikslui užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį.

3. Valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos praneša Komisijai apie 1 dalyje nurodytas taisykles bei priemones ir apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

30 straipsnis

Vertinimas

1. Iki 2030 m. gruodžio 31 d. ir iki 2040 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka šios direktyvos vertinimą, grindžiamą visų pirma šiais elementais:

a) įgyvendinant šią direktyvą sukaupta patirtimi;

b) 22 straipsnio 1 dalyje nurodytais duomenų rinkiniais;

c) aktualiais moksliniais, analitiniais ir epidemiologiniais duomenimis, įskaitant Sąjungos finansuotų mokslinių tyrimų projektų rezultatais;

d) PSO rekomendacijomis, jei jų yra;

e) analize, ar reikia gaminių, dėl kurių taikoma didesnė gamintojo atsakomybė, sąrašą pritaikyti prie rinkai pateikiamų gaminių asortimento, geresnėmis žiniomis apie

mikroteršalų buvimą nuotekose ir jų poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, taip pat duomenimis, gautais laikantis naujųjų mikroteršalų stebėsenos nuotekų įtekėjimo į komunalinių nuotekų valymo įrenginius ir jų išleidimo iš tų įrenginių vietose pareigų.

Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikia pagrindinių pirmoje pastraipoje nurodyto vertinimo išvadų ataskaitą.

2. Valstybės narės suteikia Komisijai informaciją, reikalingą 1 dalies antroje pastraipoje nurodytai ataskaitai parengti.

31 straipsnis

Peržiūra

Kas penkerius metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą ir, jei Komisija mano, kad tai tikslinga, atitinkamus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

32 straipsnis

Panaikinimo ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Direktyva 91/271/EB su pakeitimais, padarytais aktais, nurodytais šios direktyvos VII priedo A dalyje, panaikinama nuo [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą – pirmą dvidešimt ketvirto mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo dieną], nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nurodytais šios direktyvos VII priedo B dalyje.

↴ naujas

2. Majotui 3 straipsnio 1 dalis ir 6 straipsnio 1 dalis taikomos nuo 2027 m. gruodžio 31 d.

3. Išleidžiamoms komunalinėms nuotekoms, kurios nėra valomos komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose, valančiuose 100 000 GE ir didesnę apkrovą, ir kurios iki 2030 m. gruodžio 31 d. neprivalo atitikti 7 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, toliau iki 2035 m. gruodžio 31 d. taikomas Tarybos direktyvos 91/271/EB 5 straipsnis.

Išleidžiamoms komunalinėms nuotekoms iš 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų, kurios iki 2035 m. gruodžio 31 d. neprivalo atitikti 7 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų, toliau iki 2040 m. gruodžio 31 d. taikomas Tarybos direktyvos 91/271/EB 5 straipsnis.

4. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal [VIII] priede pateiktą atitikties lentelę.

3319 straipsnis

☒ Perkėlimas į nacionalinę teisę ☒

1. Valstybės narės ~~prima~~ ☒ užtikrina, kad įsigaliojusių ☒ įstatymai ir kiti teisės aktai, ☒ būtini, kad ☒ kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 1993 m. birželio 30 d., įgyvendina ☒ [...] straipsnių ir [...] priedų [nurodyti straipsnius ir priedus, kurie buvo pakeisti iš esmės, palyginti su panaikintomis direktyvomis] būtų laikomasi ne vėliau kaip [Leidinių biuro prašoma įrašyti data – paskutinę dvidešimt trečio mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo dieną] ☒ šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai ☒ pateikia Komisijai tų priemonių tekstus ☒.

2. Valstybės narės, priimdamos ~~1 dalyje nurodytas~~ ☒ tas ☒ priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. ☒ Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. ☒ Nuorodos darymo tvarką nustato ☒ Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato ☒ valstybės narės.

23. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

34 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

[...] straipsniai ir [...] priedai [nurodyti straipsnius ir priedus, kurie išlieka **tie patys** kaip panaikintoje direktyvoje] taikomi nuo [...] [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą – pirmą dvidešimt ketvirto mėnesio po šios direktyvos įsigaliojimo dieną].

3520 straipsnis

☒ Adresatai ☒

Ši direktyva ~~taikoma~~ ☒ skirta ☒ valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė